

Elek Város Óvoda- Bölcsőde

Helyi Nevelési Programja

OM-az: 028172

2025.

Készítette:

Wittmann-né Abonyi Mónika
főigazgató

Pädagogisches Programm im Kindergarten und Kindergrippe der Stadt Elek

Programul educațional local al
grădiniței și creșei din orașul
Aletea

TARTALOMJEGYZÉK

I.	Bevezető.....	6
I.1.	Intézményünk adatai	7
I.2.	Helyzetkép az óvodáról.....	9
I.3.	Az óvoda személyi feltételei	10
I.4.	Az óvoda tárgyi feltételei.....	10
I.5.	Az óvodának a program céljaihoz rendelt eszközrendszere	11
II.	Gyermekekép, Óvodakép.....	12
II.1.	Küldetésünk	12
II.2	Gyermekeképünk:.....	13
II.3	Pedagógus képünk:	13
III.	Az óvodai nevelés feladatai	14
		14
III.1	Az egészséges életmód alakítása:.....	14
III.1.1	A gyermekek gondozása, testi szükségletük, mozgásigényük kielégítése.....	15
III.1.2	Harmonikus összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése.....	16
III.1.3	A gyermeki testi képességének fejlődésének segítése.	17
III.1.4	A gyermekek egészségének védelme, edzése, óvása, megőrzése	17
III.1.5	Az egészséges életmód, a testápolás, a tisztálkodás, az étkezés különösen a magas cukortartalmú ételek fogyasztásának csökkentése, a zöldségek és gyümölcsök, ill. a tejtermékek fogyasztásának ösztönzése, a fogmosás, az öltözködés, a pihenés a betegségmegelőzés szokásainak kialakítása	17
III.1.6	A gyermekek fejlődéséhez, fejlesztéséhez szükséges egészséges, biztonságos környezet biztosítása.....	18
III.1.7.	A környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások alakítása. a környezettudatos magatartás megalapozása.....	19
III.1.8	Megfelelő szakemberek bevonásával – a szülővel, az óvodapedagógussal együttműködve – speciális gondozó, prevenciós és korrekciós testi lelki nevelési feladatok ellátása.....	21
III.1.9	Az óvodapedagógusok, pedagógiai asszisztensek és a dajkák feladatai.....	22
III.1.10	A fejlődés várható eredménye óvodáskor végén	24
III.1.11.	A hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű gyermek	25
III.1.12.	Sajátos nevelési igényű, kiemelt figyelmet igénylő gyermek	25
III.2.	Az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés	25
III.2.1.	Az érzelmi biztonságot nyújtó szeretetteljes, családi légkör megteremtése a beszoktatástól az óvodáskor végéig	26
III.2.2.	A gyermek-gyermek, a felnőtt-gyermek pozitív érzelmi töltésű kapcsolatának kialakítása, az érzelmekre épülő kapcsolatteremtő és megtartó képességének formálása, erősítése.....	27

III.2.3 Óvodapedagógusok, pedagógiai asszisztensek és a dajkák feladatai	28
III.2.4 A fejlődés jellemzői óvodáskor végére	29
III.2.5. A hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű gyermek	30
III.2.6. Sajátos nevelési igényű, kiemelt figyelmet igénylő gyermek	30
III.3. Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása	30
III-3.1. Az óvodapedagógusok, pedagógiai asszisztensek, dajka feladatai:	32
III.3.2.A fejlődés jellemzői óvodáskor végére	33
III.3.3. A hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek	34
III.3.4. Sajátos nevelési igényű, kiemelt figyelmet igénylő gyermek	34
IV. Az óvodai élet megszervezésének elvei	35
IV.1. Az óvoda személyi feltételei	35
IV.5. Az óvodának a program céljaihoz rendelt eszközrendszere	36
IV.4. Az óvoda tárgyi feltételei	36
IV.5. Az óvodának a program céljaihoz rendelt eszközrendszere	37
IV.6. Havirend, napirend	37
IV.5 Az óvoda kapcsolatai	41
IV.5.1.Az óvoda belső kapcsolatai	41
VI:5.2. Óvoda-iskolák együttműködése, továbbfejlesztése	43
IV.5.3 Óvodánk egyéb kapcsolatai:	43
V. Az óvodai élet tevékenységi formái és az óvodapedagógus feladatai	47
V.1 Játék	47
V.1.2. A játékhoz szükséges feltételek biztosítása	48
V.1.3. Az óvodapedagógusok pedagógiai asszisztensek, dajkák feladatai:	49
V.1.4.A fejlődés jellemzői az óvodás kor végére:	50
V.1.5. A hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű gyermek.	51
V.1.6.Sajátos nevelési igényű, kiemelt figyelmet igénylő gyermekek	51
V.2. Verselés, mesélés	51
V.2.1.A felhasznált irodalmi anyagok igényes összeállítása.	52
V.2.2. A 3-6-7 éves korban megjelenő jellegzetes tartalmak biztosítása.	52
V.2.3.Az óvodapedagógusok, pedagógiai asszisztensek, dajkák feladata.	53
V.2.4. A fejlődés jellemzői óvodáskor végére	54
V.2.3.A hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek	54
V.2.4.Sajátos nevelési igényű, kiemelt figyelmet igénylő gyermekek	55
V.3.Ének, zene, énekes játék, gyermektánc	55
V.3.1. A 3-6-7 éves korban megjelenő jellegzetes tartalmak biztosítása	55
V.3.2. A tevékenység szervezeti formáinak biztosítása	56
V.3.3.Az óvodapedagógusok, pedagógiai asszisztensek, dajkák feladatai	57
V.3.4.A fejlődés jellemzői óvodáskor végére	58
V.3.5.A hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű gyermek	58

V.3.6. Sajátos nevelési igényű, kiemelt figyelmet igénylő gyermek	59
V.4. Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka	59
V.4.1.A gyermeki alkotó - alakító tevékenység feltételeinek megteremtése	59
V.4.2.Az óvodapedagógusok, pedagógiai asszisztensek, dajkák feladata	60
V.4.3.A fejlődés jellemzői óvodáskor végére	61
V.4.4.A hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű gyermek.	62
V.4.5.Sajátos nevelési igényű, kiemelt figyelmet igénylő gyermekek.	62
V.5.Mozgás	62
V.5.1 Óvodás korban tervezhető mozgásos játékok, mozgásos tevékenységek összeállítása, mindennapos testnevelés megszervezése.....	63
V.5.2 A különböző szervezeti formák megteremtése a gyermekek differenciált mozgásszükségletének kielégítése érdekében.....	64
V.5.2.Az óvodapedagógusok, pedagógiai asszisztensek, dajkák feladatai	65
V.5.3 A fejlődés jellemzői óvodáskor végére	66
V.5.4.A hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek	66
V.5.5.Sajátos nevelési igényű, kiemelt figyelmet igénylő gyermekek	67
V.6. A külső világ tevékeny megismerése	67
V.6.1. A 3-6-7 éves korú gyermekek számára érthető helyi környezeti értékek összeállítása a környezetük felfedeztetése és megszerettetése érdekében.	68
V.6.2.Külső világ megismerése, matematikai tapasztalatszerzés	69
V.6.3 Az óvodapedagógusok, pedagógiai asszisztensek, dajkák feladatai	70
V.6.4. A fejlődés jellemzői óvodáskor végére	72
V.6.5 A hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek	73
V.6.6. Sajátos nevelési igényű, kiemelt figyelmet igénylő gyermekek	73
V.7 Munkajellegű tevékenységek	73
V.7.1. A különböző típusú, munkajellegű tevékenységek tervezése, s azok feltételének biztosítása.....	73
V.7.2 Az óvodapedagógusok, pedagógiai asszisztensek, dajkák feladatai:.....	74
V.7.3. A fejlődés jellemzői óvodáskor végére	75
V.7.3.A hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek	75
V.7.4.Sajátos nevelési igényű, kiemelt figyelmet igénylő gyermekek	76
V.8.Tevékenységekben megvalósuló tanulás.....	76
V.8.1.A tanulás tartalma:	76
V.8.2. Az óvodapedagógusok, pedagógiai asszisztensek, dajkák feladatai.....	78
V.8.3.A fejlődés jellemzői óvodáskor végére	78
V.8.4.A hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek	78
V.8.5.Sajátos nevelési igényű, kiemelt figyelmet igénylő gyermekekre vonatkozó feladatok .79	
VI. Óvodánk hagyományai, ünnepei.....	80
VI.1.Néphagyomány ápolás, népszokások.....	80
VI.2. A néphagyomány - ápolás jellegzetes tartalmai:.....	81

VI.3. Óvodapedagógusok, pedagógiai asszisztensek, dajkák feladatai:.....	82
VII. Óvodánk német, román nemzetiségi neveléssel összefüggő feladatai.....	84
VII.1. Nemzetiségi nevelés tevékenységformái	84
VII.2.A fejlődés jellemzői óvodáskor végére:.....	87
VIII. A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenységek.....	88
VIII.1 A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek ellátása.....	88
VIII.3.Az óvodapedagógusok, pedagógiai asszisztensek dajkák feladatai	89
IX. A gyermekvédelemmel összefüggő pedagógiai tevékenység	91
IX.1. A veszélyeztetettség nyilvántartásba vételének szempontjai:.....	92
IX.2. Az igazgató feladatai:.....	93
IX.3. Óvodapedagógusok, pedagógiai asszisztensek, dajkák feladatai:.....	93
IX.4. Gyermekvédelmi felelős feladata:.....	94
IX.5. Gyermeki jogok:.....	94
IX.6. Szülői jogok és kötelességek.....	95
IX.7. Gyermekvédelemmel kapcsolatos együttműködés lehetőségei	95
X. A gyermekek esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések	97
X.1. A helyi óvodai fejlesztő program alapvető feladatai és résztvevői	97
X.1.1. Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek	98
X.1.2. Hátrányos helyzetű, gyermek.....	98
X.1.3. Sajátos nevelési igényű gyermek	99
X.1.4. Kiemelten tehetséges gyermek.....	99
X.1.5. Tartós gyógykezelés alatt álló gyermek:.....	99
X.2 Az óvodapedagógusok, pedagógiai asszisztensek, dajkák feladatai	100
XI. Kiemelt figyelmet igénylő gyermekek ellátása.....	101
XI.1. A rehabilitációs, rehabilitációs ellátás elvei:.....	102
XI.1.1 Autizmus spektrum zavarral küzdő gyermek	103
XI.1.2. A fejlődés egyéb pszichés zavarával (súlyos tanulási, figyelem-, vagy magatartásszabályozás zavarral) küzdő gyermek	104
XI.1.3. Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek	104
XI.1.4. Kiemelten tehetséges gyermek	104
XI.2. Az óvodapedagógusok, pedagógiai asszisztensek, dajkák feladatai	105
XI.3. A fejlődés jellemzői óvodáskor végére	105
XII. A nevelőtestület által szükségesnek tartott további elvek, meghatározások feladatok.....	107
XII.1. Az óvoda által használt nyomtatványok:	107
XVII. 2. Boldog Óvoda	110
XIII. A SZÜLŐK ÁLTAL IGÉNYELT EGYÉB SZOLGÁLTATÁSOK.....	112
XIV. ÉRVÉNYESSÉGI RENDELKEZÉSEK	113
XV. Felhasznált irodalom	117

I. BEVEZETŐ

A Helyi Nevelési Programunkat az Óvodai nevelés Országos Alapprogramjáról szóló 363/2012. (XII. 17.) Kormányrendelet bevezető részében megfogalmazott alapelvekre építjük:

- a) a gyermeket – mint fejlődő személyiséget – szeretetteljes gondoskodás és különleges védelem illeti meg;
- b) a gyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége, s ebben az óvodák kiegészítő, esetenként hátránycsökkentő szerepet töltenek be;
- c) az óvodai nevelésnek a gyermeki személyiség teljes kibontakozásának elősegítésére kell irányulnia, az emberi jogok és a gyermeket megillető jogok tiszteletben tartásával; oly módon, hogy minden gyermek egyenlő eséllyel részesülhessen színvonalas nevelésben.”

Óvodánk többcélú nevelési intézmény, óvodai, bölcsődei és mini bölcsődei ellátással. Sajátos egyéni karakterét nem csak a különböző nemzetiségi nyelvi nevelés adja, hanem a sokféle hagyomány beépítése az óvodai életbe.

Kiindulási pontjaink, alapelveink, nevelésfilozófiánk azonos. Hirdetjük a gyermekközpontú, szeretetteljes, családi óvodai légkört, amelyben a gyermekeket egyéni képességeik szerint neveljük, fejlesztjük, nevelésünk a gyermeket megillető jogok, alapvető szabadságok tiszteletben tartására irányul az egyenlő hozzáférés biztosításával. Hangsúlyozzuk a gyermekek testi-lelki gondozását, az érzelmi biztonság megteremtését és a szocializáció minél teljesebb kibontakoztatását a családi neveléssel együtt.

Programunk olyan életfeladat teljesítésére orientál, amelyben a gyermekek megtanulnak eligazodni a környezetükben, megtanulnak beszélni, tevékenykedni, együttműködni, magatartásformákat elsajátítani. Mindezt jól szervezett tevékenységgel, nevelői segítséggel, a mindennapi élet feltételeivel és eszközeivel biztosítjuk.

A programunk a gyermekek alapvető tevékenységére a játékra, a mozgásra, a környezet tevékeny megismerésére, a kommunikációra, a mesére, a művészeti élmény-nyújtásra, a nemzetiségi kultúra megteremtésére, ápolására épít.

Programunk bővül a helyi sajátosságokra épülő német és román nemzetiségi neveléssel. Nemzetiségi nevelésünk alappillére, hogy a gyermeki tapasztalatszerzés, a spontán és irányított tanulási folyamat élményszerűvé tételével a nemzetiségi nyelv iránti érdeklődés felkeltésével kívánunk megvalósítani.

Az utánzásra alapuló nyelvelsajátítás fő tevékenységének a játékot tekintjük és csak ezt tartjuk a nyelvtanulás eredményes útjának. Az élmény átfogó jellege abban mutatkozik meg, hogy az érzékeléstől és a képzelettől az érzelmeken és az értékelésen át az akaratra gyakorol hatást.

A gyermek kíváncsisága, új iránti fogékonysága és az őt körülvevő optimális környezet feltételeinek biztosítása együttesen eredményezi a nemzetiségi nyelv megszerettetését.

A magyar, német, román néphagyományra és a művészetek eszközeivel ható tevékenységekre, élményekre helyezzük a hangsúlyt, és ennek során megalapozza a szülőföldhöz és a társakhoz való pozitív érzelmi kötődést.

Nevelésünk tartalma tehát minden, ami a gyermek környezetéből származó élmény, tapasztalat, ismeret.

Nevelési és tevékenységrendszerünkben jelen van a népi-, nemzeti kultúra, a hagyományok ápolása, a környezettel, embertársaink iránti pozitív viszonyulás kialakítása, az inkluzív nevelés, a beintegrálható sajátos nevelési igényű gyermekek nevelése. Olyan értékeket igyekszünk közvetíteni, amely a társadalom és az egyén későbbi életvitele céljából hasznosak

Óvodánkban sajátos nevelési igényű gyermekeket is nevelünk. A sajátos nevelési igény a szokásos tartalmi és eljárás béli differenciálástól eltérő, nagyobb mértékű differenciálást, speciális eljárások alkalmazását, illetve kiegészítő fejlesztő, korrekciós, habilitációs, rehabilitációs, valamint terápiás célú pedagógiai eljárások alkalmazását teszi szükségessé.

A sérült kisgyermek harmonikus személyiségfejlődését az elfogadó az eredményeket értékelő környezet segíti. A gyermek iránti elvárást fogyatékoságának, fejlődési zavarának jellege, súlyosságának mértéke határozza meg. Terhelhetőségét biológiai állapota, esetleges társuló fogyatékosága személyiségjegyei befolyásolják.

I.1. Intézményünk adatai

Az óvoda neve:	Elek Város Óvoda - Bölcsőde
Székhelye:	5742 Elek, Táncsics utca 22/A
Az intézmény felügyeleti szerve:	Elek Város Önkormányzata
Az intézmény fenntartója:	Elek Város Önkormányzata
A fenntartó székhelye:	5742 Elek, Gyulai út 2.
Intézmény jogállása:	Önálló jogi személy
Intézmény típusa:	Többcélú intézmény, Óvoda - Bölcsőde
Az intézményalapító okiratának kelte és az utolsó módosítás dátuma, száma:	2002.01.01 2024.06.05, E/443-11/2024 Az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény 8/A. §-a és a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 21. § (2) és (3) bekezdése alapján
Az intézmény törzskönyvi azonosító száma:	633392
Intézmény főtevékenysége, szakágazat száma: kormányzati funkciószám: 851020	Óvodai nevelés
Intézményi alaptevékenységek: kormányzati funkciószám: 091110	Óvodai nevelés, ellátás szakmai feladatai
Intézményi alaptevékenységek: kormányzati funkciószám: 091120	Sajátos nevelési igényű gyermekek tekintetében az egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási

	zavarral) küzdő, továbbá az a különleges bánásmódot igénylő gyermek óvodai nevelésének, ellátásának szakmai feladatai
Intézményi alaptevékenységek: kormányzati funkciószám: 091130	Nemzetiségi óvodai nevelés, ellátás szakmai feladatai
Intézményi alaptevékenységek: kormányzati funkciószám: 091140	Óvodai nevelés, ellátás működtetési feladatai
Intézményi alaptevékenységek: kormányzati funkciószám: 104031	Gyermekek bölcsődében és mini bölcsődében történő ellátása
Intézményi alaptevékenységek: kormányzati funkciószám: 096015	Gyermek étkeztetés a köznevelési intézményben
Intézmény OM azonosítója:	028172
Óvodai csoportok száma:	6
Intézménybe felvehető maximális gyermeklétszám:	150 fő
Bölcsődei csoportok száma:	1
Intézménybe felvehető maximális gyermeklétszám:	14 fő
Mini Bölcsődei csoportok száma:	1
Intézménybe felvehető maximális gyermeklétszám:	7 fő
Telephelyek:	○ II. számú Óvoda (5742 Elek, Kétegyházi út 20.) ○ III. számú Óvoda és Mini Bölcsőde (5742 Elek, Kétegyházi út 91.) ○ Bölcsőde (5742 Elek, Táncsics utca 22.)

I.2. Helyzetkép az óvodáról

Elek város Magyarország déli részén, a Román határ mellett helyezkedik el. 4 nemzetiségű település, amely nemzetiségi hagyományairól híres fontos kulturális hagyományokkal rendelkezik. Békés megyében található, a városban 2 telephellyel, egy mini bölcsődével és egy bölcsődével rendelkezik.

Intézményünk fenntartója Elek Város Önkormányzata. 2023-ban az óvodák telephelyei megújultak. Az óvoda épület korszerű, a csoportszobák, a mosdók és az öltözőszekrények a csoportlétszámnak és a gyerekek szükségleteinek megfelelőek. Tágas udvarunk, korszerű játékaink lehetőséget adnak a gyermekeknek a felfedezésre, tapasztalatszerzésre. Tornaszoba biztosítja jól felszerelt eszközökkel a megfelelő mozgás lehetőségét a gyerekek számára. Sokat mozgunk a szabadban, a természetben, séták alkalmával.

Óvodánk épületei Eleken a város két különböző pontjában helyezkednek el. A két telephelyen 6 csoport működik, melyek változó létszámúak, általában 20-25 fő körüliek. Az óvoda nemzetiségi nyelven nevelő intézmény, három német, egy román és két magyar csoporttal működik. A nemzetiségi nevelés célja felkelteni a gyermek érdeklődését a nemzetiségi nyelv iránt, a nyelv megszerettetése, hagyományok ápolása különös tekintettel a helyi hagyományokra. Az óvodák nemzetiségi nyelvi nevelését folytató pedagógusok képzését és utánpótlását elsődleges feladatunknak tekintjük, minden pedagógusunk rendelkezik nemzetiségi diplomával.

Fokozatosan törekszünk arra, hogy a gyermekek környezetében lévő felnőttek, (óvónők és dajkák) egyaránt képesek legyenek az óvodai nevelés teljes időszakában valamilyen szinten a nemzetiségi nyelvet beszélni. /Ez a reggeli köszöntések, rövid mondókák, illetve dalok, néhány mondatmodell formájában jelennek meg. /

A gyerekekkel minden nap használjuk a nemzetiségi nyelvet, különböző szituációkban, foglalkozásokon fele-fele arányban alkalmazzuk a német, román és a magyar nyelvet.

Az óvodában két munkaközösség működik: a Hagyományörző és a Környezetvédelmi. Feladatuk az ünnepek és világnapok felelőseinek kijelölése, a rendezvények megtervezése, lebonyolítása. Fontosnak tartjuk a hagyományörzést, büszkéek vagyunk az országban egyedülálló Böjt közepe (Mitta in dr Fasta) ünnepünkre, a Márton napra, amely városi ünnepek szervezése óvodánk teljes körű feladata.

A különböző tevékenységekhez jó minőségű és elegendő játék, szemléltető eszköz áll rendelkezésünkre.

Az óvoda 6.00-tól 17.00-ig tart nyitva, alkalmazkodva ezzel a szülők igényeihez.

Az óvodánkban a logopédussal, gyógypedagógussal, fejlesztő pedagógusokkal, pszichológussal jó kapcsolatot alakítottunk ki.

Intézményünk más intézményekkel – pedagógiai szakszolgálat, védőnői szolgálat, gyermekorvos, családsegítő központ művelődési ház, iskolák- jó kapcsolatot ápol, célunk a gyermekek és a családok érdekében egymás segítése.

Óvodai csoportjaink szervezése különböző, a gyermekek életkori összetételéből, személyi feltételektől függően változhat (osztott, részben osztott, vegyes). Nevelési programunk minden szervezési formában megvalósítható. A csoportokba vegyes életkorú gyerekek járnak. Munkánkat 2 pedagógus asszisztens, egy óvodatitkár és egy karbantartó segíti.

Pedagógiai programunk céljai, célrendszerei összhangban vannak az Óvodai nevelés országos alapprogramjával.

Pedagógiai programunk lényeges elve, hogy a gyerekek kezdeményezéseire építve mi óvodapedagógusok tovább fejlesszük a gyermekek gondolatait.

A program működtetése során az óvodáskorú gyermek fő tevékenységét, a játékot vesszük kiindulópontnak. A játékban megvalósíthatók, tovább fűzhetők a különböző fejlesztési feladatok, tevékenységi formák.

A közösségen belül mindenkinek meg van a helye, szerepe, feladata és felelőssége.

Óvodánk meglévő személyi és tárgyi feltételekkel biztosítjuk a gyermekek fejlődését.

I.3. Az óvoda személyi feltételei

Az óvoda dolgozói	jelenleg
Felsőfokú végzettségű óvodapedagógus	12
Főigazgató	1
Főigazgató helyettes	1
Nemzetiségi diplomával rendelkező pedagógus	6
Pedagógiai asszisztens	2
Egyéb munkakörben foglalkoztatott	2
Pedagógiai munkát segítő dajka	6
Kisgyermeknevelő	3
Bölcsődei dajka	2

Az engedélyezett csoportszámoknak megfelelő – vonatkozó törvényi rendelkezéseknek megfelelően – óvodapedagógusi és dajkai létszámot a fenntartó önkormányzat biztosítja az adott nevelési évben.

Óvodánkban a pedagógusok továbbképzése tervszerűen és le szabályozott rendszerben történik.

Nevelőtestületünk tagjai szakmailag jól felkészült, pedagógiai megújulásra törekvő nevelők, akik képesek az együttműködésre, egymás tiszteletére, megbecsülésére.

Jellemző rájuk az önképzés, a továbbképzés, a szaktudás megújítására való törekvés. Nevelőtestületünk légköre nyugodt, derűs. Lehetőséget biztosítunk az önállóságra, a kezdeményezésre.

Lehetőség van az óvodapedagógusok pedagógiai nézeteinek és széles körű módszertani szabadságának érvényesülésére, a gyermek érdekeit figyelembe tartva.

A különbségeket, a másságot elfogadjuk, tiszteletben tartjuk, az egyéni értékek pozitív irányú megközelítését erősítjük.

I.4. Az óvoda tárgyi feltételei

Óvodáink épületei jól szolgálják a gyermekek biztonságos óvodai életét. Városunkban egy óvoda működik két feladat ellátási helyen. Intézményünk többcélú intézmény az óvodai nevelés mellett bölcsődés gyerekek ellátásával is foglalkozunk, bölcsődével és mini bölcsődével is rendelkezünk

Az intézményünk épületei teljesen felújított épületek. Állaguk, komfortfokozatuk kiválóan minősíthető. Az „Új óvoda kialakítása és meglévő feladatellátási hely infrastrukturális fejlesztés Eleken” című T OP-1-4-1-16-b—BSI-2021-00049 azonosító számú projekt keretében a beruházás első szakaszában a Táncsics utca 22/A óvoda épület lett kialakítva a második szakaszban a Kétegyházi út 91. szám alatti épületünk került teljes megújításra. Az épületek elhelyezkedése ideális, így arányosan tudjuk biztosítani az óvodás korú gyermekek ellátását .

A központi óvodában -IV-es számú (Táncsics 22/A) két korábbi telephelyünk került összevonásra. Ez az épület 100 gyermek befogadására alkalmas. Rendelkezik 4 jól felszerelt világos csoport szobával, tornaszobával, és a törvényi előírásoknak megfelelő modern kiszolgáló helyiségekkel nevelőtestületi szobával, fejlesztő szobával, iroda helyiségekkel modern gyermek mosdókkal.

A III-as számú óvoda elhelyezkedését tekintve a város távolabbi pontján található. A tágas létesítmény 1982-ben épült két csoportos épületként, jelenlegi formáját 2018-ban nyerte el amikor az épület keleti végében lévő helyiségekből egy 7 férőhelyes mini bölcsőde került kialakításra, ami a kisgyermekes szülők mihamarabbi munkába állását segítette. Az épület átalakításával és energetikai felújításával, korszerűsítésével reményeink szerint hosszú távon biztosítja majd az energia takarékos működését.

Településünkön több nemzetiség él együtt, ezért tradicionális értéknek tekintjük a nemzetiségi nyelvinevelést, melyet a szülők igénye és a személyi feltételek, lehetőségek figyelembevételével szervezzük.

A IV-es óvodában német csoportok a III-as óvodában román csoport található.

Óvodáink udvarai minden lehetőséget biztosítanak az egészséges mozgáshoz. Nagy zöldterületek és árnyékot adó fák biztosítják az udvaron is a gyermekek jó közérzetét. Környezetünkhöz igazodó, természetes anyagból készült ügyességet és mozgást fejlesztő játékszerekkel van berendezve, melyek megfelelnek a korszerű követelményeknek.

I.5. Az óvodának a program céljaihoz rendelt eszközrendszere

A program megvalósításához szükséges alapvető tárgyi feltételek adottak, karbantartásuk, bővítésük folyamatos. IKT. eszközök adottak óvodáink számára, minden csoport rendelkezik laptoppal, telephelyeinken projektorok, fénymásolók segítik munkánkat.

A kötelezően előírt eszközjegyzék 90%-os teljesítettségű, beszerzése folyamatosan történik.

Mindkét telephely célirányosan törekszik az udvari sport - és mozgásfejlesztő eszközök beszerzésére, az udvari játék feltételeinek javítására, a zöld területek bővítésére, fásításra.

Az eszközállomány elemzésekor ki kell emelni azokat az óvodapedagógusok által készített játékokat és eszközöket, amelyek az egyéni fejlesztés során fontos szerepet kapnak az óvodai tevékenységekben.

II. GYERMEKKÉP, ÓVODAKÉP

Mottónk: „Szeretet, nyitottság, megértés, bátorítás!”

II.1. Küldetésünk

- Olyan intézményi arculat kialakítása, melyben a lokális hagyományok, helyi nemzetiségi hagyományok szeretete, tisztelete, megismerése fontos szerepet játszik.
- A családdal együttműködve, a városunkban élő, különböző szociális háttérrel rendelkező 3-7 éves korú gyermekek sokoldalú, harmonikus fejlődését, gyermeki személyiségük kibontakoztatását elősegítsük.
- Elérhető közelségbe vinni az őket körülvevő gazdag világot, és alkotó, családias légkörben segítsen önkibontakozásukat úgy, hogy minden gyermek önmaga lehetőségeihez viszonyítva fejlődjen és testi, szociális, értelmi, érzelmi érettség terén is éri el “a fejlődés eredménye óvodáskor végén” programelem elvárásait.
- Nyugodt, családias, biztonságot nyújtó óvodai légkörben érvényesítsük a gyermeki megbecsülést, szeretet és a másság tiszteletben tartását
- Biztosítani a hazájukat elhagyni kényszerülő családok /migráns/ gyermekei megtudják őrizni önazonosságukat, lehetőséget biztosítunk az interkulturális nevelésen alapuló integrációra, az emberi jogok és alapvető szabadságok védelmére.
- Az óvodai nevelőmunka során – a gyermeki játék elsődlegességét hangsúlyozni – a gyermekek testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődését biztosítani, a szociálisan hátrányos helyzetű gyermekek differenciáltan fejleszteni, fejlődésüket elősegíteni, meglévő hátrányaikat csökkenteni, kiemelt figyelmet fordítani a sajátos nevelési igényű gyermekek fejlesztésére.
- Partnerközpontú működést biztosítani, a partneri elégedettséget folyamatosan fenntartani, és a változásokat kezelni.
- A német és román nyelv és kultúrát átadni a gyermekeknek, figyelembe véve az életkori és egyéni sajátosságait.
- A német, román népi kultúrához, ünnepekhez kapcsolódó játékok szokások hagyományőrző tevékenységeket feleleveníteni és tovább adni.
- Játékos nyelvi szituációk megteremtésével a német és román nyelvet megszerettetni a gyerekekkel.
- A gyermekeket felkészíteni a német és román nemzetiségi iskolai tanulásra.

Feladataink

- Egészséges óvodai környezet biztosítása, amelyben alapvető feladat óvodásaink egyénenként változó testi-lelki szükségleteinek maximális kielégítése.
- Élmény-gazdag mindennapok megteremtése, amely lehetőséget nyújt a különböző hátrányok kompenzálására.
- Az óvoda inkluzív szemlélettel, gyermekközpontú nevelési attitűddel, a gyermeki személyiség kibontakoztatására törekedni, biztosítva minden gyermek számára az egyenlő hozzáférés lehetőségét, hogy minden gyermek egyenlő eséllyel részesüljön színvonalas nevelésben.
- Az óvoda kialakult pedagógiai értékeinek megőrzésére törekvés.
- A gyermek tapasztalataira, élményvilágára építve olyan változatos tevékenységek biztosítása, amelyek során eljuttatjuk őket egyéni képességeik optimális határához.

- A fejlesztés színtere legyen a játék, amelyben a gyermek érezze jól magát, az ismereteket észrevétlenül sajátítsa el.
- Az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés.
- Az anyanyelvi, értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása.
- Német és román nemzetiségi nevelés biztosítás.

II.2 Gyermekképünk:

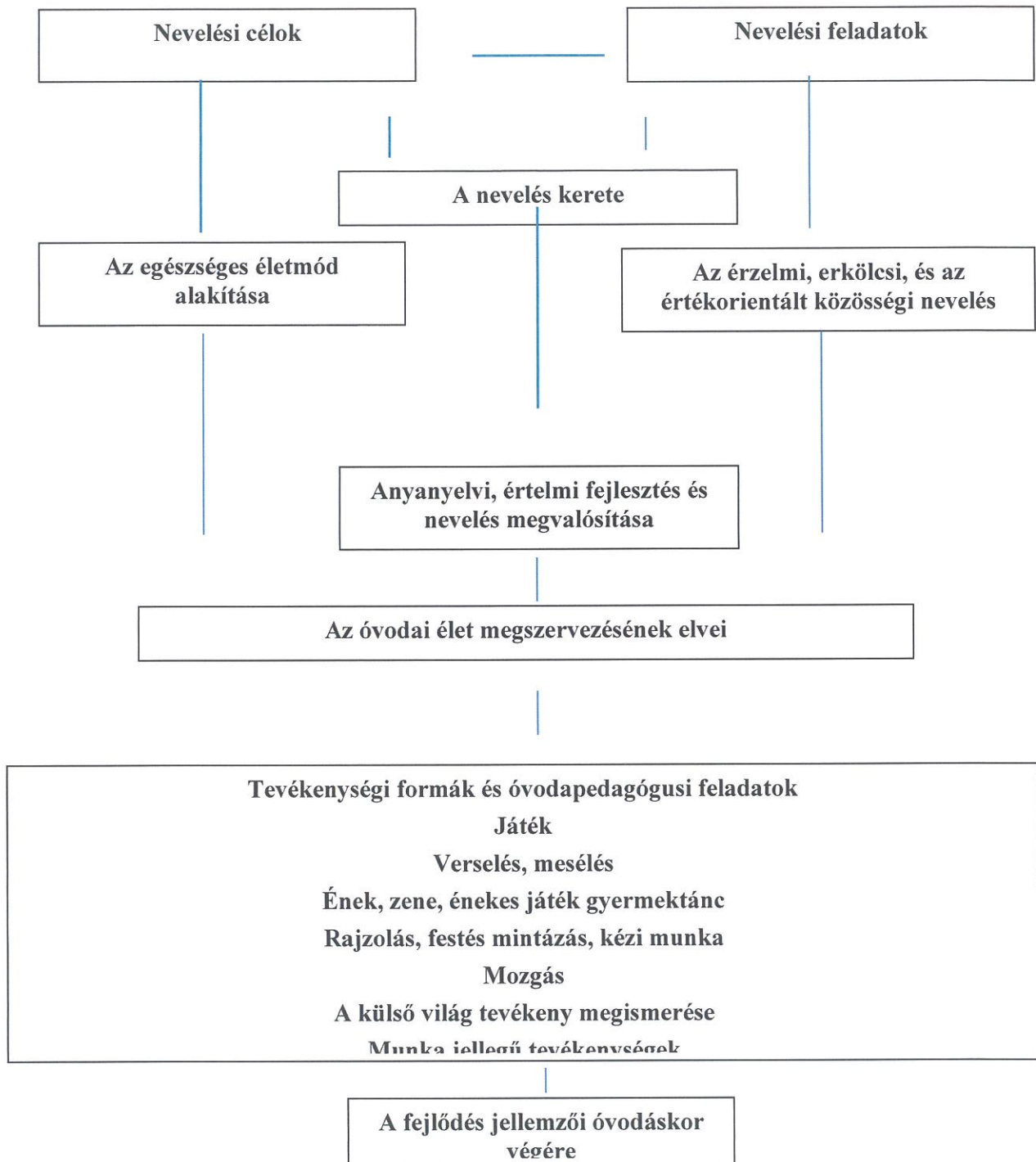
Olyan gyermekek nevelése:

- Akik érzelmileg gazdagok, kötődnek a településünkhöz, a környezetükben jól tájékozódnak, nyitottak, érdeklődőek, együttműködőek és másokat elfogadóak.
- Akik tisztelik szüleiket, az óvónéniket, dadusnéniket és egymást.
- Szeretik a mozgást, a mesét, szeretik és védik a természetet.
- Szívesen vesznek részt a német és román nemzetiségi hagyományok ápolásában.
- Magatartás és viselkedés kultúrájuk koruknak megfelelően fejlett, udvariasok, illemtusók, előítéletektől mentesek.

II.3 Pedagógus képünk:

- Olyan óvodapedagógusok, akikre a humanizmus, a pedagógiai optimizmus, a szülők tisztelete, a megértő, együtt érző, elfogadó, a segítőkészséget előtérbe helyező gyermekszerepet jellemző.
- Olyan pedagógus, aki a gyermeki személyiség kibontakozásának elő segítésére
- Olyan pedagógus aki biztosítja minden gyermek számára, hogy egyformán magas színvonalú és szeretetteljes nevelésben részesüljön. A meglévő hátrányait csökkenti, és nem ad helyet semmiféle előítélet kibontakozásának.
- Olyan pedagógus, és pedagógiai munkát közvetlenül segítő munkatársak, akik képesek az összehangolt, közös munkára melyben a másik ember tisztelete, megbecsülése szeretete érvényesül.
- Olyan pedagógus, aki rendszeresen tájékozódik a pedagógia tudománya és az óvodapedagógiára vonatkozó legújabb eredményekről, és kihasználja a továbbképzés lehetőségeit., képes az innovációra, megújulásra.
- Olyan pedagógusa ki a szíven viseli a nemzeti és nemzetiségi hagyományok ápolását

III. AZ ÓVODAI NEVELÉS FELADATAI

III.1 Az egészséges életmód alakítása:

Célunk:

- A gyermekek egészséges életvitel - igényének alakítása, testi fejlődésük elősegítése.

- Az óvodában eltöltött időben minden gyermek részesüljön teljeskörű egészség fejlesztő tevékenységekben. ennek megvalósítási területei:
 - egészséges táplálkozás
 - mindennapos testmozgás
 - testi lelki egészségfejlesztés
 - viselkedési függőségek megelőzése
 - bántalmazás megelőzése
 - balesetmegelőzés, elsősegélynyújtás
 - személyi higiéné

Feladataink:

- A gyermekek gondozása, testi szükségletük, mozgásigényük kielégítése.
- A harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése.
- A gyermeki testi képességek fejlődésének segítése.
- A gyermekek egészségének védelme, edzése, óvása, megőrzése.
- Az egészséges életmód, a testápolás, a tisztálkodás, az étkezés, különösen a magas cukortartalmú ételek és italok, a magas só-és telítetlenszír-tartalmú ételek fogyasztásának csökkentése, a zöldségek és gyümölcsök, illetve tejtermékek fogyasztásának ösztönzése, a fogmosás, az öltözködés, a pihenés, a betegségmegelőzés és az egészségmegőrzés szokásainak alakítása.
- A gyermekek fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges egészséges és biztonságos környezet biztosítása.
- Életvezetési készségek fejlesztése, az, amelyek szükségesek a probléma megoldáshoz, a rugalmas alkalmazkodóképességhez, a nehézségek leküzdéséhez, a mérlegelő gondolkodáshoz, a hatékony kommunikációhoz.
- Az életvezetési képességeken alapuló neveléssel hozzá segíteni a gyermekeket azon ismeretek, képességek, készségek megszerzéséhez, amelyek szükségesek az egészséges életmód kialakításához.
- A környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások alakítása, a környezettudatos magatartás megalapozása.
- Megfelelő szakemberek bevonásával - a szülővel, az óvodapedagógussal együttműködve - speciális gondozó, prevenciós és korrekciós testi, lelki nevelési feladatok ellátása.

III.1.1 A gyermekek gondozása, testi szükségletük, mozgásigényük kielégítése

Az óvodába történő felvétel után igyekszünk minél rövidebb idő alatt minél alaposabban megismerni a gyerekeket.

A gyermekek gondozásakor megértő, meghitt, elfogadó viszony kialakítására törekszünk. Őszintén, tapintatosan közeledünk hozzájuk, így ők is elfogadnak bennünket és mi is megismerhetjük egyéni igényeiket, otthonról hozott szokásaikat.

A fokozatosság betartása mellett arra törekszünk, hogy a gyermekek egyre önállóbban elégítsék ki saját szükségleteiket. Az egészségügyi szokások pontos menetét a csoportban dolgozó dajka nénikkel

megbeszéljük az azonos gyakoroltatás érdekében. A szokástanulást fontos feladatnak tekintjük, ezért több csatornás megerősítéssel segítjük az alkalmazását.

Az étkezés azonos időpontban, 3 órás időközökre elosztva, kulturált körülmények között zajlanak. A tízórai, az ebéd kötött időtartamú, de figyelembe vesszük a gyerekek tempóját, egyéni szükségleteit.

Heti rendszerességgel zöldség, gyümölcs-nap tartása az egészséges életmódra való nevelés érdekében.

A gyermekek tisztaság igényének kialakításához szükséges higiénikus és intim feltételeket biztosítjuk. Ezeket a tevékenységeket (kézmosás, fogmosás, orrtörölés, mosdó használata) bármikor, szükségleteinek megfelelően önállóan elvégezhetik.

Az öltözködéskor a rétegezettséget és a praktikusságot hangsúlyozzuk a szülők körében. Fontosnak tartjuk, hogy ruházatuk tiszta, ízléses, rendezett legyen, és ennek igénye kialakuljon bennük. Az időjárásnak megfelelően öltözködjének, ami védi egészségüket

A gyermekek mindennapi igénye a szabad mozgás. A változatos udvari és mozgásfejlesztő játékok a csoportszobában és a szabadban egyaránt lehetővé teszik a természetes nagymozgások ismételtetését, mozgáselemek gyakorlását, saját fizikai képességük megítélését. A szabadban szervezett szabályjátékok, népi játékok, énekes játékok, mozgásos tevékenységek a gyermekek mozgásigényének kielégítését, a nagymozgás koordinációjának fejlesztését és az eltérő tárgyi környezethez való alkalmazkodást segítik.

A gyermekek különböző alvásiigénnyel rendelkeznek, de minden gyermeknek szüksége van a hosszabb rövidebb ideig tartó pihenésre. A nyugodt pihenéshez biztosítjuk az optimális feltételeket (szellőztetés, csend, nyugalom).

Az altatás hangulatához illő mese, halk zene, az óvónő éneke - a gyermekek egyéni alvásiigényének és szokásainak figyelembevételével - a szükséges tárgyi és személyi feltételek megteremtése. Kényelmes, a gyermekek méretéhez igazított fektető használata – otthoni „alvóka”, fűtési szezonban párologtató használata lehetőség szerint minden csoportban. Az óvónő jelenléte a pihenés teljes idejében elengedhetetlen, a gyermekek nem maradhatnak egyedül.

Nagyon figyelünk arra, hogy ebéd után minden gyermek elvégezze szükségletét, hogy lefekvés után nyugodtak legyenek. Mesék, versek, mondókák segítik az elalvás előtti nyugalom megteremtését.

Időjárástól függően (köd, 5 fok alatt, eső, viharos szél esetén nem) napi 1-3 órát levegő tartózkodunk. A nyári napirendet az egész napos levegőn való tartózkodásra építjük (kivételesen az erős napsugárzás miatt 11-15 óra közötti időszak)

III.1.2 Harmonikus összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése

A rendszeres mozgás biztosításával (mindennapos mozgás játék) megalapozzuk a gyerekek mozgáskultúráját, fejlesztjük motoros képességeiket.

- A mozgásos játékok fejlesztik a gyermekek természetes mozgását és testi képességeit, (erő, ügyesség, gyorsaság, állóképesség, társra figyelés).
- Kedvezően befolyásolják a gyermek teljesítőképességét.
- Felerősítik és kiegészítik a gondozás és az egészséges életmódot erősítő tevékenységeket.
- A mozgásokhoz kapcsolódó gondozási feladatok elősegítik a helyes higiénés szokások kialakítását.

A mozgásfejlesztés lehetőségei:

- a szabadjátékban a gyermekek kötetlen, spontán, természetes játékos mozgás közben,

- a mozgás tevékenységen belül,
- mindennapi mozgásban,
- differenciált mozgástevékenység során

A mozgásigény kielégítésére játszó udvarok állnak rendelkezésünkre, füves ill. burkolt játéktérrel, több funkciós esztétikus, a biztonsági szabványoknak megfelelő játékokkal, sportszerekkel. Minden gyerek számára az udvari szabad játék elengedhetetlen, a napnak fontos eleme.

Évszakonként közeli kirándulásokat, sétákat szervezünk változatos helyszínnel, megismertetjük a természetjárás szépségét a gyermekekkel. A rendszeres, örömmel végzett mozgással a gyermekeket az egészséges életvitel kialakítására szoktatjuk, és mintát adunk a szülőknek is.

Továbbá megrendezésre kerül: gyermeknap, családi nap sportversenyekkel. Ezzel is pozitívan befolyásoljuk a családi nevelést a szabadidő hasznos eltöltését.

Arra törekszünk, hogy a mindennapok során a gyermekek minél több tevékenységüket a szabad levegőn végezzék.

III.1.3 A gyermeki testi képességének fejlődésének segítése.

- Folyamatos odafigyeléssel, sürgetésmentes elfogadó légkörben, sokirányú gondozás tevékenységgel biztosítjuk a gyermekek egyéni testi képességeinek fejlődését.
- A gyermekek testi szükségleteinek kielégítésére a gondozás során megfelelő szokásrendszert alapozunk meg, melyben a német és román nyelvi nevelés is fontos szerepet játszik.
- Megszerettetjük a mozgást elősegítjük, hogy mozgásuk összerendezetté váljék.

III.1.4 A gyermekek egészségének védelme, edzése, óvása, megőrzése

Az óvodában megbetegedett gyermekeket azonnal elkülönítjük, értesítjük a szülőket. Amíg nem érkeznek meg, gondoskodunk a gyermek megnyugtatójáról. A fertőzések megelőzését a gyakori szellőztetéssel, a gyermekek edzettségének fejlesztésével, saját jellel ellátott személyes tárgyak, tisztálkodási eszközök használatával igyekszünk biztosítani.

A 3-4 éves gyermekeknél előforduló esetleges ágybavizeléseket tapintatosan kezeljük, igyekszünk a szülőkkel jó kapcsolatot kialakítani és közösen megkeresni, megszüntetni az okait. Ha napközben is előfordul, és már kialakult szobatisztaságból esik vissza a gyermek, akkor szakember segítségét kérjük, javasoljuk.

Az egészségük megőrzéséhez fontos, hogy edzettek legyenek, ezért minden időszakban sokat tartózkodunk a friss levegőn, ez annyit jelent, hogy délelőtt legalább egy-másfél órát biztosítjuk a mozgás lehetőségét a szabadban. Télen is kimegyünk és a betonos járdán futunk, mindenki maga dönti el, hogy mennyit. Télen még közösen szánkóozunk, csúszkálunk, hógolyózzunk.

III:1.5 Az egészséges életmód, a testápolás, a tisztálkodás, az étkezés különösen a magas cukortartalmú ételek fogyasztásának csökkentése, a zöldségek és gyümölcsök, ill. a tejtermékek fogyasztásának ösztönzése, a

fogmosás, az öltözködés, a pihenés a betegségmegelőzés szokásainak kialakítása

A gondozásnak kiemelt szerepe van. Az óvodapedagógus a gondozás folyamatában is nevel, építi kapcsolatait a gyermekekkel, egyúttal segíti önállóságuk fejlődését, együttműködve a gondozást végző munkatársakkal.

A testi, lelki, szellemi egészség egyik alapvető feltétele, a gyermek testi komfortérzetének kielégítése. A gondozási feladatok teljesítése bensőséges /gyermek – óvónő, gyermek – dajka, gyermek-pedagógiai asszisztens/ kapcsolatot feltételez.

Az önkiszolgáló feladatok elvégzése a tevékenységek többszöri gyakorlását teszi lehetővé, alakítja a gyermek énképét, segíti önállóvá válásukat. Az óvónő, dajka, a pedagógiai asszisztens bemutatja, megismerteti és figyelemmel kíséri a napi élethez szükséges szokások fejlődését, melyek egy része az óvodaskor végére szükségletté válhat. Mivel minden tevékenységet szóbeli megerősítés kísér, ezért a napi életritmus megtervezésénél erre is elegendő időt kell biztosítani, hogy mindez nyugodt kiegyensúlyozott, türelmes légkörben valósulhasson meg. Nagy hangsúlyt fektetünk a higiénés szabályok betartására.

Lényegesnek tartjuk az anamnézis felvétel közben felderített, ritkán előforduló, az óvodai közösségbe kerülést nem feltétlenül akadályozó betegségek (allergia, lázgörcs, asztmatikus tünetek) regisztrálását.

Az egészséges életmód alakításához a testápolás, mozgás mellett a táplálkozásnak is kiemelkedő szerepe van. Fontosnak tartjuk a magas cukortartalmú ételek és italok, a magas só és telítettségű zsírt tartalmazó ételek csökkentését.

Preferáljuk a vitaminban gazdag zöldségeket, gyümölcsöket, nemcsak főtt formában, hanem nyersen is. A nyers zöldségekből, gyümölcsökből a gyermekekkel közösen készítünk gyümölcssalátákat, zöldségsalátát. A szülőket minden héten tájékoztatjuk a heti menüről, igyekszünk számukra segítséget nyújtani a korszerűbb táplálkozás kialakításához.

Lehetőség van arra, hogy a diétás étrendet a szülő is biztosítsa, bevihesse vagy rendelhessen a gyermeke számára ilyen ételt.

Az emberi erőforrások minisztere 38/2021. (IX. 1.) EMMI rendelete a közétkeztetésre vonatkozó táplálkozás-egészségügyi előírásokról szóló 37/2014. (IV. 30.) EMMI rendelet módosítása lehetőséget ad arra, hogy a diétás étrendet a szülő is biztosítsa, bevihesse vagy rendelhessen a gyermeke számára ilyen ételt.

Amennyiben közétkeztetés keretében nem biztosítható a gyermek diétás étkezése, a szülő, más törvényes képviselő írásbeli nyilatkozata alapján, a gyermek által bevitt, vagy a szülő, más törvényes képviselő által az intézménybe rendelt étel az intézményben történő elfogyasztásának lehetővé tételével biztosítható. Ennek érdekében az óvoda igazgatója köteles biztosítani a hűtés, a melegítés, és fogyasztás megfelelő feltételeit a hatályos jogszabályok és szakmai előírások betartásával.

III.1.6 A gyermekek fejlődéséhez, fejlesztéséhez szükséges egészséges, biztonságos környezet biztosítása

A lehetőségeinket figyelembe véve, folyamatos törekvésünk az esztétikus, színharmoniót árasztó, egyedi, praktikus megoldásokat tartalmazó tárgyi környezet megteremtése, ami kedvezően befolyásolja a gyermekek egészséges életmódjának alakulását. Törekszünk, hogy az óvodai élet minden tevékenységét hassa át a környezet védelem és a megóvása.

Óvodánk udvara sokféle lehetőséget nyújt a változatos játéktevékenységekhez. Talajfelületét igyekszünk változatossá tenni, jelenleg füves, homokos és betonozott részek váltják egymást.

A nagy, szabad, füves terület alkalmat ad a szervezett mozgásos tevékenységekre, ügyességi játékokra, sorversenyekre. A fából készült mozgásfejlesztő eszközök, mászóakák, új testi kihívások iránt keltik fel a gyermek érdeklődését bíznak saját testi, fizikai képességeikben, fejlődik a testhatáruk érzékelése. A szabad mozgás, edzés hatására egyre magabiztosabbá válnak, mozgó test pontos megítélése. Több funkciós csoportszobáinkban praktikus térkihasználással, zsúfoltság mentesen elférnek egymás mellett a nevelési, fejlesztési feladataink megvalósításához szükséges eszközök (a játék, mese, vers, dramatikus játék, a zenei élmények, a vizuális alkotó tevékenység, az évszakok és a környezet kincsei, albumai, tárgyai). A belső tartalommal találkozó átlátható tárgyi világ segíti a gyerekek belső harmóniájának, jó közérzetének megteremtését. Különböző játéktevékenységekhez elkülönített helyszíneket mesesarkot alakítunk ki, amelyet ízlésesen esztétikusan rendezünk be.

Baleset-megelőzés és elsősegélynyújtás

Baleset-megelőzés A 20/2012.(VIII.31.) EMMI rendelet XVIII. fejezetének A tanulók és gyermek balesetekkel összefüggő feladatok, óvodára vonatkozó rendelkezései alapján végezzük. (részletes szabályozás az SZMSZ-ben található)

Óvodánk helyiségei, udvarunk és egyéb eszközeink kialakításánál elsődleges szempont a biztonságos, balesetmentes környezet kialakítása. Tanév elején a gyermekekkel közösen megtekintjük a veszélyforrásokat a csoportszobában, az udvaron és a gyermekek által használt egyéb helyiségekben.

Fel kell hívni a figyelmüket, hogy a játékeszközök biztonságos használatával nem csak saját, de társaik testi épségét is védik. Fontos, hogy rájöjjenek az óvodások: egy kis odafigyeléssel és óvatossággal rengeteg baleset és a vele járó fájdalom elkerülhető lenne.

A gyerekek megtanulják, hogy egy-egy hétköznapi tárgy (pl.: bicikli, mászóka, autó, gyógyszer) milyen veszélyforrásokat hordoz magával, illetve mire érdemes odafigyelniük a balesetek megelőzése érdekében. Módszere a szerepjáték, mesélés, bábozás, könyv és képolvasás, társasjátékok, beszélgetés.

Az óvoda házirendjében vannak meghatározva azok a védő, óvó előírások, amelyeket a gyermekeknek az óvodában való tartózkodás során meg kell tartaniuk. A gyermekbalesetek megelőzése érdekében, illetve bekövetkezésekor ellátandó feladatok az SZMSZ-ben kerültek rögzítésre. Elsősegély doboz az irodában található.

Az óvoda berendezése, eszközei csak a baleset megelőzés szempontjai alapján történt vizsgálat után kerülnek használatba, állapotuk folyamatosan ellenőrzésre kerül, ez az udvari eszközök esetében szakértői felülvizsgálattal egészül ki.

III.1.7. A környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások alakítása. a környezettudatos magatartás megalapozása.

Az életünk minőségét, valamint egészségünket alapvetően befolyásolja és meghatározza a bennünket körülölelő természeti és társadalmi környezet minősége, állapota. A XXI. sz. társadalmi és globális problémái ismertek, az ember lakóhelye, környezete nem előnyére változott. A környezetben visszafordíthatatlan, legtöbb esetben kedvezőtlen változások indultak el klímaváltozás, élőhelyek eltűnése, fajok kihalása.

Az ONAP szerint a pedagógus „a fenntartható fejlődés érdekében helyezzen hangsúlyt a környezettudatos magatartásformálás alapozására, alakítására”.

„A gyermek, miközben felfedezi környezetét, olyan tapasztalatok birtokába jut, amelyek a környezetben való, életkorának megfelelő biztos eligazodáshoz, tájékozódáshoz szükségesek.

Megismeri a szülőföld, az ott élő emberek, a hazai táj, a helyi német, román hagyományok, szokások és néphagyományok

a közösséghez való tartozás élményét, a nemzeti, családi és a tárgyi kultúra értékeit, megtanulja ezek szeretetét, védelmét.”

A fenntarthatóság pedagógiájának fontos értékei:

- az élet tisztelete
- a hagyomány őrzése

Fontos, hogy az az óvodapedagógus, aki eredményes környezeti nevelő szeretne lenni, rendelkezzen biológiai, ökológiai, természeti, környezeti ismeretekkel. A pedagógus személyisége kiemelkedő mintának számít, viselkedése, tevékenysége, a természethez és a gyermekekhez való pozitív viszonya a példa erejével hat a szülőkre is.

A külső világ tevékeny megismerése, mint tevékenység forma, olyan nevelési folyamatot jelent, mely valamennyi nevelési területre kiterjed, azokkal kölcsönhatásban van. Komplex tapasztalatszerzés, mely egységben mutatja, érzékelteti azt, ami a valóságban is egységesen érzékelhető

A környezet megismerése nem korlátozódik csak a környezeti foglalkozásokra és a tervszerű, tudatos kezdeményezésekre, hanem átfogja az egész óvodai életet.

Benne van a spontán játékokban, az önkiszolgáló tevékenységekben, az udvari élet pillanataiban, a beszélgetésekben, megfigyelő sétákban, kirándulásokban.

Támaszkodunk a gyermekek családból hozott ismereteire, a családi kirándulások, nyaralások élményeire is. Ha szükséges, a hátrányokat kompenzáljuk.

A természeti és társadalmi környezet témaköreivel valamennyi korcsoport megismerkedik, életkortól függően. A fokozatosság elvét követjük a megismertetés során: a közelebbitől a távolabbi felé haladunk. Szemléltetésben, a közvetlen környezetben való megfigyeléstől a képi ábrázoláson való megfigyeltetés felé. Érvényesítjük a differenciálás pedagógiai koncepcióját a nevelés folyamatában. Sokszínű, érdekes, izgalmas tevékenységrendszer biztosítunk. Érzelmek kifejezőképességek fejlesztésére nagy hangsúlyt fektetünk:

- szeretet, kötődés, élménybefogadás

A környezettudatos magatartás megvalósításának folyamatához kapcsolódó tartalmak

A természetvédelem a környezetalakítással, a környezetvédelemmel, szorosan összefüggő feladatokat tartalmaz. Nevelési feladatunknak tartjuk, hogy gyermekeink védjék az élő környezetet, ne rongálják, hanem gondozzák, gondoskodjanak életfeltételeinek biztosításáról. Így alapozhatjuk meg a természet szűkebb, tágabb környezetünk, a haza szeretetét. Meg kell értetni, hogy saját életük védelme, gondozása egészségesebbé teszi fejlődésüket. Környezettudatos, környezetre figyelő magatartásformák és szokások kialakítása, amely magába foglalja a szűkebb és tágabb környezet, kulturális és természeti értékek megismertetését, megszerettetését és annak megóvására való nevelést. Feladatunk továbbá olyan szokások, szokásrendszerek, viselkedési formák megalapozása, melyek a környezettel való harmonikus együttéléshez szükségesek és ez által a családok környezettudatos életviteléhez hozzájárulnak.

- A természeti környezet megismerésére alapvető lehetőség az évszakok és népi hagyományok, átmentése a jövőbe

Mindezeket a családok hatékony és folyamatos bevonásával, élethosszig tartó folyamattal és holisztikus szemlélettel tudjuk a leghatásosabban elérni.

A környezettudatos magatartás kialakításának fő színtere az óvodában

Az óvodai környezeti nevelésnek nagyon fontos és kiemelkedő szerepe van az állatok védelmében, a környezetvédelemben, a környezettudatosmagatartás és az egészséges időjósító napok megfigyeltetésén keresztül kínálkozik. Az időjárás, a természet jellemzői, változásai, a színek, a fények, a formák szépségei alapvető tapasztalatszerzésre kínálnak lehetőséget.

A növény és állatvilág megismerése fontos része a környezet megismerésére nevelés tartalmának. A vadon élő állatokkal való ismerkedést a videofilmek, ismeretterjesztő anyagok vetítésével segítjük elő.

A természetvédelmi nevelés, akkor éri el igazán a célját, ha a mese, népmese, népdal, népművészet stb., minden ugyanarról a természetről, a társadalomról, az emberről, és a kapcsolatokról szól.

Mind a társadalmi, mind a természeti környezet ismereteinek tartalma akkor megalapozott, ha az a kisgyermek környezetének adekvát, érzelmileg telített, élményhatású az egyes gyermek számára konkrét tapasztalatokon alapul. A természet szépségeire rá kell csodálkoztatni a gyerekeket.

A jeles napok megvalósításával olyan értékeket kívánunk közvetíteni, mely által a gyermekek kellő információkat gyűjthetnek a környezetükről, a körülöttük lévő élővilágról, azok szépségéről és védelméről.

A környezettudatos magatartás, életmód alapjait tapasztalati úton sajátíthatják el.

Állatok Világnapja

Víz Világnapja

Föld napja

Madarak és fák napja

III.1.8 Megfelelő szakemberek bevonásával – a szülővel, az óvodapedagógussal együttműködve – speciális gondozó, prevenciós és korrekciós testi lelki nevelési feladatok ellátása

A pedagógus alapvető feladata a rábízott gyermekek, tanulók nevelése, tanítása. Ezzel összefüggésben kötelessége különösen, hogy közreműködjön a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok ellátásában, a gyermek fejlődését veszélyeztető körülmények megelőzésében, feltárásában, megszüntetésében és a gyermek lelki egészségének megőrzésében.

Az óvoda ellátja a tehetségkutatással és tehetséggondozással, a korai tanulási, beilleszkedési nehézségek korrekciójával, a hátrányos helyzetű gyermekek felzárkóztatásával, valamint a gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatokat; felderíti a gyermekek fejlődését veszélyeztető okokat, és pedagógiai eszközökkel törekszik a káros hatások megelőzésére, illetőleg ellensúlyozására. Szükség esetén a gyermek érdekében intézkedést kezdeményez.

A nevelési intézmény közreműködik a gyermekek veszélyeztetettségének megelőzésében és megszüntetésében, ennek során együttműködik a Gyermekjóléti szolgálattal, illetve a gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó feladatot ellátó más személyekkel, intézményekkel és hatóságokkal. Ha a nevelési intézmény a gyermekeket veszélyeztető okokat nem tudja megszüntetni, segítséget kér a Gyermekjóléti szolgálattól.

A gyermekek szüleit a nevelési év kezdetekor tájékoztatni kell a gyermek- és ifjúságvédelmi felelős személyéről (valamint arról, hogy milyen időpontban és hol kereshető fel, ezt a faliújságon közzé tesszük.)

Célunk: A dohányzás megelőzése

A dohányzás megelőzésében és visszaszorításában jelentős szerep jut az óvodapedagógusoknak és az óvoda technikai személyzetének. Az óvoda felnőtt dolgozói modellt, mintát jelentenek a gyermekek számára. Az óvoda feladata minden olyan helyzet elkerülése, amely a gyermeknek kedvezőtlen mintaként szolgálhat.

Az óvodapedagógus feladatai a dohányzás megelőzése érdekében

Kirándulási élmények feldolgozása: napsütés, szabad levegő, napozás, szabad mozgás, jókedv, veszélyek, füstmentesség, pormentesség, szabad légzés, erő kifejtés, sok mozgás.

Városi, falusi élmények megbeszélése: az utca forgalma, a gépkocsik füstje, az áruházak levegője, Élmények elmondása a dohányfüstös helyiségekről: saját lakásunk levegője, gyárkémények füstje, füstmérgezéses balesetek; a családban dohányzók megszokott dohányzási helyei, vendégségben tapasztalt dohányzás.

Beszélgetés arról, milyen lesznek, ha nagy lesznek: mi szeretnék lenni; segíteni akarok másoknak, alkotni szeretnék, egészséges, edzett, erős akarok lenni; mit kell ezért tenni, mit kell elkerülni

III.1.9 Az óvodapedagógusok, pedagógiai asszisztensek és a dajkák feladatai.

- Óvodai napirend keretében a gyermekeket új ízekkel, addig ismeretlen étel-és italféleségekkel ismertetik meg
- . Az étkezést örömtelivé teszik, jó hangulatot teremtenek az ételek elfogyasztásához.
- Az étkezés végén az asztalok rendjének helyreállítását irányítja.
- Az egészséges életvitel szabályainak gyakorlása;
- Az egészséges táplálkozási szokások kialakítása;
- Megkedvelteti az ízeket, intenzív rágasra ösztönöz, folyamatosan folyadékot biztosít.
- Életkoruknak, fejlettségüknek megfelelően kanál, villa és kés helyes használatával ismerteti meg a gyerekeket.
- A kulturált étkezés szokásainak megismertetése, gyakoroltatása (kanál, villa, kés használata, szalvétahasználat).
- Az asztalterítés technikájára, esztétikumára való odafigyelés.
- Minden nap előkészíti a gyümölcsöt, zöldséget a gyermekek számára.
- Tanácsot adnak (szülői értekezleten, fogadóórán, kötetlen beszélgetés keretében), hogy az óvodai étrendet otthon milyen ételféleségekkel egészítsék ki. Kerüljék a családi étkezés során a haszontalan ételek és italok étrendbe állítását, így a cukros, sós, zsíros ételeket és italokat. Töröljék étkezési szokásrendjükből a cukrozott szörpöket, befőtteket, kólaféléket, a kekszet, a ropit, a chipset. Szerepeljen a családi étrendben kevesebb füstölt hús, felvágott, húskonzerv, állati zsiradék, és annál több alacsony zsírtartamú tej, tejföl, sajt, hal, baromfi (bőr nélkül), barna kenyér.
- Az egészséges táplálkozásra nevelés érdekében egészségfejlesztő programokat szervezünk
- A mozgásigény, fejlettség, terhelhetőség ismeretében változatos, differenciált, párhuzamosan végezhető lehetőségek biztosítása (mindennapi mozgás, szabad mozgás lehetőségek).
- A napi tevékenység részeként a 10-20 perces frissítő mozgás (szabadban).

- Tudatos nagymozgások, finommotorika, egyensúlyérzék fejlesztésére, a tér mozgásos megismerésére irányuló mozgások.
- Kondicionális (erő, gyorsaság, állóképesség) és koordinációs képességek fejlesztése.
- Mozgásos játékeszközök biztonságos használatának életkori szinten történő megismertetése.
- Szülők bevonása a mozgásos tevékenységekbe.
- Az egészséget támogató családi környezet segítő támogatása, megvalósítása;
- A káros szenvedélyek (alkohol- és dohányzás, számítógép függőség) megelőzésére szolgáló meggyőző ismeretek terjesztése.
- A védő-óvó előírásokat a gyermekek életkorának és fejlettségi szintjének megfelelően kell ismertetni. Az ismertetés ténye a csoportnaplóban kerül dokumentálásra.
- A gyermekek életkorának megfelelő, párhuzamos tevékenységek végzését lehetővé tevő optimális életritmus kialakítása a napirendben.
- Az időkeretek rugalmas alkalmazása a gyakorlatban.
- Nyugodt, kiegyensúlyozott légkör megteremtése a csoportban.
- A gyermekek szükségleteinek kielégítése a nap egész folyamán (például folyadék).
- A szokás- és szabályrendszer közös alakítása a gyerekekkel.
- Önállósági törekvések támogatása.
- A zsebkendő helyes használata, helyes orrfújás.
- Tüsszentéskor, köhögéskor a kéz száj elé tartása.
- (2,5) 3 éveseknek, illetve egyéni szükséglet alapján a WC papír használatában, a zsebkendő használatában segítségnyújtás.
- A fiúktól WC deszka felhajtásának, a fiúszerepnek megfelelő WC használatnak elvárása.
- A WC lehúzásának igényné alakítása, elvégzésének figyelemmel kísérése, kézmosás WC használat után.
- A gyermekek helyes kézmosásra, kéztörlésre szoktatása.
- A gyermekek tisztaság, ápoltság iránti igényének alakítása.
- A fogmosás technikájának megismertetése, mindennapos gyakoroltatása, a fogmosás eszközeinek rendben tartására serkentés.
- A gyermekek környezetében csak annyi tisztítószer és egyéb vegyszer alkalmazása, amennyi feltétlenül szükséges.
- A fésű használatának bemutatása, gyakoroltatása, szükség szerinti segítségnyújtás.
- A mosdóban megfelelő méretű eszközök segítsék e szükségletek kielégítését. Minden gyermeknek legyen elkülönített fogmosó felszerelése, törölközője, fésűje.
- Erős napsütés, illetve hideg, szeles időben – egyéni szükséglet szerint – a gyermekek bőrének krémezése.
- A felöltözésnél, vetkőzésnél egyéni szükséglet szerinti segítségnyújtás.
- A gyermekek időjárásnak megfelelő réteges öltözködésre szoktatása.
- A ruhák összehajtásának, az öltözőpolcon való rendben tartásának megismertetése elvárása.
- A gyermekek levegőzésének biztosítása mindennap, - 5 fokig.
- A délutáni pihenéshez a csoportszoba kiszellőztetése,
- Lefekvés után mesélés, majd testközeli jelenlétével, simogatással a gyermekek érzelmi biztonságának, nyugalmi állapotának támogatása.

- Lázás, hányós, hasmenéses gyermek elkülönítése, gondoskodás felügyeletéről, szüleinek értesítése.
- A gyermekek balesetvédelmi oktatása évente egyszer, illetve az alkalomnak megfelelően, dokumentáltan.
- A családból az óvodai közösségbe való átmenetének segítése;
- Nemzeti identitásuk megtartása mellett az óvodai napirend (szokásrend) megismertetése, elfogadtatása;
- A közösségi viselkedéskultúrának a többségi társadalomhoz való alakítása;
- Segíti a gyermeket abban, hogy megismerje, megtapasztalja szűkebb és tágabb környezetét, és felhívja a figyelmet annak értékeire, szépségeire, a séták kirándulások alkalmával.
- A szülőföld az itt élő emberek, a hazai táj, a népi kultúra, népszokások, megismertetése, átadása.
- A családi és tárgyi kultúra értékeinek, és a néphagyományok szem előtt tartása.
- A komplexitás érvényesítése a tevékenységformák között.
- A környezetkultúra és a biztonságos életvitel szokásainak alakítása.
- Elek történeti, természeti jellemzőinek, értékeinek megszerettetése.
- Nyitott szemléletű tervezéssel válogatás a gazdag lehetőségekből, néphagyományokból, ügyelve a komplexitásra, a nevelési területek kapcsolódására.
- A gyermekek népi kismesterségekkel való megismertetése a természetes anyagok, az eszközök biztosítása (textil, gyapjú, agyag, fa) és az alkotás segítése.
- Lehetőséget teremteni arra, hogy a gyermekek a tapasztalatokra épülő ismereteiket gyakorolhassák szabad játéktevékenységekben, aktív közreműködéssel a környezet-átalakításban.
- Olyan példát adni, amellyel védjék, óvják az élő környezetet, gondoskodjanak az életfeltételek biztosításáról. (pl.: téli madáretetés, élsarok kialakítása, az udvar és a kiskertek gondozása)
- Állandó szakmai megújulás, a pedagógiai munkát segítő szakirodalom folyamatos tanulmányozása, alkalmazása a mindennapokban.

III.1.10 A fejlődés várható eredménye óvodáskor végén

Egészséges életmód alakítása

- -Önállóan végzik saját személyükkel kapcsolatos tisztálkodási, öltözködési teendőket.
- A tisztálkodási eszközöket megfelelően, önállóan használják
- -Önállóan a sorrendiség megtartásával öltözködnek, ruhaneműjüket, ágyneműjüket rendben tartják, cipőjüket befűzik, megkötik.
- Kanalat, villát készsége szinten használják, a kés használatával megismerkednek.
- Esztétikusan megterítenek, igényüknek megfelelően szednek az ételből, öntenek a folyadékból.
- Óvják egymás testi épségét.
- Képesek lesznek szükségleteik / biológiai, egészségügyi, mozgás / felismerésére, kielégítésére, a mozgásigényük szándékos irányítására.
- Alkalmazkodó képesek a társaikhoz és a környezetükhöz.

- Egyre több szabályhoz tud alkalmazkodni, késleltetni tudja szükségletei kielégítését
- Feladattudata kialakulóban van, és ez a feladat megértésében, feladattartásában, a feladatok egyre eredményesebb- szükség szerint kreatív- elvégzésében nyilvánul meg. Kitarása, munkatempója, önállósága, önfegyelme fejlődik.
- Igénylik a szabadban tartózkodást, edzettek.
- Igényükké válik a rendszeres mozgás és beépül szokásrendszerükbe a szabadban való tartózkodás. -Igényükké válik a higiénés szabályok betartása / öltözködés, testápolás, étkezés
- Fontosnak tartják környezetük rendjét és önmaguk gondozottságát, kialakul bennük a tiszta, esztétikus környezet iránti igény. Nemcsak saját dolgaikra ügyelnek, hanem a csoportszoba, öltöző, mosdó rendjére is figyelnek.
- Megértik és alkalmazzák a német, román nyelvű mondat modelleket.

III.1.11. A hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű gyermek

A társadalmi beilleszkedés és az eredményes személyiségfejlesztés szempontjából meghatározó jelentőségű a mélyszegénységben élő, rossz családi körülmények között nevelkedő gyermekek óvodai integrált nevelése. A hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek óvodai egészségneveléséhez szükség van az óvodapedagógiai gyakorlatban a szülők társadalmi integrációjának segítésére.

III.1.12. Sajátos nevelési igényű, kiemelt figyelmet igénylő gyermek

A sajátos nevelési igényű gyermekek esetében folyamatos, óvodai nevelés és fejlesztés mellett a megfelelő szakemberek segítségével - a szülővel, az óvodapedagógussal együttműködve - történik a nevelési feladatok ellátása

III.2. Az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés

Célunk:

- A gyermekek egyéni érdekeinek, tulajdonságainak, képességének kibontakoztatása a közösségen belül, a csoport normái alapján.
- A gyermek szűkebb és tágabb környezetéhez, a szülőföldhöz való kötődést segítő attitűd fejlesztése
- Az érzelmi biztonságot nyújtó szeretetteljes, családias légkör megteremtése a beszoktatástól az óvodáskor végéig.
- A gyermek-gyermek, a felnőtt-gyermek pozitív érzelmi töltésű kapcsolatának kialakítása. Az érzelmekre épülő kapcsolatteremtő és megtartó képességek formálása, erősítése, a társas kapcsolatok létrehozása érdekében.

Feladataink

- A gyermeki nyitottságra építeni.

- Figyelmet fordítani a gyermekek között kialakuló konfliktusok felismerésének, helyes értelmezésének és a gyermekek konfliktuskezelési technikáit bővíteni. A gyermekeket a konfliktusok kompromisszumos megoldására nevelni.
- Erkölcsei akarati tulajdonságokat kialakítani, erősíteni, fejleszteni az intézmény dolgozóinak példaadásával és helyzetteremtésével.
- Az emberek különböznek egymástól, ennek elfogadására és megértésére nevelni.
- A szülőföldhöz, a családhoz fűződő pozitív érzelmi viszonyt, kötődést kialakítani.
- A természeti és emberi környezetben megmutatkozó jóra és szépre, tiszteletére és megbecsülésére nevelni.
- A nemzeti identitástudat, a kereszténykulturális értékek megismerésére nevelni.
- Esélyteremtés a nemzetiségi nevelésben résztvevő és a migráns gyermekek számára.
- A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek esetében együttműködni az ágazati jogszabályokban meghatározott speciális felkészültséggel rendelkező szakemberekkel.
- A kiemelkedő képességű gyermekek személyiségét kibontakoztatni

III.2.1. Az érzelmi biztonságot nyújtó szeretetteljes, családi légkör megteremtése a beszoktatástól az óvodáskor végéig

Az óvodáskorú gyermek jellemző sajátossága a magatartás érzelmi vezéreltsége. Elengedhetetlen, hogy a gyermeket az óvodában érzelmi biztonság, állandó értékrend, derűs, kiegyensúlyozott, szeretetteljes légkör vegye körül. Mindezt szűkséges, hogy a gyermeket már az óvodába lépéskor kedvező érzelmi hatások érhék. Személyiségén belül az érzelmek dominálnak, ezért fontosnak tartjuk a biztonságot nyújtó derűs, családi légkör megteremtését. Már a beszoktatásnál törekszünk arra, hogy a gyermekeket kedvező hatások érhék, az óvoda alkalmazottai és a gyermek, a gyermekek, valamint az óvodai alkalmazottak közötti kapcsolatot pozitív attitűd, érzelmi töltés jellemezze. A gyermekekben a családi légkör hatására kialakul az érzelmi kötődés társaikhoz és a felnőttekhez egyaránt. Meleg, érzelmi támaszt nyújtó környezetet alakítottunk ki, ahol a gyerekek ötletei, elképzelései is érvényesülnek, amely elősegíti a gyermekek közösségbe történő beilleszkedését.

Igény szerint lehetőséget adunk arra, hogy a szülő és a gyermek együtt ismerkedjen az óvodával. Így betekinhetnek az óvoda szokásrendjébe, belső életébe ezzel könnyebbé tesszük a gyermek számára az új környezet elfogadását. Megismerkedünk az otthon kialakult szokásaikkal magukkal hozzátják kedves tárgyaikat, játékaikat. Jeleiket előzetes megbeszélés – családlátogatás alkalmával - kapják meg a gyerekek, melyhez rövid mondókát, verset vagy gyerekdalt tudunk kapcsolni.

A gyermekeknek ölbéli játékokkal, mondókával, mesével kedveskedünk.

A beszoktatás folyamatában mindkét pedagógus és a dajka nénik közösen vesznek részt.

Már a beszoktatás ideje alatt játékos formában gyakoroltatjuk a különböző tevékenységeket, figyelembe vesszük a gyermekek egyéni képességeit, tempóját. A nehezen beilleszkedő gyermekeket mondókával, dallal, ölbéli játékkal nyugtatjuk meg. Lefekvésnél különös figyelmet fordítunk a személyes kapcsolatra.

A nagyobb gyermekek segítenek a kisebbeknek a szokások alakításában. (a mosdóban és az öltöztetésnél).

A családi légkör megteremtése elősegíti a társas kapcsolatok alakulását. Mindenhez tevékenykedtető élet szükséges, ahol a közös élmények biztosítják a gyermekek együttműködését, amely formálja egymáshoz való viszonyukat. A bátorításhoz gyerekeket odafigyeléssel, bátorítással segítjük az előre lépésben, örülünk apró sikereiknek.

Az óvodáskorú gyermek egyik jellemző sajátossága a magatartás érzelmi vezéreltsége. A személyiségén belül az érzelmek dominálnak, ezért szükséges, hogy a gyermeket kedvező érzelmi hatások ériék, az óvodapedagógus gyermek, gyermek-dajka, gyermek-gyermek kapcsolatot pozitív attitűd érzelmi töltés jellemezze.

Az óvoda egyszerre segítse a gyermek erkölcsi, szociális érzékenységének fejlődését, én-tudatának alakulását, engedjen teret önkifejező és önérvényesítő törekvéseinek. Teremtsen lehetőséget arra, hogy a gyermek kielégíthesse természetes társas szükségleteit, nevelje a gyermeket a különbségek elfogadására tiszteletére.

III.2.2. A gyermek-gyermek, a felnőtt-gyermek pozitív érzelmi töltésű kapcsolatának kialakítása, az érzelmekre épülő kapcsolatteremtő és megtartó képességének formálása, erősítése

A gyermek pozitív kapcsolatai csak úgy alakulnak, ha jól érzi magát a csoportban. Bizalmuk, biztonságuk kialakulását elősegíti az óvoda felnőtt közössége, gyermekközössége.

A nevelés alapja a feltétel nélküli szeretet, korlátokkal együtt. A korlátokat úgy állítjuk, hogy az adott közösség meg tudjon felelni az elvárásoknak. Elvárásainkat röviden, egyértelműen, pozitívan fogalmazzuk meg. Az egész csoport előtt álló feladatokat minden gyermek számára érthetővé, vonzóvá tesszük egyéni sajátosságaik figyelembevételével.

A nehezen szocializálható, lassan fejlődő gyermekek nevelésében fejlesztő pedagógus és logopédus segíti munkánkat.

Bizalmas kapcsolatot alakítunk ki a szülőkkel az együttneveléshez, így megismerhetjük a gyerekek egyéni jellemzőit, melyek segítik az egyéni nevelésüket.

A felnőtt-gyermek kapcsolatában fontos, hogy megértsük a gyermek érzelmeit. A kapcsolat erősítése érdekében minden gyermek számára biztosítjuk a személyes perceket, ahol lehetőség nyílik a saját érzések elmondására, mások érzésének meghallgatására, elfogadására. A szocializáció szempontjából különös jelentősége van a közös élményekre épülő tevékenységek gyakorlásának. A gyermekek tevékenységéhez nagy szabadságot biztosítunk a pontos határok megjelölésével. A közös együttlétek, a közösen végzett munka öröme erősíti erkölcsi tulajdonságaikat (együttérzés, segítőkészség, lelkiismeretesség, őszinteség, igazmondás, figyelmesség...), és akarátát (ezen belül: önállóságát, önfegyelmét, kitartását, feladattudatát, szabálytudatát), szokás és normarendszerének megalapozását. Az óvoda a gyermek nyitottságára épít és ahhoz segíti a gyermeket, hogy megismerje szűkebb és tágabb környezetét, amely a nemzeti identitástudat, a keresztény kulturális értékek, a hazaszeretet, a szülőföldhöz és családhoz való kötődés alapja, hogy rá tudjon csodálkozni a természetben, az emberi környezetben megmutatkozó jóra és szépre, mindazok megbecsülésére. A gyermek magatartás alakulása szempontjából az óvodapedagógus, az óvoda valamennyi alkalmazottjának kommunikációja, bánásmódja és viselkedése modellértékű szerepet tölt be. A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek esetében szükség szerint különösen jelentős az óvoda együttműködő szerepe az ágazati jogszabályokban speciális felkészültséggel rendelkező szakemberekkel.

A felnőtt-gyermek kapcsolatában a következő elvek jelennek meg:

A felnőtt próbálja megérteni – elsősorban érzelmileg – a gyermekeket.

Parancsolás helyett igyekezzen kérdezni. (Ezzel elérhető, hogy a gyermekek igénye, akarata, energiája nincs visszafogva, hanem más irányba terelhetővé válik.)

A gyermekek mágikus képzeletét vonja be a pozitív szociális kapcsolatok, szokások kialakításába.

A felnőtt magyarázatában jelenjen meg a dolgok pozitív oldala.

A felnőtt a gyermekek tevékenységéhez biztosítson nagy szabadságot a határok pontos megjelölésével. Többszöri "határátlépésnél" vezessen be konzekvenciákat.

Alakítsa ki a közösségi élet szabályait. Legyen képes nevelési taktikát váltani, ha egymást követően eredménytelennek érzi a befolyásolását.

A felnőtt segítse a gyermekbarátságok kialakulását, formálja úgy a kis csoportosulásokat, hogy a közösség többi tagjaihoz is kapcsolódjanak.

A felnőtt nevelje a gyermekek érzésvilágát a kialakuló konfliktusok feldolgozása során. A konfliktust feloldó beszélgetéseket kellő figyelemmel, kivárással hallgassa meg, hogy véleményt tudjon mondani a történetekről úgy, hogy a gyermekek felelősségérzete erősödjön.

A felnőtt bátorítson minden gyermeket, hogy a belső elégedettsége, pozitív énképe kialakuljon. A bátorítatlan gyermekek nevelésekor a felnőtt minél többször örüljön a legkisebb elmozdulásnak, fejlődésnek.

Az agresszív gyermek lehetőleg ne kapjon figyelmet agresszivitásán keresztül. A negatív viselkedési módot szándékosan mellőzni szükséges.

A felnőtt-gyermek kommunikációjában világos, egyértelmű, konstruktív beszédhelyzet jelenjen meg a kívánság és az elvárás megnevezésével. A kapcsolatok erősítését szolgálja a beszélő partner megbecsülése, megértése és a kompromisszumkeresés.

Mellőzendő: a megbántás, a hibáztatás, a kritizálás, a kioktatás, a kiabálás, a panaszkodás és a prédikálás. (Az óvodapedagógus minden gyermeknek biztosítsa a személyes percek, hogy a kapcsolatfeltevő képességüket megerősítse. Ezekben a beszélgetésekben a saját és a mások érzésének elfogadása kapjon hangot.)

A gyermekek viselkedéskultúráját fejlessze a felnőttek példája, bátorítása, türelme, bizalomelőlege és az a szemlélete, ami a sikert észreveteti, és a sikertelenséget segíti elviselni.

A felnőttek tilalom helyett adjanak a gyermekeknek választási lehetőséget, hogy önálló döntéseket hozhassanak, és képessé váljanak a változásra. A felnőtt jelezze örömeivel a dicséretét, s csak félelemkeltés nélkül jelölje meg a veszélyeket, problémákat.

A felnőtt használja fel a humort a szeretetkapcsolat kialakításához. (A humor a feszültséget feloldhatja, a görcsösséget megszünteti.)

III.2.3 Óvodapedagógusok, pedagógiai asszisztensek és a dajkák feladatai

- Óvodába lépés előtt családlátogatás szervezése a felvételt nyert gyerekeknél.
- Bensőséges, családi, kiegyensúlyozott, szeretettelgi légkör biztosítása.
- A gyermekek beilleszkedésének segítése az óvodapedagógus, valamennyi alkalmazott, szeretetteljes magatartásával.
- Neveljük gyerekeinket annak elfogadására, megértésére, hogy az emberek különböznek egymástól.
- Pontos, körül határolható szokás és normarendszer kialakítása, mely növeli a gyermekek biztonságérzetét.
- Közös élményre épülő, közös tevékenységek gyakorlása.
- A természet szépségeire való rácsodálkozás, az emberi környezetben megmutatkozó jóra, szépre, tiszteletre és becsületre való hajlam kialakítása.
- Környezetvédelmi viselkedési és magatartásformák alakítása.
- A gyermekekben megfelelő önfegyelm, önbizalom, önértékelés kialakítása.

- A nehezen szocializálható, lassabban fejlődő, hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek nevelése megfelelő szakemberek közreműködésével, az esélyegyenlőség biztosítása.
- A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek esetében speciális felkészültséggel rendelkező szakemberekkel való együttműködés.
- Egyéni fejlődési ütemük figyelembevételével szocializációjuk segítése.
- A gyermekek minél gazdagabb kapcsolatrendszerének kialakítása.
- A konfliktus helyzetek megfelelő kezelésének segítésére, mentálhigiénés és drámajátékok alkalmazása.
- A magyarság, a magyar nép kultúrájával és hagyományaival való ismerkedés, a hazaszeretet érzelmi megalapozása.
- Az összetartozás élményének mélyítése, a „mi-tudat” alakítása.
- Az udvariassági beszédformák megismertetése, alkalmazásának figyelemmel kísérése.
- Erkölcsi normák, ítéletek megfogalmazása.
- A gyermek önálló véleményalkotásának és döntés fejlődésének támogatása.
- Gyakorlat közeli helyzetek teremtésével az interperszonális kapcsolatok kialakításához szükséges készségek, képességek alakítása.
- A tehetséges gyermekek kibontakozásának támogatása.
- lassabban fejlődő, hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű, SNI gyermekek felzárkóztatása.
- A nemzetiségi óvodai nevelésben résztvevő gyermekek felzárkóztatása.
- Egyeztetett időpontban fogadóóra-tartás, tájékoztatás a gyermek fejlődéséről.

III.2.4 A fejlődés jellemzői óvodáskor végére

- Ismeri a közösségben megkívánt viselkedéskultúrát.
- A csoport szokás- és szabályrendszerének ismeretét a magatartásában is érvényesíti.
- Szereti, és korának megfelelően védi a természetet, megbecsüli és tiszteletben tartja az élővilágot, szívesen ápolja a növényzetet, gondoskodik az állatokról.
- Képes a többiekhez alkalmazkodni, toleránsan viselkedni, a másikat elfogadni, megérteni.
- Megértik és tiszteletben tartják a társaik közötti különbségeket.
- Szükség esetén segíti az arra rászorulót.
- Konfliktushelyzetet mindkét fél számára elfogadhatóan, viszonylag önállóan old meg, szükség szerint felnőtt segítségét kéri.
- Érzelmein, indulatain korának megfelelően tud uralkodni.
- A felnőtteket és munkájukat tiszteli.
- A közösség érdekében szívesen vállal megbízatást, munkát.
- Alakulóban van a feladattudata.
- Korának megfelelően kialakult a felelősség érzete, képes egyszerű döntések önálló meghozatalára. Vállalják tetteik következményeit.
- Bátran, de kulturáltan mondja el véleményét.

- Igényes a saját tevékenységével szemben.
- Nem peremhelyzetű, szívesen játszanak vele a többiek.
- Nyugodt, kiegyensúlyozott, harmonikus viselkedés jellemzi.
- Szívesen kommunikál.
- Érkezéskor, távozáskor köszön.
- Ismeri és betartja az udvariassági szokásokat.
- Megtalálja helyét a közösségben, abban jól érzi magát.
- Képes társaival kooperatívan együttműködni.
- Türelemre, kitartásra képes.

III.2.5. A hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű gyermek

Az eltérő környezetből bekerülő gyermekeknél nagy hangsúlyt fektetünk a tartós, stabil szeretetteljes kapcsolat kiépítésére, az új felnőtt-gyermek, gyermek-gyermek kapcsolat szorongásának, beilleszkedési nehézségének feloldására, illetve beszédértésük és szókincsük fejlesztésére.

Fontosnak tartjuk, hogy a gyermekkel szemben támasztott követelmények, igények azonos elvek szerint valósuljanak meg. Érzékeljük, hogy a csoport minden tagja egyéneként fontos. Szituációs játékkal, és egyéb gyermeki tevékenységgel fejlesztjük a gyermekek egymáshoz való alkalmazkodási képességét, társas és párkapcsolatokat. A hiányos, szegényes beszédkultúra miatt fontosnak tartjuk a köszönés, kérés, megköszönés megismertetését, gyakorlását.

III.2.6. Sajátos nevelési igényű, kiemelt figyelmet igénylő gyermek

Az érzelmi és a szocializáció során empátiás képességünkre alapozva a gyermek pillanatnyi lelki állapotának, igényének megfelelő harmonikus alaphangulat biztosítása. A befogadó közösségben olyan érzelmi légkör kialakítása, amelyben természetes érték az ember, függetlenül teljesítményének színvonalától. Személyes példamutatással annak megláttatása, hogy nem vagyunk egyformák, a „másság” elfogadása, a különbözőség tolerálása.

A sajátos nevelési igényű gyermekek esetében folyamatos, óvodai nevelés és fejlesztés mellett a megfelelő szakemberek (pszichológus, logopédus, gyógypedagógus) segítségével - a szülővel és az óvodapedagógussal együttműködve - történik a nevelési feladatok ellátása.

Differenciált fejlesztés: közösségi nevelés, kooperáció, szociális beilleszkedés, önértékelés, motiváció.

III.3. Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

Célunk:

- Az anyanyelv ápolása a szép magyar, német és román nyelv elsajátítása a különböző tevékenységek során.
- Ismereteik tapasztalataik rendszerezése új élmények szerzése, értelmi és alkotó képességek, kreativitás fejlesztése.

- Tevékenységek, élményszerzés közben értelmi képességeik fejlődjenek
- Önállóságuk, figyelmük, kitartásuk, pontos feladatvégzésük, feladattudatuk fejlődjön

Feladataink

- Olyan gyermekek nevelése, akik szabad önkifejezésre képesek, meg tudják fogalmazni élményeiket, tapasztalataikat, kialakul tanulási vágyuk, képességük, kreatív személyiségük.
- Szívesen, gátlások nélkül, folyamatosan, életkori sajátosságaiknak megfelelő alaki, nyelvi helyességgel, tartalmi változatossággal, bő szókinccsel beszéljenek.
- Segíteni őket, hogy felszabadultabbá, játékosabbá, közlékenyebbekké váljanak
- Tudjanak alkalmazkodni különböző beszédhelyzetekhez, tudják megválasztani a megfelelő kifejezési formákat, a teljes ember vegyen részt a közlésben.
- Nyelvi képességek fejlesztése magyar, német és román nyelven báb és dramatikus játékokkal.
- A gyermekek értelmi képességeinek fejlesztése / érzékelés, észlelés, megfigyelés, emlékezet, képzelet, figyelem, akarat, gondolkodás - alkotóképesség – fejlesztése.
- Valamennyi értelmi képesség, különösen a képzelet és a kreativitás fejlődését elősegítő ösztönző környezet biztosítása.
- Megerősítő, támogató magatartásunkkal, érdekes szituációk megteremtésével tartsuk ébren kíváncsiságukat, megismerési vágyukat.

Az **anyanyelvi nevelés** valamennyi tevékenységi forma keretében megvalósítandó feladat.

A nevelés egész folyamatának szerves része, jelen van a nevelő tevékenység egészében. Az anyanyelv fejlesztése és a kommunikáció különböző formáinak alakítása beszélő környezettel, mintaadással, szabályközvetítéssel (a javítgatás elkerülésével) hozzájárul az eredményes megvalósításhoz, az iskolaérettség megalapozásához. A szocializáció folyamán a beszéd a gyermeki miliővel való érintkezésnek, az önkifejezésnek a gondolkodásnak legfőbb eszközévé válik. Az óvodai nevelőtevékenység egészében az anyanyelv ismeretére, megbecsülésére, szeretetére nevelés közben a gyermek természetes beszéd- és kommunikációs kedvének fenntartására, ösztönzésére, a gyermek meghallgatására, a gyermeki kérdések támogatására és a válaszok igénylésére szükséges figyelmet fordítani.

A beszéd által erősödik biztonságérzete, tájékozódó képessége, bővülnek ismeretei.

A beszédkapcsolatok kialakulásának alapja a biztonságot nyújtó, derűs közeg, a pedagógusi attitűd. A nyelvi kommunikációs helyzetek kialakulásának alapvető feltétele az egymást meghallgató, beszélő társak beszédkedve, beszédképessége, az anyanyelv szókincsének hangzás béli és szövegszerkesztési sajátosságainak tapasztalati ismerete, használata. tapasztalatainak, ismereteinek rendszerezése, bővítése, különböző tevékenységekben és élethelyzetekben való gyakorlása, másrészt az értelmi képességek (érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás - alkotóképesség - fejlesztése. Valamennyi értelmi képesség, különösen a képzelet és a kreativitás fejlődését ösztönző környezet biztosítása.

Az anyanyelvi nevelés célja és feladat kitűzése az óvodapedagógusok számára legyen: mintaértékű beszéde, kommunikatív magatartásformája, beszédkezdeményező képessége, beszédkapcsolata a beszédfejlesztés legoptimálisabb eszköze.

A gyermek számára biztonságos, ingergazdag környezetet teremtünk, ahol lehetőséget biztosítunk, hogy kibeszélje magát. Az óvónő kérdéskultúrájával beszédre, gondolkodásra készíti a gyermekeket. Kérdéseire folyamatosan választ kap, szabad önkifejezési vágyát érvényesítheti. Körültekintő odafigyeléssel további beszélgetésre ösztönözzük a gyerekeket. Az óvodapedagógus a nap folyamán, nevelőmunkája minden helyzetében keresi azokat a lehetőségeket, melyekben segíteni tudja az integrált óvodásaink nyelvi kommunikációs fejlődését.

A gyermeki spontaneitás felkeltése az anyanyelvi nevelés elengedhetetlen feltétele.

Változatos élményekkel (mese, vers, bábjáték, dramatikus játék, külső világ megismerése, séta stb), az óvodapedagógus modellbeszédével fejleszthető a kifejező, változatos szókincs, az érzelmeket megjelenítő viselkedés.

Az óvodai nevelési programunk a gyermek érdeklődésére, kíváncsiságára, mint életkori sajátosságra, meglévő tapasztalataira, élményeire, ismereteire építve biztosítson változatos tevékenységeket, melyen keresztül további tapasztalatokat szerezhet az őt körülvevő természeti és társadalmi környezetről.

Az **értelmi nevelés** feladatai egyrészt a gyermek spontán és tervezetten szerzett tapasztalatainak, ismereteinek rendszerezése, bővítése, különböző tevékenységekben és élethelyzetekben való gyakorlása, másrészt az értelmi képességek (érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás - alkotóképesség - fejlesztése. Valamennyi értelmi képesség, különösen a képzelet és a kreativitás fejlődését ösztönző környezet biztosítása.

Fontosnak tartjuk, hogy természetes kíváncsiságukat, megismerési vágyukat többféle helyzetben, szituációban élhessék ki, ismerjék meg a felfedezés, próbálkozás, kísérletezés örömét.

Változatos tevékenységek közül választva, egyéni érdeklődésüknek megfelelően szerezhetnek tapasztalatokat. Kihasználjuk a játék összetett képességfejlesztő lehetőségeit.

Az esélyegyenlőtlenségek csökkentése érdekében a hátrányos helyzetű (nyelvi hátrányokkal küzdő) gyermekek fejlesztését éppoly fontosnak ítéljük, mint a tehetségek gondozását. Ebből következően fejlesztési elveink a differenciált egyéni képességfejlesztést szolgálják.

III-3.1. Az óvodapedagógusok, pedagógiai asszisztensek, dajka feladatai:

- Szabad önkifejezés, közlési vágy, kapcsolatteremtési készség elősegítése.
- A gyermekek kommunikációs, metakommunikációs képességének fejlesztése.
- Szókincsbővítés, alapozó funkciók megteremtése.
- Anyanyelvi játékok alkalmazása.
- Sokoldalú tapasztalatszerzés lehetőségeinek biztosítása.
- Mindennapos mesehallgatás biztosítása, bábszínház, könyvtár, színvonalas előadások látogatása.
- Egyéni adottságok, hajlam, rátermettség, kiemelkedő képesség felfedezése versmondó, mesemondó versenyeken való részvétel.
- Olyan biztonságos, elfogadó szeretetteljes légkör megteremtése, ahol bátran elmondhatják a gyermekek a gondolatikat.
- A sokoldalú tapasztalatszerzés biztosítása mely a későbbiekben élményként előhívható.
- A természet és a társadalmi környezet jelzéseinek, nonverbális közléseinek észre vettetése, megismertetése.
- A gyermekek kíváncsiságára érdeklődésére építés.
- Az egyéni érdeklődési kör figyelembevétele.
- Figyelem-összpontosításra motiválás.
- Spontán és tervezett helyzetek (beszélgető kör, önálló mesemondás) kialakításával segítjük gondolatainak kifejezését.

- Minden gyermeki kérdés megválaszolása tapintattal és türelemmel, nem figyelmeztetjük őket, mert ez beszédgátlást idéz elő; beszédhelyzetben helyesen ismételjük meg a problémás kifejezést.
- Kommunikációs helyzetek teremtése, a gyermekek beszédkedvének felkeltése.
- Metakommunikációs eszköztár megismertetése, gyakorlása játékban.
- A társ verbális és nonverbális reakciói megértésének segítése.
- A nyelvileg hátrányos helyzetű, illetve nyelvileg kiemelkedő gyermekek differenciált fejlesztése.
- Nyelvtanilag helyes, jól érthető, tiszta beszéddel mintaadás.
- Sajátos nevelési igényű, beszéd fogyatékos gyermekeink anyanyelvi fejlesztése kiemelt jelentőségű.
- Szakmai kapcsolat tartása a logopédussal, pszichológussal

III.3.2.A fejlődés jellemzői óvodáskor végére

- Beszédük jól érthető, mondataikban megjelenjenek a főnevek, igék, melléknevek, számnevek.
- Megfelelő tempóban, hangnemben, hangsúllyal beszéljenek kifejezve érzelmeiket, gondolataikat.
- Beszédükben megjelenjenek az elvont fogalmak, és az ok-okozati összefüggéseket jelölő szavak.
- Mutassanak érdeklődést az új, és ismeretlen kifejezések iránt.
- A könyveket szívesen nézegessék, meséljenek a képekről, élményeiket képi ábrázolásban jelenítsék meg.
- Alakuljon ki nyelvi fejlettségük, írás, olvasás iránti érdeklődésük.
- Helyesen, tisztán, érthetően beszél.
- Korának megfelelően kialakul a pontos érzékelése, észlelése. megfigyelése, emlékezete, képzelete, figyelme, akarata, gondolkodása – alkotóképessége.
- Képes vizuális, auditív differenciálásra.
- Térbeli viszonyokat képes felismerni, megnevezni.
- A keresztcsatornák működése korának megfelelő.
- Az önkéntelen bevésés mellett megjelenik a szándékos bevésés is.
- Figyelme korához képest tartós.
- Gondolkodására a probléma megoldásra törekvés és a kreativitás jellemző.
- Kérdésre minimum egyszerű mondattal válaszol.
- Szókincse korának megfelelő.
- Jól használja a metakommunikációs eszközöket.
- Bátran, szívesen kommunikál társaival és a felnőttekkel.
- Társára, a felnőttekre odafigyel, türelmesen meghallgatja mondanivalóját.

III.3.3. A hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek

Az anyanyelvi és értelmi fejlesztés során figyelembe vesszük a család nyelvi kultúráját, az egyes gyermekek fejlődési ütemét. Figyelünk arra, hogy egyetlen gyermeket se gátoljon nyelvi lemaradás a megismerő tevékenységben, a társas kapcsolat alakulásában. Külön figyelmet fordítunk a nyelvileg gátolt gyermekekre, felderítjük a probléma okait, megkeressük a fejlődés lehetőségeit.

Szerep és szituációs játékokkal gyakoroltatjuk a különböző helyzetekhez illeszkedő beszédmódot, nyelvi eszközök használatát. Nagy hangsúlyt fektetünk a gyermek egyéni fejlődési ütemének figyelembevételére, a különbözőségek elfogadására, és elfogadtatására. A gyermek kérdéseire mindig életkorának, érettségének megfelelő kielégítő választ kapjon.

A család szociokulturális helyzetét figyelembe véve az értelmi fejlesztés során a gyermek fejlettségi szintjét és ütemét szem előtt tartva, olyan célzott módszerek, tevékenységek, és eszközök megválasztása, alkalmazása, amelyek segítségével szerzett ingerek, tapasztalatok fejlesztő módon épülnek be a személyiségbe és alkotnak alapot a további fejlődéshez.

III.3.4. Sajátos nevelési igényű, kiemelt figyelmet igénylő gyermek

Gyermekek anyanyelvi nevelése a korai fejlesztésre épül. A kis lépések elvét alkalmazva, a gyermekekre jellemző cselekvésbe ágyazott gondolkodást figyelembe vevő képességfejlesztésük kellő időt, alkalmat biztosítunk:

- az alapmozgások kialakítására, fejlesztésére,
- a minimális kontaktus, kooperációs készség, a nonverbális és verbális kommunikáció fejlesztésére,
- a beszédindításra, a beszédmegértés fejlesztésére, az aktív szókincs bővítésére,
- az alapvető önkiszolgálási szokások kialakítására,
- az adekvát játékhasználat elsajátítására, a kognitív funkciók fejlesztésére.

Ezek kialakításánál kiemelt szerepe van a rendszerességnek, az utánzásnak, a gesztussal kísért, egyszerű verbális utasításnak, a zenének, a ritmusnak, a sok ismétlésnek.

A sajátos nevelési igényű gyermekek esetében folyamatos, óvodai nevelés és fejlesztés mellett a megfelelő szakember segítségével - a szülővel, az óvodapedagógussal együtt működve - történik a nevelési és fejlesztési feladatok ellátása.

IV. AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSÉNEK ELVEI

IV.1. Az óvoda személyi feltételei

Az óvoda dolgozói	Létszám
Felsőfokú végzettségű óvodapedagógus	12
Főigazgató	1
Főigazgató helyettes	1
Nemzetiségi diplomával rendelkező pedagógus	6
Pedagógiai asszisztens	2
Egyéb munkakörben foglalkoztatott	2
Pedagógiai munkát segítő dajka	6
Kisgyermeknevelő	3
Bölcsődei dajka	2

Az engedélyezett csoportszámoknak és a vonatkozó törvényi rendelkezéseknek megfelelően – óvodapedagógusi és dajkai létszámot a fenntartó önkormányzat biztosítja az adott nevelési évben.

Óvodánkban a pedagógusok továbbképzése tervszerűen és szabályozott rendszerben történik.

Nevelőtestületünk tagjai szakmailag jól felkészült, pedagógiai megújulásra törekvő nevelők, akik képesek az együttműködésre, egymás tiszteletére, megbecsülésére.

Jellemző rájuk az önképzés, a továbbképzés, a szaktudás megújítására való törekvés. Nevelőtestületünk légköre nyugodt, derűs. Lehetőséget biztosítunk az önállóságra, a kezdeményezésre.

Lehetőség van az óvodapedagógusok pedagógiai nézeteinek és széles körű módszertani szabadságának érvényesülésére, a gyermek érdekeit figyelembe tartva.

A különbözőségeket, a másságot elfogadjuk, tiszteletben tartjuk, az egyéni értékek pozitív irányú megközelítését erősítjük.

Településünkön több nemzetiség él együtt, ezért tradicionális értéknek tekintjük a nemzetiségi nyelvinevelést, melyet a szülők igényé és a személyi feltételek, lehetőségek figyelembevételével szervezzük.

A IV-es óvodában német csoportok a III-as óvodában román csoport található.

Csoportjainkban 2-2 óvodapedagógus dolgozik heti váltásban. Az óvónő párok együttműködése a rájuk bízott csoport nevelésében példamutató. Nevelőmunkánk tevékeny, aktív részesei a dajka nénik és a pedagógiai asszisztensek. Munkájuk nélkülözhetetlen pedagógiai célkitűzéseink megvalósításához. Mi is hisszük, hogy a pedagógus, és az ő munkáját segítő dajka, pedagógiai asszisztens legfontosabb tulajdonsága a tolerancia, a különbségek tisztelete, a konfliktus helyzetek kezelése, és nem utolsósorban a tiszteletet érdemlő szakmai tudás – kompetencia. Ennek érdekében mindig nagy hangsúlyt fektettünk szakmai képzésünkre, önképzésünkre. Az óvodapedagógusi tevékenységnek és az óvoda működését segítő nem pedagógus alkalmazottak összehangolt munkája hozzájárul az óvodai nevelés eredményességéhez.

Jellemző rájuk az önképzés, a továbbképzés, a szaktudás megújítására való törekvés. Nevelőtestületünk légköre nyugodt, derűs. Lehetőséget biztosítunk az önállóságra, a kezdeményezésre.

Lehetőség van az óvodapedagógusok pedagógiai nézeteinek és széles körű módszertani szabadságának érvényesülésére, a gyermek érdekeit figyelembe tartva.

Az óvodapedagógusok továbbképzési irányultsága

A nevelőtestület tagjai fontosnak tartják a továbbtanulásban, továbbképzésekben való részvételt, önképzést.

Az elkövetkezendő évek továbbképzéseit az alábbi szempontok figyelembevételével határozzuk meg:

- Az új Pedagógus Továbbképzési Terv értelmében (419/2024.(XII..23.) Kormány rendelet) olyan továbbképzéseket részesítünk előnyben, melyek szervesen illeszkednek óvodai nevelőmunkánkhoz.
- Igyekszünk olyan továbbképzéseken részt venni, amelyek szinkronban vannak a Helyi Pedagógiai Programunk célkitűzéseivel, követelmény- és feladatrendszerével, melynek megvalósításáért az igazgató felel.

A különbözőségeket, a másságot elfogadjuk, tiszteletben tartjuk, az egyéni értékek pozitív irányú megközelítését erősítjük.

Óvodánkban biztosítjuk, a sajátos nevelési igényű gyermek fejlesztéséhez a speciálisan képzett szakember közreműködését sajátos nevelési igényű gyermekek speciális nevelését, fejlesztését a szakvéleményben megjelölt szakemberek végzik.

A gyogyapedagógus, logopédus, fejlesztő pedagógus -megbízási szerződéssel- a különleges bánásmódot igénylő, sajátos nevelési igényű gyermekek fejlesztését végzi a fogyatékosság típusának és a szakértői véleményben foglaltaknak megfelelően.

IV.5. Az óvodának a program céljaihoz rendelt eszközzrendszere

A program megvalósításához szükséges alapvető tárgyi feltételek adottak, karbantartásuk, bővítésük folyamatos. IKT. eszközök adottak óvodáink számára, minden csoport rendelkezik lappal, telephelyeinken projektorok, fénymásolók segítik munkánkat.

A kötelezően előírt eszközjegyzék 90%-os teljesítettségű, beszerzése folyamatosan történik.

Mindkét telephely célirányosan törekszik az udvari sport - és mozgásfejlesztő eszközök beszerzésére, az udvari játék feltételeinek javítására, a zöld területek bővítésére, fásításra.

Az eszközállomány elemzésekor ki kell emelni azokat az óvodapedagógusok által készített játékokat és eszközöket, amelyek az egyéni fejlesztés során fontos szerepet kapnak az óvodai tevékenységekben.

IV.4. Az óvoda tárgyi feltételei

Óvodáink épületei jól szolgálják a gyermekek biztonságos óvodai életét. Városunkban egy óvoda működik két feladat ellátási helyen. Intézményünk többcélú intézmény az óvodai nevelés mellett bölcsődés gyerekek ellátásával is foglalkozunk, bölcsődével és mini bölcsődével is rendelkezünk

Az intézményünk épületei teljesen felújított épületek. Állaguk, komfortfokozatuk kiválóan minősíthető. Az „Új óvoda kialakítása és meglévő feladatellátási hely infrastrukturális fejlesztés

Eleken” című TOP-1.4.1-16.b - BSI-2021-00049 azonosító számú projekt keretében a beruházás első szakaszában a Táncsics utca 22/A óvoda épület lett kialakítva a második szakaszban a Kétegyházi út 91. szám alatti épületünk került teljes megújításra. Az épületek elhelyezkedése ideális, így arányosan tudjuk biztosítani az óvodás korú gyermekek ellátását i

A központi óvodában -IV-es számú (Táncsics 22/A) két korábbi telephelyünk került összevonásra

Ez az épület 100 gyermek befogadására alkalmas. Rendelkezik 4 jól felszerelt világos csoport szobával, tornaszobával, és a törvényi előírásoknak megfelelő modern kiszolgáló helyiségekkel nevelőtestületi szobával, fejlesztő szobával, iroda helyiségekkel modern gyermek mosdókkal.

A III-as számú óvoda elhelyezkedését tekintve a város távolabbi pontján található. A tágas létesítmény 1982.ben épült két csoportos épületként, jelenlegi formáját 2018- ban nyerte el amikor az épület keleti végében lévő helyiségekből egy 7 férőhelyes mini bölcsőde került kialakításra, ami a kisgyermekes szülők mihamarabbi munkába állását segítette. Az épület átalakításával és energetikai felújításával, korszerűsítésével reményeink szerint hosszú távon biztosítja majd az energia takarékos működét.

IV.5. Az óvodának a program céljaihoz rendelt eszközzrendszere

A program megvalósításához szükséges alapvető tárgyi feltételek adottak, karbantartásuk, bővítésük folyamatos. IKT. eszközök adottak óvodáink számára, minden csoport rendelkezik lappal, telephelyeinken projektorok, fénymásolók segítik munkánkat.

A kötelezően előírt eszközjegyzék 90%-os teljesítettségű, beszerzése folyamatosan történik.

Mindkét telephely célirányosan törekszik az udvari sport - és mozgásfejlesztő eszközök beszerzésére, az udvari játék feltételeinek javítására, a zöld területek bővítésére, fásításra.

Az eszközállomány elemzésekor ki kell emelni azokat az óvodapedagógusok által készített játékokat és eszközöket, amelyek az egyéni fejlesztés során fontos szerepet kapnak az óvodai tevékenységekben.

IV.6. Havirend, napirend

A gyermekek egészséges, a tevékenységekben megnyilvánuló fejlődéshez, fejlesztéshez a napirend és a hetirend biztosítja a feltételeket, melyek a megfelelő időtartamú párhuzamosan is végezhető, differenciált tevékenységek, valamint a gyermek együttműködő képességét, feladattudatát fejlesztő, növekvő időtartamú (5-35 perces) nagycsoportosok számára 45 perces csoportos tevékenységek szervezésével valósulnak meg. a napirend igazodik a különböző tevékenységekhez és a gyermek egyéni szükségleteihez, valamint tekintettel van a helyi szokásokra, igényekre. A rendszeresség és az ismétlődések érzelmi biztonságot teremtenek a gyerekeknek

Havi rend 4 hetes ciklusban történnek a fejlesztések

A fejlesztés tartalma	Havi megjelenítés	
	Magyar nyelven	Német, román nyelven
A külső világ tevékeny megismerése	2x	2x
Verselés, mesélés	2x, plusz adódó lehetőségek	2x plusz adódó lehetőségek
Ének, zene, énekes játék, gyermektánc	2x, plusz adódó lehetőségek	2x, plusz adódó lehetőségek
Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka	2x, plusz adódó lehetőségek	2x, plusz adódó lehetőségek
Mozgás	2x, plusz mindennapos mozgás	2x, plusz mindennapos mozgás
Játék, munka jellegű tevékenységbeszélőkör, gondozási feladatok	Naponta	Naponta

A tevékenységek tervezése a csoportnaplóban 50% - 50% -ban magyar nyelven németül és románul történik. A havi ciklusban minden csoport maga határozza meg, hogy melyik tevékenységet, melyik nyelven tervezi, valósítja meg.

Napirend

09.01. - 05.31.

„A gyermek egészséges fejlődéséhez, fejlesztéséhez a napirend biztosítja a feltételeket a megfelelő időtartamú tevékenységformák megtervezésével.”

Az óvoda nyitva tart 06.-tól 17.-ig	
Időtartam 06-tól 17-ig	Tevékenységek
6-8-ig	Gyermekek érkezése az óvodába. Szabadon választott tevékenységek, közös gyülekező.
8-11:30-ig	Mozgásos percek. Tisztálkodási teendők. Tízórai. Óvodapedagógus által kezdeményezett tevékenységek. Játék, szabadon választott mozgásos percek az udvaron (futás, mászás, hintázás, csúszdázás, homokozás). Alkalomszerűen élményszerző séta.

11:30-12:30-ig	Tisztálkodás. Ebéd.
12:30-14:45-ig	Mese. Délutáni csendes pihenő, alvás.
14:45-17-ig	Mozgásos percek. Tisztálkodási teendők. Uzsonna. Szabadon választott játéktevékenység.

TAGESABLAUF

01. September – 31. Mai

„Der Tagesablauf schafft die Voraussetzungen für eine gesunde Entwicklung und Förderung des Kindes, indem er Aktivitäten von angemessener Dauer vorsieht.“

Der Kindergarten ist ab 06 bis 17 Uhr geöffnet	
Zeitraum	Beschäftigungen
06 – 08 Uhr	Ankunft der Kinder im Kindergarten Freizeitaktivitäten, gemeinsames Versammeln.
08 – 11.30 Uhr	Bewegungsminuten Hygieneaufgaben Zweites Frühstück Von Kindergärtnerinnen initiierte Aktivitäten Spiele, frei gewählte Bewegungen auf dem Hof (laufen, klettern, schaukeln, rutschen, im Sand spielen) Gelegentliche Spaziergänge
11.30 – 12.30 Uhr	Hygienemomente Mittagessen
12.30 – 14.45 Uhr	Märchen Ruhepause, schlafen
14.45 – 17 Uhr	Bewegungsminuten Hygienemomente Nachmittagsjause Frei gewählte Spielaktivitäten

Programul zilei

de la 01.09.2025. la 31.05.2026.

„Programul zilnic oferă condițiile pentru creșterea și dezvoltarea sănătoasă a copilului prin planificarea unor activități de durată adecvată.”

Grădinița este deschisă în intervalul 6-17	
Timp de la 06 la 17	Activități
de la 6 la 8	Sosirea copiilor la grădiniță. Activități liber alese, întâlnirea comună.
de la 8 la 11:30	Momente de mișcare. Sarcini de igienă personală. Gustare. Activități inițiate de o educatoare. Activitate de sprijinire a talentului Joc, momente de mișcare liber alese în curte (alergare, cățărare, legănat, dat pe tobogan, joacă în nisipar). Plimbare ocazională cu caracter explorator / pentru trăirea de experiențe
de la 11:30 la 12:30	Sarcini de igienă personală. Prânz.
de la 12:30 la 14:45	Poveste. Odihnă liniștită de după-amiaza, somn.
de la 14:45 la 17	Momente de mișcare. Sarcini de igienă personală. Gustarea de după- amiază. Activități liber alese.

IV.5 Az óvoda kapcsolatai

IV.5.1. Az óvoda belső kapcsolatai

Az óvodánkon belüli belső kapcsolatoknak nagy jelentőséget tulajdonítunk, mert a közösségben a gyermekek elemi szinten megtapasztalják a különféle viszonyokat, kapcsolatrendszerüket. Ebben elsősorban az óvónőnek van meghatározó szerepe, mert személyiségével közvetlenebbül hat a gyermekcsoportra, illetve serkentője a gyermekek egyéni fejlődésének, miközben maga is a közösség tagja. Általa lesz a gyermek a csoportnak nem névtelen, hanem egyéni színekkel, tulajdonságokkal rendelkező tagja. Ennek érdekében törekszünk arra is, hogy óvodánk összes dolgozója azonos pedagógiai nézeteket valljon, hogy a gyermekek iránt támasztott elvárások, a velük való bánásmód azonos elvek szerint valósuljon meg.

Hiszünk abban, hogy ha nevelőtestületünk és az óvoda valamennyi dolgozója egységes szemléletű pedagógiai munkát végez, akkor a felnőttek egyéni, sajátos személyiségén keresztül a közösségi érzések széles skáláját tapasztalhatják meg gyermekeink.

Kapcsolattartási formák gyermekcsoportok között, gyermekcsoportokon belül:

közös kirándulások – változatos természetes környezetek felkeresése

színház-, bábszínház, életkornak megfelelő műsorok megtekintése

közös ünnepélyek, megemlékezések

gyermeknap az udvaron

a beszoktatási időszakban az idősebb gyermekek segítenek az új óvodásoknak

nagy csoportosok búcsúztatása

Óvoda – család együttműködése, az együttműködés továbbfejlesztése

Minden feladat ellátási hely arra törekszik, hogy a szülők megaláztatására a családi nevelést kiegészítve gondozzuk, ápoljuk, védjük, szocializáljuk, neveljük, fejlesszük a gyermekeket. A szülőket nevelőpartnernek tekintjük, ismertetjük velük nevelői felfogásunkat, programunk célját, feladatát. Minden lehetőséget megragadunk annak érdekében, hogy a családi nevelési eljárásokat, szokásokat megismerjük. Az óvodai nevelés nem lehet eredményes családi megerősítés nélkül, elengedhetetlen az összhangban történő nevelés.

A gyermekek egyéni fejlődéséről folyamatosan konzultálunk a szülőkkel. Fontosnak tartjuk a hiteles tájékoztatást, a problémaérzékenységet, a tapintatot és az előre mutató segítséget. Óvodánk nyitott, a szülők igényeinek megfelelően lehetőséget biztosítunk arra, hogy előzetes megbeszélés alapján bármikor betekintést nyerjenek gyermekeik óvodai életébe.

A családdal történő nyílt, őszinte együttműködés csak a kölcsönös bizalom talaján valósulhat meg. A szülőknek tapasztalniuk kell, hogy tiszteletben tartjuk nevelési elveiket, hogy szeretjük gyermeküket. Arra törekszünk, hogy emberi magatartásunkban, szakmai felkészültségünkben egyaránt példamutatóak legyünk.

Az együttműködés formái:

Családlátogatás

A családlátogatás célja, hogy az óvodapedagógus megismerje a gyermeket közvetlen környezetében, felmérje helyét a családban, tájékozódjon a család nevelési elveiről, szokásairól. Az első családlátogatást még kiscsoportban meg kell szervezni, később többször is, ha ez indokolt a gyermek fejlődése szempontjából. Családlátogatásra a szülővel történő előzetes egyeztetés után kerülhet sor.

Befogadás

A befogadás célja, a gyermekek beilleszkedésnek segítése. A befogadás a későbbi közösségi életet is meghatározhatja, a biztonságot nyújtó, nyugodt, szeretetteljes, családi légkör megtapasztalásával vagy ennek ellenkezőjével.

A befogadás lehetőségéről a szülőket a beiratkozáskor tájékoztatni kell, továbbá motiválni arra, hogy gyermekük érdekében éljenek a befogadás lehetőségével.

Közös programok, ünnepek

A közös programok, ünnepek célja lehetőséget teremteni a család és óvoda közötti kapcsolat kialakítására, elmélyítésére, egymás szokásainak, értékrendjének még jobb megismertetésére, szemléletük formálására, nevelési elveik közelítésére. A közös programok nem csak az ünnepeket tartalmazzák, hanem a szülőkkel együtt megszervezett kirándulásokat, sportprogramokat, kulturális eseményeket, s az ezekre való felkészülést.

Fontos, hogy az ünnepek emelkedjenek ki az óvoda minden napjaiból mind külsőségeiben, mind belső tartalmukban.

Nyílt nap

A nyílt nap célja a szülőknek lehetőséget biztosítani a napi óvodai életbe való betekintésre.

A nyílt nap idejéről legalább 1 héttel előbb a csoportos faliújságon tájékoztatni kell a szülőket.

Fogadóóra

A fogadóórák célja a szülők tájékoztatása a gyermekek egyéni fejlődéséről. Megtartását célszerűnek tartjuk személyre szabottan, igény szerint, időpont-egyeztetés után lebonyolítani. Ezek az alkalmak adnak lehetőséget olyan információk cseréjére, melyek a gyermekkel vagy közvetlen környezetével kapcsolatosak, esetleg bizalmas jellegűek. A fogadóórát szülő és óvónő egyaránt kezdeményezheti. Fontos, hogy az óvónő mindig felkészülten vegyen részt ezeken a megbeszéléseken (a gyermek saját feljegyzéseivel).

Szülői értekezlet

A szülői értekezlet célja az óvodát, a csoportot, a gyermeket, a szülőket érintő legfontosabb témák, feladatok, programok, esetleges problémák megbeszélése. Az óvodapedagógus feladata a szülők

tájékoztatásán kívül véleményük meghallgatása, javaslataik figyelembevétele. A szülői értekezlet idejéről, témájáról a csoportos faliújságon keresztül, legalább egy héttel előbb tájékoztatni kell a szülőket.

A szülői értekezleten jelenléti ív írása és jegyzőkönyv készítése kötelező.

VI:5.2. Óvoda-iskolák együttműködése, továbbfejlesztése

A gyermekeket egyéni képességeiknek megfelelően úgy neveljük és fejlesztjük, hogy a környezetükben jól eligazodjanak, legyenek együttműködőek, kapcsolatteremtők és képességeik szerint legyenek alkalmasak az iskolai tanulmányok megkezdésére.

A gyermek belső érése, valamint a családi nevelés és az óvodai nevelési folyamat eredményeként a kisgyermekek többsége az óvodás kor végére 6-7 éves korra eléri az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettségi szintet. Belép a lassú átmenetnek abba az állapotába, amelyben az óvodásból iskolássá érik. A rugalmas beiskolázás az életkor figyelembevétele mellett lehetőséget ad a fejlettség szerinti iskolakezdésre.

Intézményünk a tanköteles korú gyermekek számára iskolaelőkészítő foglalkozásokat szervez, naponta 45 perces időkeretben. Amelyek során figyelembe veszi az gyermekek egyéni terhelhetőségét, eltérő képességeiket. Külön térben szervezi a differenciált foglalkozásokat.

Fontosnak tartjuk, hogy az óvoda – iskola átmenetet minél zökkenő-mentesebbé tegyük.

OVI-SULI: hagyományaink továbbvitele a Dr. Mester György Általános Iskolával és a Román Általános Iskolával.

Ennek érdekében folyamatos, rendszeres, hagyományteremtő- és megtartó kapcsolatra törekszünk az általános iskolákkal. A jó kapcsolat alapja a tisztelet és megbecsülés egymás munkája iránt.

IV.5.3 Óvodánk egyéb kapcsolatai:

Fenntartóval:

A kapcsolattartás tartalma:

az intézmény optimális működtetése, a fenntartói elvárásoknak való megfelelés, illetve az intézmény érdekeinek képviselése.

Az intézmény és a fenntartó kapcsolata folyamatos, mely kiterjed

- az intézmény működésével, működtetésével összefüggő feladatok ellátására
- az intézmény alapidokumentumainak előterjesztésére, ha erre szükség van
- az intézmény pénzügyi-gazdálkodási tevékenységére
- az intézmény gazdálkodási, törvényességi ellenőrzésére
- az intézmény szakmai munkájának eredményességére, a szakmai munka értékelésére,

A kapcsolattartás formái

- szóbeli tájékoztatás
- beszámolók, jelentések
- egyeztető tárgyaláson, értekezleten, való részvétel
- a fenntartó rendelkezéseinek átvétele, végrehajtása

speciális információ szolgáltatás az intézmény működéséhez, gazdálkodásához, szakmai munkájához kapcsolódóan
statisztikai adatszolgáltatás
az intézmény működésének és tartalmi munkájának értékelése

Közművelődési intézményekkel:

Könyvtár, Művelődésház

Folyamatos és hagyományteremtő kapcsolatra törekszünk, rendszeres konzultációkat szervezünk.

A kapcsolattartás formái

- gyermekműsorok,
- közös programok szervezése
- könyvtárlátogatások: gyermekfoglalkozások, bábszínház (évszakonként)

Egészségügyi szervekkel:

A kapcsolat tartalma:

A gyermekek egészségügyi ellátását és az egyéb egészségügyi feladatokat végző szervezettel (gyermekorvos, védőnői szolgálat), az igazgatóval egyeztetett rend szerint, együttműködve végzi a preventív munkát. Az óvoda pedagógiai programját képező testi, lelki, mentális egészség fejlesztése, a magatartási függőség, a szenvedélybetegség kialakulásához vezető szerek fogyasztásának és a gyermeket, veszélyeztető bántalmazás megelőzése. Az intézmény teljes körű egészségfejlesztéssel kapcsolatos feladatokat végez.

A kapcsolat formája: egészségügyi vizsgálat, konzultáció, dokumentumelemzés.

Gyakoriság: nevelési évenként a hatályos jogszabályokban foglaltak alapján

Az alkalmazottak alkalmassági munkaegészségügyi vizsgálatát végző szolgáltatás tekintetében a munkába állás előtti orvosi vizsgálatra és az időszakos orvosi vizsgálatra történő beutalás az igazgató kötelessége, a vizsgálaton való részvétel kötelessége pedig az alkalmazotté.

Szakmai szervezetekkel:

Pedagógiai Oktatási Központok

Tartalma: Az igazgató kapcsolatot tart a helyi Pedagógiai oktatási központ (POK) szaktanácsadóival.

A kapcsolat formája:

A POK éves munkatervének, továbbképzési tervének, havi programterveinek megismerése, az érdeklődés szerinti részvétel biztosítása.

A POK könyvtárának, médiatárának használata

Megjelenő igény szerint szakmai segítség kérése

Szaktanácsadás

POK munkatársak meghívása a szakmai napokra

Folyamatosan figyelemmel kísérjük a felkínált szakmai képzéseket, programokat és érdeklődésünknek, illetve a nevelési programunk megkívánta fejlesztési lehetőségeinek megfelelően részt veszünk azokon.

Szakmai tevékenységünk fejlesztése, megújulása érdekében igénybe vesszük szolgáltatásaikat.

Településen kívüli óvodákkal való kapcsolattartás fontossága pozitív kisugárzással lehetnek mindennapi nevelőmunkánkra és segítik az egymástól való tanulást.

Család és Gyermekjóléti Központtal, Gyámügyi Hivatallal

Kapcsolattartó: igazgató, illetve egyeztetést követően a gyermekvédelmi felelős,

A kapcsolat tartalma: a gyermekek veszélyeztetettségének megelőzése és megszüntetése, érdekében a szociális segítő tevékenységének támogatása, esélyegyenlőség biztosítása, prevenció.

A kapcsolat formája, lehetséges módja:

- szükségletek megfogalmazása a Család és Gyermekjóléti Központtal megkötendő együttműködési megállapodás elkészítéséhez, a szociális segítő intézményi tevékenységéhez
- a szociális segítő tevékenységének támogatása az óvodában megszervezésre kerülő fogadóórán, esetmegbeszélésen, előadásokon, rendezvényeken, szülői értekezleteken stb.
- segítség kérése a Család és Gyermekjóléti Központtól, ha a gyermeket veszélyeztető okokat pedagógiai eszközökkel nem tudja megszüntetni, valamint minden olyan esetben, amikor a gyermekközösség védelme miatt ez indokolt,
- a szociális segítő értesítése - ha az óvoda a szolgálat beavatkozását szükségesnek látja,
- amennyiben további intézkedésre van szükség, az óvoda vagy a szociális segítő megkeresésére a Család és Gyermekjóléti Központ javaslatot tesz arra, hogy az óvoda a gyermekvédelmi rendszer keretei között milyen intézkedést tegyen,
- esetmegbeszélés - az óvoda részvételével a szolgálat felkérésére,
- szülők tájékoztatása (a Család és Gyermekjóléti Központ címének és telefonszámának, valamint a szociális segítő intézményben való tartózkodásának időpontjáról és helyszínéről),
- lehetővé téve a közvetlen megkeresését.

Gyakoriság: nevelési évenként minimum 2 alkalommal, illetve szükség szerint.

Nemzetiségi Önkormányzatokkal

Intézményünkben a Pedagógiai Program alapján német és román nemzetiségi nyelvi nevelés folyik. A nemzetiségi önkormányzatokkal az igazgató tart fent kapcsolatot. A kapcsolat tartás főbb területei a hagyományok ápolása, a nemzetiségi rendezvényeken való részvétel, nemzetiségi pedagógusok képzése

Eleki Német Nemzetiségi Önkormányzat

Eleki Román Nemzetiségi önkormányzat

Eleki Cigány Nemzetiségi Önkormányzat

A környező települések Óvodáival

A környező településeken működő óvodákkal jó kapcsolatot ápolunk. Igyekszünk különösen a német és román nemzetiségi óvodákkal szoros kapcsolatot kialakítani a szakmai munkájuk megismerése és a tapasztalatcsere végett

Formái:

- Rendezvények, gyermek műsorok, előadások
- Látogatások
- Továbbképzések, tapasztalatcserek
- projekt munkák

Egyházakkal:

Óvodánkban katolikus és református hittan foglalkozásokon való részvételekre van lehetőség

V. AZ ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉGI FORMÁI ÉS AZ ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATAI

Játék

Verselés, mesélés

Ének, zene, énekes játék, gyermektánc

Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka

Mozgás

A külső világ tevékeny megismerése

V.1 Játék

A gyermek legfontosabb tevékenységének a játékot tekintjük, hangsúlyozva a játék önkéntességét, a gyermek önállóságát, kezdeményezését, aktivitását. A játékra jellemző az izgatottság és az öröm érzése, kísérője a jó hangulat és a könnyedség. A játéknak és a tanulásnak is a gyermek tevékenységi vágya, természetes kíváncsisága, az önállóságra törekvés szándéka az alapja. A gyermekek a játékos tevékenységek során szerzett tapasztalataik és élményeik alapján tanulnak, egyenként, kisebb csoportokban vagy közösen az egész csoporttal, az óvónő irányításával kötött vagy kötetlen formában.

Célunk,

- hogy minél sokrétűbb, tájékozódó tevékenységgé váljon a játék és a játékba integrált tanulás, a gyermeki tevékenységek biztosítsák a felfedezés lehetőségét, annak örömét.
- Az örömteli játék adta lehetőségek kiaknázásával a gyerekek teljes személyiségfejlődésének, pszichikumának, kreativitásának és differenciált képességfejlesztésének megvalósítása

Feladataink:

- A játékhoz szükséges feltételek biztosítása
- A gyermek egyéni sajátosságainak figyelembevételével a játékfajták tartalmának, minőségének gazdagítása.
- A játék témákat és azok tartalmát, a csoport összetételét és életkori arányait figyelembe véve alakítja ki a teremben az állandó és ideiglenes játszóhelyeket.
- A gyermek beszédképességének fejlesztése játék helyzetekben.
- Az óvónő modell értékű módszereinek alkalmazása.
- A tanulás irányítása személyre szabott pozitív értékelése segítse elő a gyermek sokoldalú fejlődését.

Az egyes játékfajták kiemelt személyiségformáló hatása

- **Gyakorlójáték:** fejlődik nagymozgása, finommotorikája, mozgáskoordinációja, térészlelése, tapintásos észlelése, verbális készsége.

- **Szimbolikus szerepjáték:** alakul szocializációs készsége, kommunikációja, erkölcsi akarat tulajdonságai, kognitív képességei.
- **Konstruáló játék:** alakul szem-kéz koordinációja, finommotorikája, térészlelése, alak- és formálандósága, rész és egész viszonyának észlelése, képzelete, kreativitása, vizuális memóriája.
- **Szabályjáték:** fejlődnek kognitív képességei, formálódnak akarat tulajdonságai, szocializációs készsége.

V.1.2. A játékhoz szükséges feltételek biztosítása

Biztonságos, nyugodt, alkotó légkört teremtünk, ahol a gyermek, a játékigényének megfelelően szabadon választhat és dönthet, kivel játszik, milyen játékot választ, milyen témát dolgoz fel, melyik helyen és mennyi ideig. A gyermek játszóhelyeit úgy alakítjuk ki, hogy figyelembe vesszük, hogy az adott korcsoport gyermekei mit szeretnek játszani, illetve mivel szeretnek foglalatосkodni. Állandó és variálható kuckókat jelzett tereket lehetőségek szerint hoztunk létre, ahol a csoportszoba adta lehetőségek kihasználásával egymás zavarása nélkül, egyedül vagy együttműködve tevékenykedhetnek. A gyerekek játéktere lényegesen megnövekszik az udvaron, ezért arra motiváljuk őket, hogy kinn minél több nagy mozgásos tevékenységet folytassanak. Arra törekszünk, hogy minél hosszabb és zavartalanabb legyen a játékidő. A reggel kialakuló játéktevékenység folyamatát az étkezések, néhol önkiszolgáló tevékenység és a pihenés szakítja meg.

A játék tartalmának gazdagítása érdekében úgy szervezzük a gyerekek napirendjét, hogy minél több élményhez jussanak a nap folyamán.

Élményszerző sétákon, kirándulásokon olyan tapasztalatokat szerezhetnek a gyermekek, amelyhez érzelmileg is kötődnek és tovább él gondolkodásukban, megmozgatja képzeletüket.

A gyermek egyéni sajátosságainak figyelembevételével a játékfajták tartalmának, minőségének gazdagítása.

A gyakorlójáték során lehetőséget adunk, hogy önállóan próbálkozzanak a játékeszközök rendezgetésével földön, asztalon és az udvaron, hogy alkalmuk legyen újabb ötletek kitalálására. A finom mozgások elemeit különféle változatokban próbálhassák ki, gyakorolhassák, még biztosabban bánjanak az összerakható, szétszedhető játékokkal. Eközben fejlődnek érzékszervei: gyakorolják a látást, hallást, tapintást; mozgásuk összerendezetté válik. A hangok ismételtetése pozitív élményeket vált ki, ami elősegíti a beszéd készségük fejlődését.

Már a legkisebbeknél is megjelenik a szerepjáték, amikor valamilyen szerepet magukra vállalnak a gyerekek. Megteremtjük azokat a lehetőségeket, amelyekben kijátszhatják pozitív és negatív élményeiket. A gyerekek játékát figyelemmel kísérve, a szituációtól függően bekapcsolódunk és segítjük a "mintha" helyzetek alakulását. A szerepjáték lényegi sajátossága az utánzás. Mivel a gyerekek mindig azt utánozzák, akik érzelmileg fontosak számukra, ügyelünk arra, hogy mi felnőttek is mintát adjunk nekik. A szerepjátékban a gyerekek élethelyzeteket alkotnak újra. Ehhez számos eszközre van szükség. Éppen ezért kialakítjuk azt az igényt, hogy alkalomszerűen a gyerekek maguk is készítsenek a játékhoz szükséges eszközöket. Olyan anyagokat biztosítunk ehhez a tevékenységhez, amelyekből egyszerűen, könnyedén barkácsolhatnak kiegészítő kellékeket és a dramatizáláshoz szükséges eszközöket.

Lehetőséget adunk az esztétikai élményt nyújtó irodalmi alkotások eljátszására. Többszöri ismétléssel megismertetjük a mese hőseinek tetteit, hangját, mozdulatait. Alkalmat adunk, hogy a gyerekek saját elgondolásuk alapján játsszák el az önként kiválasztott darabot. Érdeklődést felkeltő bábjátékkal kedvet ébresztünk a gyermekekben a bábozáshoz. Lehetőséget biztosítunk arra, hogy a látottakat ők

maguk is eljátszassák, de alkalmat adunk a kedvenc bábok mozgatásának gyakorlására is, ahol maga a mozgás jelent vizuális élményt a gyerekeknek.

A szabályjáték lényege, hogy a játék meghatározott szabályok szerint zajlik. Feladatunknak tartjuk az olyan szabályjátékok megismertetését, amelyek az adott csoport fejlettségi szintjének megfelelő, amelynek szabályai könnyen érthetőek és teljesíthetőek. Arra törekszünk, hogy a szabályjátékok elégtessék ki a mozgásigényt és fejlesszék az értelmi és érzelmi képességeket.

A gyermekeket az alkotás öröme ösztönzi a konstruálásra, a valamit létrehozni igénye a kreativitás mellett fejleszti az értelmi és társas képességeket. Éppen ezért elősegítjük, hogy minden gyermek megtalálja a neki legmegfelelőbb építő - elemeket, amelyek segítségével képesek elmélyülten játszani és sikerélményhez jutni.

Nevelésünkben a játék és a tanulás nem választható el egymástól. A tanulás tág értelmezése kerül előtérbe, miszerint tanulásnak tekinthető mindazoknak a jártasságoknak, készségeknek, képességeknek a kialakítása melyek az érzelmi és akaratú tulajdonságok fejlődését és a viselkedés alakulását is elősegítik. A játék közben a gyermek problémák elé kerül, feladatokat kap és old meg. Gyakorolja, végig gondolja, hogyan lehet valamit többféleképpen megoldani. Kialakul és fejlődik az önállósága, a feladattudata, a kezdeményező, az alkotó és a szervező képessége. A gyerekek a tevékenységeik során szerzett benyomások, tapasztalatok, élmények alapján tanulnak és fejlődnek. Ebben az életkorban előnyt élvez az utánzásos tanulási forma. Ezért szorgalmazzuk az együttes tevékenységeket, a modellnyújtás gyakori alkalmazását. Az óvodapedagógus által tervezett kötetlen vagy kötött tevékenységek valósulnak meg.

A játékokban kialakult társas kapcsolatok fejlesztik a gyermeki beszédet. Lehetőséget teremtünk az ilyen kapcsolatok kialakulására. Bekapcsolódva a játékba, mintát adunk a nyelvi formák alkalmazására, amely segítségével színesebbé válik a gyermek tevékenysége, beszéde. A szerepjáték adja a legtöbb alkalmat a gyakorlásra. A bábjátékkal lehetőséget adunk, a hallgató gyermek megszólaltatására. Remek kifejezője az érzelmeknek a hangszín és a hangerő. Közvetlen beszédfejlesztő lehetőséget kínálunk a különböző nyelvi játékokon keresztül, amelyek játékos mozgásra, cselekvésre épülnek. Ennek segítségével felismerjük és javítjuk az egyes beszédelemek fejletlenségét.

Arra törekszünk, hogy hagyjuk a gyermekeket cselekedni. Elmélyült, nyugodt játék esetén nem kapcsolódunk be a játékba, csak megfigyelői, támogatói (a jelenlétünkkel, tekintetünkkel) vagyunk a játékoknak. Ha a játék megreked vagy eldurvul és a testi épségüket veszélyezteti, minden esetben közbelépünk. Helyzettől függően kérdésekkel a problémamegoldás módszerével rávezetjük őket mi a helyes viselkedés vagy figyelmeztetjük a gyerekek milyen szabályokat fontos betartani játék közben. A játszótársakhoz való kapcsolódásban, az együtt játszásban, a problémamegoldásban is modellnyújtó szerepet töltünk be. A kicsikkel az óvodába lépés kezdetén, különösen játékekezdeményezők vagyunk, hogy megismerjék mi - mindent lehet alkotni, a játékeszközöket hogyan lehet használni, és minek hol van a helye. Szemléletünk jellemzői, hogy elsősorban a jót látjuk meg minden gyerekben, a játék során is mindig a pozitív megnyilvánulásaira építünk. Óvodásaink képességeinek kibontakoztatását minden eszközzel biztosítjuk, éppen ezért minden apró sikerének, fejlődésének örülünk.

Ösztönözzük őket a választott tevékenységek megismétlésére és az újra próbálkozásra.

V.1.3. Az óvodapedagógusok pedagógiai asszisztensek, dajkák feladatai:

- Biztosítja a nyugodt, szabad játék feltételeit.
- A légkör kialakítása során vidám, nyugodt, barátságos, családias, elfogadó, felszabadult hangulatot teremt.

- A játék témákat és azok tartalmát, a csoport összetételét és életkori arányait figyelembe véve alakítja ki a teremben az állandó és ideiglenes játszóhelyeket.
- Lehetőséget teremt a játék folyamatában a változtatásokra.
- A mozgásos és a nyugalmasabb játékok számára egyaránt biztosítja a játék tartalmának megfelelő teret, és „kuckókat”, hogy a játszócsoportok igényeik szerint elkülönülhessenek.
- A tartalmas és fejlesztő játékeszközöket a csoportok összetételéhez és igényeihez pótolja, bővíti, cseréli, karbantartja. A gyermekek igényeinek megfigyelése, valamint a fejlesztő feladatok tervezése alapján a csoporton kenti átgondolásával, választja ki a játékeszközöket.
- A játékszereket és eszközöket úgy helyezi el, hogy könnyen áttekinthetők és elérhetőek legyenek a gyermekek számára, és keltsék fel érdeklődésüket.
- A napirend keretein belül biztosítja a hosszantartó és zavartalan játékidőt. Ezáltal lehetőséget nyújt az elmélyült játék kialakulására, a játéktémák kijátszására, a tartalmas alkotások létrehozására. Indokolatlanul nem szakítja félbe a játékidőt.
- Az együtt játszó gyermekek csoportjait figyelemmel kíséri, a baráti kapcsolatok alakulását segíti.
- A játék továbbfejlesztését technikai tanácsokkal, új eszközökkel színesíti.
- esetén (agresszió, szorongás) védelmet, biztonságot nyújt, segít feldolgozni az élményeket.
- Csak akkor avatkozik be, ha pozitív fordulatot kell adni egy nem kívánatos viselkedési formának, vagy zavarják egymást, testi épségüket veszélyeztetik, ha a konfliktusokat a játszócsoport nem képes önállóan megoldani.
- Jó szokásrendszer kialakításával, tapintatos, elfogadó nevelési stílusával megteremti a nyugodt, derűs, szeretetteljes, bizalmas hangulatot.
- A játékkedv fokozása, a játéktémák bővítése, a tartalom mélyítése érdekében sokoldalú élmény- és tapasztalatszerzési lehetőségeket szervez, kihasználja az óvoda, a környezet és a szülők kínálta lehetőségeket, sétákat, kirándulásokat.
- A gyermekek óvodán kívüli, otthonról hozott tapasztalatait és élményeit is felhasználja a játék tartalmi gazdagítása érdekében.
- Indirekt irányítással, tudatos jelenléttel, együtt játszással, támogató, serkentő magatartással biztosítja, motiválja, hogy a gyermekek szabadon valósíthassák meg elgondolásaikat élményeik, érzelmeik, fantáziájuk szerint.

V.1.4.A fejlődés jellemzői az óvodás kor végére:

- Örömmel, önfeledten játszik
- Képes egyéni ötlet vagy élmény alapján építeni, konstruálni.
- Építmény lemásolására képes.
- Képes élményei eljátszására.
- Szívesen vállal szerepet.
- Betartja a társas viselkedés elemi szabályait.
- Szabályjáték során betartja a szabályokat.
- Másokat is figyelmeztet a szabályok betartására
- Egészséges versenyszellemben tevékenykedik.
- Játékában elmélyült, kitartó.

- Problémahelyzetekben kreatív megoldásra törekszik

V.1.5. A hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű gyermek.

Elsődleges feladatunk „megtanítani” játszani. Szükségesnek tartjuk, hogy a szülőket meggyőzzük arról, mennyire fontos a gyermekükkel való rendszeres játék az érzelmi fejlődésben, a szülő-gyermek jó kapcsolata alakulásában.

Figyelemmel kísérjük és megköveteljük, hogy az alapvető viselkedési, udvariassági szokásokat a játék folyamatában is tartsák be. A fejlődés egyéni sajátosságait tiszteletben tartjuk, a gyermek játékába csak akkor avatkozunk be, ha a gyermek ezt igényli, ha indokoltnak érezzük, mert a konfliktust nem tudják önállóan megoldani.

V.1.6. Sajátos nevelési igényű, kiemelt figyelmet igénylő gyermekek

A különböző fejlettségű gyermekeknek más a játékeszköz-igénye és a szociálisan érettebb gyermekek segítségével mintát adunk az együttműködésre, a megegyezésre. A játék során a valóság jobb megismerése a képességek és tulajdonságok alakításával a gyermek személyiségének komplex fejlesztése.

Legfőbb fejlesztési forma, amely keretet és lehetőséget nyújt a sajátos nevelési igényű gyermekek meglévő fejlettségi szintjét kihasználva a fejlődés biztosítására.

V.2. Verselés, mesélés

Célunk:

- A gyermekek érzelmi - értelmi és erkölcsi fejlődésének segítése, pozitív személyiségjegyeknek megalapozása, csodákkal teli meseélmények segítségével és a versek zeneiségével, rímeinek csengésével.
- A mesék mágikussága, a csodás meseélmények, a versek zeneisége adjon a gyermekeknek igazi művészi élményt.
- A magyar, német, román kultúra értékeinek átörökítése.

Feladataink:

- A felhasznált irodalmi anyagok igényes összeállítása
- A 3-6-7 éves korban megjelenő jellegzetes tartalmak biztosítása /mesélés, verselés, dramatikus játékok/.
- A gyermekek nyelvi képességének fejlesztése a versekkel, mesékkel, dramatikus játékokkal, amely népi, klasszikus kortárs irodalmi művek megismertetésével valósul meg.
- Hogy örömmel mondogassák a nekik kedves, mondókákat, dúdolókat, verseket, magyar, német és román nyelven is.
- A drámajáték, a bábjáték eszközeivel a gyermekek információ-felfogását, az információ felhasználását segíteni.
- A gyermekek szeressék, értékeljék a bábjátékot, amely lehetőséget nyújt félelmeik, szorongásaik, érzelmeik, tapasztalata

- Nemzetiségi: legyenek képesek a nemzetiségi nyelvet megérteni, próbálkozzanak meg egyszerű mondatok alkalmazásával.

V.2.1.A felhasznált irodalmi anyagok igényes összeállítása.

Művészi értékű irodalmi alkotásokkal biztosítjuk az esztétikai élmény mélységét. A magyar gyermekköltészet, a népi, dajkai hagyományok, gazdag és jó alkalmat, erős alapot kínálnak a mindennapos mondókázásra, verselésre. A mese a gyermek érzelmi, értelmi, erkölcsi fejlődésének és fejlesztésének egyik legfőbb segítője. A mese - képi és konkrét formában, esetlegesen a bábozás és dramatizálás eszközeivel - feltárja a gyermek előtt a külvilág és az emberi belső világ legfőbb érzelmi viszonyait a lehetséges és megfelelő viselkedésformákat.

A kisebbek versanyagát népi mondókákból, ritmikus, zenei hatású, játékos versekből állítjuk össze. Olyan meséket választunk, amelyek cselekménye egyszerű, érthető, ritmikus ismétlődések jellemzik. Később már többfázisú szerkezetű állatmesék, népmesék, dramatikus népszokások, novellisztikus - realisztikus mesék alkotják a gyerekek meséit. Helyet adunk a magyar klasszikusok és a mai magyar írók modern meséinek is. Megismertetjük a gyermekekkel a vidám humoros verseket, valamint mai magyar költők népköltészeti ihletésű, ritmusélményt nyújtó verseit.

Az óvodában a 3-7 éves gyermekek életkori sajátosságaihoz igazodóan a népi - népmesék, népi hagyományokat felevenítő mondókák, rigmusok, a magyarság történelmét feldolgozó mondavilág elemei, meséi-, a klasszikus és a kortárs irodalmi műveknek egyaránt helye van.

A nagyobbak mesetárába már az állatmeséktől kezdve a cselekményesebb meséken, novellisztikus - realisztikus meséken át beépítjük a klasszikus tündérmeséket, a tréfás- és a műmeséket. Meseregényeket olvasunk fel, amit folytatásokban napokon keresztül izgatottan várnak. A gyerekek versanyagát különböző típusú népi mondókákkal, kiolvasókkal gazdagítjuk. Megismerkednek olyan közmondásokkal, amelyeket a környezetben gyakran hallanak. Lírai verseket mutatunk be, amiktől a gyerekek megérik a költői képek kifejező erejét. Olyan verseket, meséket választunk ki, amelyek közvetítik a környezet megszerettetését, a néphagyomány ápolását, az évszakok szépségét.

V.2.2. A 3-6-7 éves korban megjelenő jellegzetes tartalmak biztosítása.

Az óvodába kerülő kisebb gyermekek első igazi versélménye a mondókákhoz, ölbéli játékokhoz tapadnak. A népi mondókákhoz kapcsolódó mozdulatok, játékok felettébb nagy élvezetet jelentenek a gyermeknek, mert a felnőtt ölében, test melegében teljes biztonságérzetben hallgathatják. Ez a többször átélt ölbéli játék fizikai kontaktus sokat jelent a gyermek és a felnőtt érzelmi egymásra találásában. Lehetőséget teremtünk a vidám rigmusok korai megkedveltetésére. A gyerekekkel együtt sokszor ismétljük az állathívogatókat, altatókat, kiolvasókat.

Az egyszerű állatmeséken keresztül fokozatosan rászoktatjuk a gyerekeket a mese figyelmes végig hallgatására. Arra törekszünk, hogy a mese többszöri meghallgatása után legyenek élvezői a dramatikus feldolgozásának. Később kialakul a mese, vers szeretete. Igénylik, izgatottan várják az óvónő meséit. A gyerekek arcán megjelenik a megfelelő áhítat, figyelő ámulat. Játékukban mind gyakrabban előfordul a mesélés, bábozás és az ismert mondókák, halandzsza szövegű kiolvasók ismételtetése. Először az óvónők, aztán a nagyobb gyerekek, majd a kicsik fokozatos bevonásával próbáljuk megjeleníteni az egyszerű meséket. Rövid improvizált jelenetek bemutatásával megismertetjük a bábozat. Párbeszéd formájában előadott rövid jeleneteket és a bábozat számát fokozatosan növeljük.

A vers, mese, dramatikus játékokhoz csak kellékeket használunk, ami elősegíti képzeleti képek előhívását, s a meséhez való erős kötődés kialakulását. Az új verseket a gyermekek élményeihez,

tapasztalataihoz, hangulatához kapcsolódva választjuk meg. A ki gyermekekkel 10-12 mondókát és 10-14 új mesét ismertetünk meg.

A gyermekeknel megragadunk minden adandó alkalmat a kiolvasók, rigmusok ismételtetésére. 4-5 kiolvasóval gazdagítjuk a mondókákat. Találós kérdésekkel, rímjátékokkal játszunk. Ismételtetjük az előző években megismert verseket. Az új verseket (10-15) úgy választjuk meg, hogy kapcsolódjon a gyermekek élményeihez. Ügyelünk a szavak gondos, tiszta ejtésére, az értelemszerű hangsúlyozásra. A délutáni pihenés alatt folytatásos mesét olvasunk a gyerekeknek és lehetőséget adunk a mese önálló befejezésére, új mesék kitalálására. A közösen kitalált meséket a “mi mesénknek” nevezzük el.

A meseszereplők jellemző tulajdonságai alapján olyan közmondásokat keresünk, amelyekkel meg tudjuk erősíteni a mese vagy egy-egy szereplő erkölcsi mondanivalóját. Mesealbumot készítünk a már megismert versekről, mesékről. A hallott élményekhez társuló vizuális élmény lehetőséget ad az ismételésre, az élmények felelevenítésére. A mesélés minden nap megjelenik az óvodában. Minden csoport maga alakítja ki a szimbólumrendszerét a mesehallgatáshoz. Az életkornak megfelelően törekszünk a változatos mesék, versek, mondókák megismertetésére.

(2,5) 3 – 4 évesek	Mondókák, dúdolók, mondókamesék, állatmesék, történetek, rövidke versek; ismerkedés a képes- mesés könyvekkel.
4-5 évesek	Mondóka, hangutánzó mese, párbeszédese mese, láncmese, egyszerűbb szerkezetű tündérmese, történetek, versek.
5-6-7 (8) évesek	Kiszámolók, felelgetők, versek, állatmesék, tréfás mesék, tündérmesék.

A gyermekek nyelvi képességének fejlesztése a versekkel, mesékkal, dramatikus játékokkal.

A nyelvi képességek fejlesztésének leghatásosabb eszköze a mese, vers, bábozás és a dramatikus játékok. Ezeken keresztül a gyermekek elsajátítják a helyes ejtést, a tiszta beszédhallást és a nyelvtanilag helyes beszédet. A népi mondókák segítségével tisztítható a magán- és mássalhangzók helyes ejtése, megfelelő artikulációja, a hangkapcsolatok törvényszerűségei. A gyerekek a mesékből sok új fogalmat ismerhetnek meg. A bábjátékban, dramatikus játékban a gyerekek kibontakoztathatják a szabad önkifejezésüket. A dramatikus helyzetek lehetőséget adnak a társalgási kedv fokozására, önálló versmondásra.

V.2.3. Az óvodapedagógusok, pedagógiai asszisztensek, dajkák feladata.

- Nyugodt, szeretetteljes, nyitott, toleráns, bizalommal teli óvodai közegben, megfelelő környezet és eszközök biztosításával, a gyermek spontán kíváncsiságára, önállóságára, aktivitására támaszkodva, egyéni sajátosságaira alapozva, értékes műveltségi anyagot közvetítve valósítjuk meg a gyermekek irodalmi nevelését.
- Ne múljon el nap mesehallgatás nélkül!
- Változatos irodalmi élmények közvetítése.
- Életkoruknak és egyéni érdeklődésnek megfelelő irodalmi anyag választása

- Elsősorban a magyar népi, illetve műalkotásokból választás, ezen túl mai kortárs irodalmi művekből
- életkornak megfelelő német, román mondókák versek, mesék választása
- Az irodalmi élmény befogadásához szükséges feltételek kialakítása.
- Az irodalmi anyag kifejező közvetítése a gyermekek részére.
- A gyermekek motiválása az irodalmi élmény befogadására.
- Gyermekek mese-, versalkotásra ösztönzése.
- Képeskönyvek elérhetőségének biztosítása.
- A könyvek használatának megbecsülésének alakítása.
- Könyvtárlátogatások szervezése.
- Irodalmi művek ajánlása a szülőknek.

V.2.4. A fejlődés jellemzői óvodáskor végére

- Örömmel várja a mesélést, német és román nyelven is.
- Mesekezdeményezésen szívesen részt vesz.
- Képes kitartóan figyelni.
- Emlékezetében megtartja az egyszerűbb mesefordulatokat.
- Képes a folytatásos mese szálait felidézni, epizódjait összekötni.
- Szívesen nézeget képeskönyvet.
- A képeskönyvet megbecsüli, vigyáz épségére.
- Szívesen mond verset, német ill. román nyelven is.
- Szereti a mondókákat, dúdolókat.
- Képes történeteket elmondani
- meséket, történeteket alkotni.
- Elkezdett történeteket fantáziája segítségével folytatni tud.
- Szívesen dramatizál, bábozik.
- Kiegészítő és báb eszközöket szívesen barkácsol.

V.2.3. A hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek

A verselés, mesélés során nagy hangsúlyt fektetünk a dramatizálásra, gyakran használjuk, mint személyiségfejlesztő eszközt, amely oldja a gátlásokat, aktivizálja a játékbátorságot. Versmondással fejlesztjük a gyermek verbális emlékezetét és bővítjük szókincsét.

A mese során erkölcsi értékek közvetítésével az erkölcsi nevelés, az élmények társakkal való átélésével a közösséghez tartozás élményének erősítése. A gyermekekkel való bensőséges beszédkapcsolat nyújtson lehetőséget a tanulásra, szórakoztatásra, kellemes időtöltésre. Hozzásegítjük őket szorongásaik leküzdéséhez, gátlásaik oldásához, képzeletük erősödéséhez, önbizalmuk „én” képük alakulásához. A mese – képi és konkrét formában – feltárja a gyermek előtt a külvilág és az emberi belső világ legfőbb érzelmi viszonyait, a lehetséges, megfelelő viselkedésformákat.

V.2.4.Sajátos nevelési igényű, kiemelt figyelmet igénylő gyermekek

Az irodalmi művek, versek, mondókák, dúdoló felhasználásával, mondogatással, ritmus által a személyes kapcsolat, mint a fejlesztés érzelmi alapjának kialakítása. Mesehallgatással szabályokhoz, normákhoz való igazodás elsajátítása.

V.3.Ének, zene, énekes játék, gyermektánc

Célunk:

- A közös éneklés, a közös játék örömeinek megéreztetése, ami fejleszti a gyermekek zenei ízlését, esztétikai fogékonyságát. A gyermekek jussanak minél több olyan zenei élményhez, ami megalapozhatja zenei anyanyelvüket.
- Hogy a zenehallgatási lehetőségek az emberi hang és hangszeres játék, fejlesszék a gyerekek művészi fogékonyságát.
- Hogy a gyermekek zenei képességének és zenei kreativitásának alakításában fontos eszközül szolgáljanak az énekes népi játékok kortárs művészeti alkotások.
- A szülőföld értékeinek átörökítése a népzene, a népdalok, a népszokások és népi hangszerek megismerése által.

Feladataink:

- A felhasznált zenei anyagok igényes, életkornak és az adott csoport képességszintjének megfelelő válogatása
- A 3-6-7 éves korban tervezhető jellegzetes tartalmak biztosítása.
- A tevékenység szervezeti formáinak biztosítása.
- A gyermekek nyelvi képességeinek fejlesztése mondókákkal, gyermekdalokkal és a zenei készségfejlesztő játékokkal.
- Megismertetjük őket a csigavonal, a hullámvonal és a szerepcserére épülő játékokkal. Az énekes játékok alkalmasak a gyermek mozgásának fejlesztésére. Az alkalmi dalokat úgy választjuk meg, hogy azokhoz utánpótló mozgásokat, játékokat lehessen kitalálni.
- A gyermekek ismereteit kiolvasókkal bővítjük, melyeket különböző játékhelyzetekben is tudnak alkalmazni.
- A zenehallgatáshoz olyan műveket válogatunk, amelyek felkeltik a gyermek érdeklődését az értékes zene iránt. Érzelmű dalokat, népdalokat énekelünk, de a zenei anyagunkban felhasználják más népek dalait, magyar komponált műzenét, altatódalokat és klasszikus műzenét is.
- Nemzetiségi: a gyerekek ismerkedjenek meg minél több a nemzetiségi kultúrából merített dalokkal, mondókákkal és játékokkal. Szívesen énekeljenek mondókázzanak.

V.3.1. A 3-6-7 éves korban megjelenő jellegzetes tartalmak biztosítása

A gyermekekkel gyakran játszunk ölbéli játékokat. Játék közben megismertetjük az alapfogalmakat és bemutatjuk a halk, hangos beszéd, mondóka, ének közötti különbséget. Megfigyeltetjük a csendet, a környezet hangjait és a dallamjátszó hangszerek hangszínét. Különböző mozgulatokkal érzékelletjük az egyenletes lüktetést. Érzékelletjük a gyerekek nevét, jelét és énekelve hívogatjuk őket a közös játékba, tevékenységbe.

Felkeltjük a gyermekek érdeklődését a zenehallgatás iránt, lehetőleg énekes zenei élményt biztosítunk. A mindennapok során a különböző, tevékenységekhez kapcsolódva nyújtunk zenehallgatási élményt. Arra törekszünk, hogy a gyermekeknek legyen lehetősége néhány percig tartó hangszerez zene meghallgatására.

A gyermekekkel megismertetünk mondókákat és gyermekdalokat. Ismételtetjük a már korábban tanult dalokat is. Később a körjátékok közül már nehezebbeket is válogatnak, pl.: szerepcserés, pár választó, sorgyarapító játékok stb. Lehetőséget biztosítunk az önálló éneklésre és kisebb csoportokban a halk - hangos és magas - mély hangok közötti különbség gyakorlására. Megismertetünk a gyermekekkel néhány népi ritmushangszert, aminek használatával ismételhetik az egyenletes lüktetést, a motívumok hangsúlyát és mondókák, dalok ritmusát.

Lehetőséget biztosítunk, hogy a különböző tevékenységekhez kapcsolódva mindennapos zenei élményhez jussanak.

Ebben a korban már bonyolultabb játékokat választunk, mint pl.: a pár csere, kapus, hidas, sorgyarapító - fogyó játék. Megismertetünk olyan egyszerű táncos lépéseket, amit a felnőtt minta utánzásával követni tudnak. Ismerjenek meg néhány műdalt.

Egyre több lehetőséget biztosítunk az egyéni éneklésre, ahol gyakorolhatják a tiszta éneklést a gyerekek. A hallásfejlesztést elősegítő fogalompárokat összekapcsoljuk a tempóváltoztatással vagy dallambújtatással. Az ügyesebb gyerekeknek lehetőséget adunk az egyszerű hangszereken való játékra.

V.3.2. A tevékenység szervezeti formáinak biztosítása.

A zenei nevelést kötött és kötetlen formában szervezzük. A zenei képességfejlesztést kötetlen jelleggel, frontális formában tartjuk, ahol a gyermek egyéni képességeit figyelembe véve tudjuk fejlesztő munkánkat végezni. A zenehallgatást a különböző tevékenységekhez kapcsoljuk.

(2,5) 3-4 évesek	A dalok hangterjedelme ne lépje túl a tiszta kvint távolságot, lehetőleg egyszerű negyed és páros nyolcad ritmusok váltakozásával. A játékok elsősorban kétszemélyes (óvónő gyerekekkel) jellegűek, illetve egyszerű utánzó mozgással kísért megszemélyesítő szerepjátékok legyenek. 6-8 mondóka, ölbeli játékok, 8-10 énekes játék, 1-2 műdal. A dalok hangterjedelme ne lépje túl a nagy hatod távolságot, hangkészletében lehetőleg ne legyen fél hang. Egyszerű táncmozdulatok utánzásai elsajátítása Ütőhangszerek, egyszerű ritmushangszerek bemutatása Halk, hangos megkülönböztetése, beszéd, énekés taps formájában. Zörejek, egymás hangjának és a természet hangjainak felismerése
------------------	---

4-5 évesek	A negyed és a páros nyolcad mellett a negyed szünet és szinkópa is előfordulhat. A játékok csoportos jellegűek: körjáték, szerepcserélő, sorgyarapító, párválasztó. 4-5 új mondóka, 10-12 énekes játék, 2-3 műdal Gyors, lassú és halk-hangos fogalompárok együtt gyakorlása. Gyors-lassú tempótartás képességének alakítása beszéd, ének és mozgáson keresztül. Ritmushangszerek használatával a szem-kéz koordináció és a finommozgás alakítása. Ritmus és dallammotívum visszatapsolása és visszaéneklése. Dallamfelismerés kezdő motívumról. Dallambújtatás gyakorlása
5-6- évesek	• A dalok hangterjedelme változatlanul nagy hatod távolságban mozogjon, de hangkészletébe már megjelenhet fél hang is. A negyed és nyolcad mellett megjelenhet a tizenhatod is. • Ismerjenek meg újabb játékformákat: kapus, hidas, sor és ügyességi, esztétikus mozgást igénylő párjátékok. • 4-7 új mondóka, 12-15 új énekes játék, 3-4 alkalomhoz illő műdal. Hallásuk fejlesztése magas-mély halk-hangos különbségének felismerésével. Motívum visszhang egyszerű dallammotívumok visszaéneklése Hangszerek hangjának eltérő zörejhangok felismerése és megkülönböztetése Dallam felismerés a dal ritmusáról Gyors és lassú tempó tartása negyed és nyolcad lépéssel. Esztétikus együtt mozgás fejlesztése, változatos térformák alakításával. Sokféle zörej és zenei hangok felismerése irányok távolságok, közeledések, távolodások függvényében. Esztétikus, együtemű mozgás fejlesztése, változatos térformák alakítása, játékos táncmozgások gyakorlása. Táncokban a párok összehangoltan, és a több pár egymáshoz igazodva mozog. Változatos ütőhangszerek használatával a dalok ritmusához alkalmazkodás képességének fejlesztése

V.3.3. Az óvodapedagógusok, pedagógiai asszisztensek, dajkák feladatai

- Igényes zenei kultúrát képviselő dalok, dalos játékok, mondókák, dúdolók kiválogatása, ezek összeállítása az életkornak és az adott csoport képességszintjének megfelelően.
- A zenei nevelés anyagát a népi gyermekjátékok, valamint Forrai Katalin: Ének az óvodában és Gryllus Vilmos anyagából merítjük.

- Az anyag és a zenehallgatási anyag kiválasztásában igényesen válogatott, kortárs művészeti alkotásokból és a nemzeti népdalokból is válogat.
- Biztosítani, hogy az ének, zene, énekes játék, gyermektánc, mindennapos tevékenység legyen melyben nagyon fontos a felnőtt minta spontán utánzása.
- Az óvodában is játszható énekes népszokások válogatása: szüreti mulatság, pásztorjáték, farsang, pünkösddőlő, lakodalmas.
- Ritmusérzék fejlesztése, éneklési készség és a harmonikus, szép mozgás alakítása.
- A gyerekek nyelvi képességeinek fejlesztése mondókákkal, dúdolókkal, gyermekdalokkal és zenei készségfejlesztő játékokkal.
- Kör és egyéb mozgásos játékokhoz elegendő hely kialakítása.
- A játékok hangulatának megteremtéséhez változatos, esztétikus, motiváló hatású, élményt előhívó eszközök biztosítása.
- Az óvónő örömmel vegyen részt a közös éneklésben, énekes játékban, maga is élvezze a tevékenységet.

V.3.4.A fejlődés jellemzői óvodáskor végére

- A gyermekek felismerik és megkülönböztetik a környezetükben található hangokat.
- Önállóan és örömmel kezdeményeznek dalokat, mondókákat, játszanak dalos játékokat.
- Megtudják különböztetni az egyenletes lüktetést és a dalritmust egymástól.
- Ismerik és megkülönböztetik a zenei fogalom párokat.
- Tudnak különböző térformákat alakítani.
- Szeretik és figyelmesen hallgatják a zenehallgatásra szánt műveket.
- Bátran énekel, akár egyedül is.
- Korához képest tisztán énekel.
- Zenei érzékenysége, fogékonysága életkorának megfelelő.
- Megkülönbözteti a zenei fogalompárokat: halk-hangos, gyors-lassú, magas- mély.
- Mozgása esztétikus, ritmust követő.
- Auditív észlelése, megfigyelése, emlékezete fejlet
- Képes érzékeltetni az egyenletes lüktetést.
- Felismeri néhány hangszer hangját.
- Maga is képes egyszerűbb hangszerek használatát
- Szívesen énekelnek, mondókának az adott nemzeti nyelvén.

V.3.5.A hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű gyermek

Az éneklésen, mondókázáson, dalos játékon keresztül növeljük a gyermek biztonságérzetét, gazdagítjuk érzékelését, segítjük gátlásait feloldását, érzelmileg kiegyensúlyozottabbá válását. Dalos játékokkal fejlesztjük a gyermek csoporthoz tartozását, a szerepekhez való alkalmazkodás képességének alakulását. A személyes játék, az egyéni bánásmód alkalmazásával bővítjük a gyermek szókincsét, gyakoroltatjuk a helyes hangképzést.

V.3.6. Sajátos nevelési igényű, kiemelt figyelmet igénylő gyermek

A zene, nyugtató hatással van a gyerekekre, figyelemfelkeltő, motiváló szerepe van. A zenei nevelés fejleszti a gyermekek hallását, ritmusérzékét, emlékezetét, harmonikus mozgását, szoros kapcsolatban áll a beszéddel, a gyermek számára különös erővel bír az érzelmi hatása. A mozgáshoz kötött dalokkal a közös játék örömét alapozhatjuk meg. Az énekes-mondókák napi szinten történő alkalmazásával a helyes beszédrítmus, a hanglejtés, a ritmusfejlesztés gyakorlására nyílik lehetőségünk.

V.4. Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka

Célunk:

- A gyermekek élmény- és fantáziavilágának képi, szabad önkifejezéséhez a lehetőségek biztosítása.
- A gyermekek tér - forma - szín képzetének gazdagítása, esztétikai érzékenységük, a szép iránti nyitottságuk, igényességük alakítása.
- Helyes ceruzafogás elsajátítása.

Feladataink:

- A gyermekek megismertetése a rajzolás, festés, mintázás, kézimunka, képalakítás különböző fajtáival. Továbbá a műalkotásokkal, a népművészeti elemekkel, szokásokkal, hagyományokkal, nemzeti szimbólumokkal, és az esztétikus tárgyi környezettel.
- Törekszünk a gyermeki alkotások közösségi rendezvényen való bemutatására és a tehetségek bátorítására.
- A gyermeki alkotó-alakító tevékenység feltételeinek megteremtése
- Az óvadás korban tervezhető alkotó, alakító tevékenységek tartalmának, minőségének fejlesztése.
- A tevékenység szervezeti formáinak biztosítása.
- Nemzetiségi: legyenek képesek a nemzetiségi nyelvet megérteni, tevékenységek közben próbálkozzanak meg egyszerű mondatok alkalmazásával.

V.4.1.A gyermeki alkotó - alakító tevékenység feltételeinek megteremtése

A tevékenység gyakorlásához megfelelő méretű és minőségű eszközöket biztosítunk. A kiválasztásnál szem előtt tartjuk a célszerűséget és az esztétikumot. Fontosnak tartjuk, hogy a csoportszobában megfelelő hely legyen az alkotó - alakító tevékenységekhez. A munkaasztalt úgy helyezzük el, hogy maximum 6 gyermek kényelmesen elférjen és a játszó gyermekek ne zavarják őket. Nyugodt légkörben tudjanak bekapcsolódni a tevékenységbe, ahol elegendő idejük van az alkotáshoz. Az eszközöknek állandó helye van, ahol a gyermekek elérik. Megtanítjuk őket a különböző eszközök biztonságos használatára. A mindennapi szabad játékban is biztosítjuk a rajzoláshoz, mintázáshoz, hajtogatáshoz, ragasztáshoz, építéshez és a kézimunka egyéb fajtáihoz a feltételeket.

Az óvadás korban tervezhető, alkotó, alakító tevékenységek, s azok tartalmának, minőségének fejlesztése

Az óvodánkba kerülő kisebb gyermekeknek biztosítjuk, hogy játékosan ismerkedjenek meg az anyagokkal, eszközökkel és a különböző technikákkal. Elindítjuk az esztétikai érzékenységet, és értékelő képesség kialakulását. Együtt gyönyörködünk saját és mások alkotásaiban. A tevékenységet a képalakítás, a plasztikai munkák és az építés köré rendeljük. Ezek nem különülnek el egymástól. Lehetőséget adunk az élményeiknek, érdeklődésüknek megfelelő szabad témaválasztásra. A képalakításhoz biztosítjuk a különböző eszközöket, a megfelelő technikai lehetőségeket, - festéssel, zsírkréttával, ragasztással, plasztilin-és homokba karcollással, nyomattal. Segítjük a gyermek képalakító képességét a szórt elrendezéstől, a képelemek, a részformák elemeinek egymáshoz rendelésével. Felfedeztetjük a különböző tárgyak formáit, alakzatjait, megismertetjük a gyermekeket az anyagok alakíthatóságával.

Később a gyermekek alkotó - alakító tevékenységét bővítjük a szükséges eszközökkel: ceruzákkal, krétával, filc és rostironokkal, fapálcákkal, különböző vastagságú ecsetekkel, spárgával, fonallal, textillel és termésekkel. Segítjük őket, hogy az emberábrázolást, a környezetről, a tárgyakról, cselekményekről szerzett ismereteiket saját elképzelésük alapján jelenítsék meg. A szándékos képalakító tevékenységüket erősítjük az élményeikhez kapcsolódó megfelelő témákkal és technikai lehetőségekkel. Játékukat maguk által készített eszközökkel bővítik, ösztönözzük őket, apró, esztétikus ajándék készítésére.

Kérjük a segítségüket az eszközök előkészítésében, elrakásában.

A nagyobb gyermekek a megismert eszközöket, technikákat bátran használják a képalakító tevékenységükben. Több alkalommal készítünk közös kompozíciókat. Témáikban megjelenítik saját élményeiket, a meséről, dalokról, ünnepekről és a különböző eseményekről. Ötleteinkkel segítjük őket a játékok, bábok és különböző kellékek készítésében. Az ünnepekhez kapcsolódóan ajándékkal kedveskednek szüleiknek, az óvoda kisebbjeinek és felnőttjeinek. Az alkotó - alakító tevékenységhez szüleik segítségével anyagokat gyűjtenek. Közösben tervezzük meg környezetünk alakítását, formálását. Az építésben nagyobb méretű elemekből térben is állítsanak össze búvóhelyeket, a drámajátékhoz szükséges díszletet. Az alkotómunkához szükséges eszközöket, anyagokat, előkészítik.

A tevékenység szervezeti formáinak biztosítása

Óvodánkban az alkotó - alakító tevékenységek a mindennapi játékba integrálódnak. Hetente több alkalommal mikro csoportos formában szervezünk kötetlen formájú tevékenységet. Ebben a szervezeti formában biztosítjuk az egyéni segítségnyújtás lehetőségét, ahol minden gyermek megalkothatja az ajánlott eszközökkel képi - plasztikai elképzeléseit. Megjelenítik saját egyéniségüket, fantázia és élményvilágukat, érzelmeiket, vágyaikat.

V.4.2. Az óvodapedagógusok, pedagógiai asszisztensek, dajkák feladata

- Megfelelő helyet, teret, időt és változatos eszközt biztosít a gyermekek számára.
- Az ábrázolás eszközeit a gyermekek által elérhető helyen tartja.
- Maga a tevékenység, s ennek öröme a fontos, valamint az igény kialakítása az alkotásra, a kreatív önkifejezésre, a környezet esztétikai alakítására és az esztétikai élmények befogadására.
- Párhuzamosan végezhető tevékenységeként lehetőséget ad a szabad alkotásra.
- Megtanítja az ábrázolótevékenységgel kapcsolatos higiéniai szokásokat: hosszú ujjú ruha feltűrése, védőkötény használata, kézmosás, védő asztalterítő.
- Megismerteti a gyermekekkel az eszközök használatát, a különböző anyagokat.
- A higiéniai szokások betartását figyelemmel kíséri.

- A (2,5) 3-4 évesekkel megkedvelteti a rajzolás, festés alapjait, a mintázás alaptechnikáit, nyomdázást, tépést, ragasztást.
- A 4-5 éves gyermekek körében formálja a képalkotást, megismerteti a vágás, hajtogatás, egyszerűbb fonás, varrás és gyöngyfüzés alapjait.
- Az 5-6-7 (8) éves gyermekeknél a képalkotás különböző, változatos technikákkal történő készítését erősíti (például mozaik, kollázs, nyomatok), és megismerteti a szövés technikáját, valamint a többféle technikai megoldást igénylő barkácsolást.
- Bemutatja a gyermekeknek, az életkoruknak és egyéni érdeklődési körüknek megfelelő műalkotásokat, népművészeti elemeket.
- A gyermekeket rácsodálkoztatja a szépre, esztétikusra.
- A gyermekek által létrehozott alkotást pozitívan értékeli, elfogadja.
- Ösztönzi a gyermekeket a színek széles skálájának használatára.
- Az alkotókedvet ötleteivel, javaslataival egy-egy inspiráló eszközzel segíti.
- A gyermekeknek saját gyűjtődossziét biztosít.
- A váratlan eseményeken alapuló ábrázolási kedvet rugalmasan kezeli.
- Az udvaron is megteremti a lehetőséget az alkotásra.
- Támogatja a gyermekek kezdeményezését csoportos alkotás
- Megfelelő helyet, teret, időt és változatos eszközt biztosít a gyermekek számára.
- Az ábrázolás eszközeit a gyermekek által elérhető helyen tartja.
- Maga a tevékenység, s ennek öröme a fontos, valamint az igény kialakítása az alkotásra, a kreatív önkifejezésre, a környezet esztétikai alakítására és az esztétikai élmények befogadására.
- Bemutatja a gyermekeknek, az életkoruknak és egyéni érdeklődési körüknek megfelelő műalkotásokat, népművészeti elemeket.
- Balkezes gyermeket nem erőltet jobb kézzel való munkálkodásra.
- Az ábrázolás során különösen figyel a diszgráfia tüneteire, észlelésekor jelzéssel él a pszichológus felé.
- Nagy odafigyelést tanúsít a helyes ceruzafogás iránt.
- Mintázáshoz többféle anyagot is használ (vizes homok, gyurma, agyag, gipsz).

V.4.3.A fejlődés jellemzői óvodáskor végére

- Bátran, szívesen használja az ábrázolás eszközeit.
- Élményeit képes megjeleníteni.
- Szem-kéz mozgása összerendezett
- Helyesen fogja és használja a ceruzát, ecsetet, ollót.
- Ismeri és különböző technikákat, azokat képes alkalmazni.
- Ismeri a hat alapszínt, azt bátran használja.
- Megfelelő a finommotorikus képessége, nem görcsös, biztos a vonalvezetése.
- Vizuális észlelése, megfigyelése, emlékezet, korának megfelelő.

- Szívesen alkot közösen a többi kisgyermekkel, ötletet, javaslatot saját döntése alapján mérlegel.
- Ábrázolása során kitartó, akár több napon keresztül is képes munkálkodni.
- Alkotás közben ügyel környezetére és saját maga, munkája tisztaságára.
- Szereti maga körül a harmóniát, a szépet, szívesen díszíti a környezetét.
- Tér látása korának megfelelő.
- Képes rácsodálkozni a szépre, esztétikus látványra, képes esztétikai véleményt alkotni.
- Ismeri 2-3 műalkotást, jellegzetes épületet, hidat.
- Vonalvezetése balról jobbra halad.

V.4.4.A hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű gyermek.

A rajzolásnál figyelembe vesszük a gyermekek közötti képesség béli különbségeket. A személyiség fejlődés folyamatát irányító feladatokat megtervezzük, megvalósításukat rugalmasan kezeljük, alkalmazkodunk a spontán gyermeki igényekhez. A szülőkbe tudatosítjuk annak fontosságát, hogy otthon is teremtsenek lehetőséget a rajzolásra, festésre, vágásra.

V.4.5.Sajátos nevelési igényű, kiemelt figyelmet igénylő gyermekek.

Különböző fejlesztő játékokkal tudjuk fejleszteni a finommotorikájukat: gyurmázással, festéssel, rajzolással, tépéssel bontakoztatjuk ki alkotó kedvüket. A különböző anyagokkal történő manipuláció során szükséges eljutnunk arra a szintre, hogy képességeikhez mértén örömet leljék saját alkotásaik létrehozásában. A rajzolás, festés, mintázás, építés, képalakítás, a kézi munka, mind az ábrázolás különböző fajtái, és fontos eszköze a gyermeki személyiség fejlesztésének. A gyermeki alkotás a belső képek gazdagítására épül. A gyermeki alkotások közösségi rendezvényen való bemutatása és a tehetségek bátorítása-rajzpályázatok

V.5.Mozgás

Célunk:

- A gyermekek természetes, harmonikus mozgásának, testi képességeinek fejlesztése játékos formában.
- A gyermekek mozgásszükségletének kielégítése.
- A gyermekek tájékozódásának, alkalmazkodó képességének, valamint a személyiség akaratát tényezőinek fejlesztése úgy, hogy gyermekeink szabad mozgásvágyát közben megőrizzük.
- Az egyéni szükségleteket és képességeket figyelembe véve – minden gyermek számára napi szinten mozgási lehetőséget biztosítása

Feladataink:

- Az óvoda korában tervezhető mozgásos játékok, mozgásos tevékenységek összeállítása
- A különböző szervezeti formák megteremtése a gyermek mozgásszükségletének differenciált kielégítése érdekében.
- A gyermekek természetes mozgáskedvének megőrzése, mozgásigényük kielégítése.

- A rendszeres mozgással egy egészséges életvitel megalapozása.
- A mozgástapasztalatok bővítése, a mozgáskészség alakítása.
- A testi képességek, fizikai erőnlét fejlesztése (kondicionális, koordinációs).
- Mozgáson keresztül az értelmi struktúrák és a szociális képességek fejlesztése.

V.5.1 Óvodás korban tervezhető mozgásos játékok, mozgásos tevékenységek összeállítása, mindennapos testnevelés megszervezése.

A mozgás a gyermekek számára életszükséglet, jelentős szerepet tölt be fejlődésükben. Az általános testi képességek fejlődése mellett jelentősen hat az értelmi és szociális képességek alakulására. Az óvodás gyermekek mozgásos tevékenységét, mozgásos játékát, a mozgástér kialakítását, az eszközök kiválasztását, mindig a gyermekek életkorához, általános fejlettségéhez, a csoport összetételéhez, a fejlődés üteméhez igazodva tervezzük meg. Ügyelünk a mozgás megfelelő nehézségű összeállítására, hogy minden gyermek megtalálja a képességeinek megfelelő gyakorlatot, de ugyanakkor arra is vigyázunk, hogy képességeiknek teljes bevetését is igényelje, mert így fogják kedvvel végezni, így növeli önbizalmukat. Tartásjavító gyakorlatokat alkalmazunk a gerinc deformitás megelőzése érdekében.

A kisebbek szabad játékában, mozgásában és irányított mozgásos tevékenységében a természetes nagy mozgások fejlődésének segítése előtérben áll. A csoportszobában, a szabadban egyaránt: a kúszásra, mászásra, bújásra, egyensúlyozásra minden kínálkozó alkalmat felhasználunk, a mozgástérrel és eszközökkel ehhez alakítjuk. Az irányított mozgásos tevékenység során fokozatosan alakítjuk ki a biztonságos együtt mozgáshoz szükséges alapvető szabályokat, az egymáshoz való alkalmazkodást. Fontos, hogy az egyforma lépésekkel való járást, futást és a menetirány betartását begyakorolják zenére, hangszerre. Ezután jelennek meg a síkban elhelyezett akadályok, vonalak, alakzatok, kézi szerek, alacsonyabb - magasabb, keskenyebb - szélesebb tárgyak. Járás, futás közben történő ki- és megkerülését, ki- és belépést, fel- és lelépést próbálgatják a gyerekek. Különösen a törzsisomzatot erősítő - csúszással, kúszással, mászással, összefüggő- gyakorlatokra, nagy hangsúlyt fektetünk. A talajon történő gyakorlás után bordásfalon, rézsútós szeren, szerek alatt átbújva gyakoroltatjuk a gyermekekkel. Megismertetjük őket egyszerű ugrásokkal, ugrásgyakorlatokat előkészítő mozgásformákkal; szökdelések, fel és lelépések, támaszugrások a talajon. A talajtorna elemei közül a test hossz tengelye körüli gurulással próbálkozhatnak. A kézi szerek közül a labdával való gyakorlatok mindig játékot jelentenek. Sokoldalúan használjuk, mert jól fejleszti a gyermek reakcióképességét. Tartásjavító gyakorlatokat alkalmazunk a gerinc deformitás megelőzése érdekében.

Az első félév játékaiban jórészt a futójátékok egyszerű fogójátékok begyakorlásából áll, míg megszokják a mozgástérrel, egymás kikerülését és a társakkal való mozgást. Ebben a korban még fontos a lemásolás lehetősége a mintakövetés, ezért a gyakorlatokat, játékokat egy időben mondjuk, mutatjuk, együtt mozgunk a gyerekekkel, így egy időben látják, hallják, tapasztalják a végzett mozgást.

Később a gyermekek többségének mozgása egyre koordináltabbá, járásuk, futásuk egyre biztosabbá válik. A nagy mozgások fejlesztését bővítjük, nagyobb hangsúlyt helyezünk az egyensúlyérzék fejlesztésére a szem - kéz - láb összehangolt működését segítő játékokra, játékos gyakorlatokra. A szabad mozgás és játék során megismertetett labdajátékok, ugróiskolák, kötéljátékok a barkácsoló tevékenységek az udvaron rendelkezésünkre álló mozgásfejlesztő eszközök is az egyensúlyozás a szem - kéz - láb koordináció fejlődését segítik.

Az irányított tevékenységek során a járás, futás közben alkalmazott - tempóhoz való igazodás az oldalt és hátrafelé járás, párokban járás - különböző nehézségű játékos gyakorlatok, nagyobb feladatot jelentenek a gyermekeknek. Az akadályok, eszközök, síkban, térben való mennyiségének, formájának, kiterjedésének ritmusának változtatásával bővülnek a végrehajtott mozgásformák is. A gyermekek az irányváltásokat már képesek korrigálni a menetirányban történő járások, futások közben gyakoroltatjuk a testfordulatokat.

A futó-fogójátékoknál az egymással szemben futást és a házas fogó játékokat. A csúszást, mászást, kúszást emelt akadályokkal, fordulatokkal nehezítjük. Az ugrásoknál különösen figyelünk arra, hogy ruganyosan végezzék. A le és felugrásokat, támaszugrásokat a mély ugrással és a távolugrással gazdagítjuk.

A dobásoknál kiemelt szerepet kapnak a célra irányított dobások. Távolba dobásokkal is próbálkoznak a gyerekek. A talajtorna elemei a gurulóátfordulás gyakorlásával egészülnek ki. Az egyensúlyérzék fejlesztését a különböző testhelyzet-változtatásokkal, fordulásokkal, forgásokkal gazdagított mozgások végzése szolgálja. A gyermekek próbálják az együttes, egyöntetű ritmusú gyakorlatvégzést. Az oldaliság megkülönböztetésénél már használjuk a "jobbra - balra" "jobb - bal" kifejezéseket. Számos olyan gyakorlatot is bevezetünk, amelyekkel speciális izomcsoportokat fejleszthetünk.

A nagyobb gyermekek mozgása egyre összetettebbé válik. Járásuk, futásuk, kúszásuk, mászásuk ritmusosabb lesz, egyensúlyukat megtalálják. Ebben a korban a finom mozgások, az észlelés, az alaklítás, formaállandóság fejlesztésére helyezzük a fő hangsúlyt. Gyakrabban tervezünk kisebb testrészekkel való mozgásokat. A szabad játék, mozgás lehetőségeit kihasználva pl.: építés, babaöltöztetés, gyöngyfűzés, varrás, szövés, barkácsolás eszközeit biztosítva az apró technikai fogásokat megmutatva a csoport átrendezhetőségének teret adva segítjük fejlődésüket.

Egyre több fogó, futó, ügyességi játékkal ismertetjük meg a gyermekeket. Az irányított mozgásos tevékenység során a futás feladataiban megjelenik a tempóváltás gyors - lassú futás, a belegyorsuló futás. A futó, fogó játékok szabályai bonyolultabbak lesznek sor és váltóversenyekkel egészülnek ki.

Sorozatugrásokkal ismerkednek meg különböző magasságú távolságú akadályokon át. Néhány lépés nekifutással gyakorolják a magas és távolugrást.

A labdagyakorlatok labdavezetéssel, egykezes alsó- és felső- célzott irányú dobásokkal bővülnek.

A talajtorna elemeit változott körülmények között emelt szereken gyakorolják s kiegészülnek a kézállás előkészítő gyakorlatokkal és hátra fele történő gurulóátfordulásokkal. A tanult gimnasztikai elemeket párosan és társakkal együtt is gyakorolják. Minden alkalmat kihasználunk a szabadban történő mozgásra.

V.5.2 A különböző szervezeti formák megteremtése a gyermekek differenciált mozgásszükségletének kielégítése érdekében.

Az irányított mozgásos tevékenységet mindhárom korosztálynak heti egy alkalommal szervezzük meg különböző időkeretekkel. Mindennapi kocogás, futás az udvar erre kijelölt részén történik. A futás mennyiségéről a gyerekek szabadon dönthetnek, az a fontos, hogy igazi felfrissülést, felüdülést nyújtson a gyerekeknek.

Hetente kétszer zenés percekkel gyakorolhatják a gyermekek a ritmusra történő mozgást. A gyakorlatokat utánzásra épülő gimnasztikai elemekből építjük fel. A kisebbek csak próbálkoznak az utánzással, tőlük nem követeljük meg az egyöntetű ritmikus mozgást. A szabad mozgásra minden nap lehetőséget biztosítunk a csoportszobában, a tornaszobában és az udvaron egyaránt.

Óvodapedagógusok akkor érezhetjük sikeresnek pedagógiai tevékenységeinket, ha minden gyermekben felfedezzük azokat az adottságokat, amelyek benne a legerősebbek. Ezek fejlesztéséhez megtalálni a legkedvezőbb tevékenységi módokat, módszereket, amelyek a gyermek örömeiben és testi fejlődésében mutatkozik meg.

A mindennapos testnevelés is a gyermek alapvető mozgásigényének kielégítésén alapszik, melynek témaválasztásának szempontjai:

- sokrétű motoros képességfejlesztés
- változatos mozgástartalom
- a gyerekek játékhoz való érzelmi kötődése

Tervezésnél figyelembe kell venni a környezeti feltételeket, annak lehetőségeit.

Az óvoda heti rendjében napirendjébe szervesen épüljön be. Központjában mindig a mozgásos játék álljon, mivel a gyerek számára ez az aktív pihenés formája.

A mindennapos testnevelést szervezhetjük az óvodai napirenden belül legoptimálisabb alkalom étkezések előtt.

Szervrendszereink optimális fejlődéséhez megfelelő mozgásingerekre van szükségünk.

Ilyen mozgásinger pl: - futó, fogójátékok, ügyességi játékok, egyéb mozgásos, zenés mozgásos játékok, ügyességi játékok, versenyjátékok, utánzásra alapuló mozgásformák, melyek irányulhatnak cselekvésre, használati tárgyak, állatok, gépek, mesealakok mozgására.

Kihasználjuk a komplexitás adta lehetőségeket, az évszakok adta lehetőségeket.

A gyermekek mozgásszükségletének kielégítését, természetes mozgásvágyának megőrzését a mindennapos edzésekkel alapozzuk meg. A gyermekek érdeklődésétől, edzettségétől tesszük függővé. A napi futást, kocogást, télen havas játékokkal (szánkózás, csúszkálás). Az udvaron kezdeményezett mozgásos játékokba minden gyermek érdeklődésétől függően kapcsolódhat be.

V.5.2. Az óvodapedagógusok, pedagógiai asszisztensek, dajkák feladatai

- A mozgás beépítése természetes módon a gyermekek tevékenységébe.
- Mozgásra inspiráló biztonságos környezet kialakítása.
- A gyermekek mozgáskedvének megőrzése, illetve szükség esetén felkeltése.
- A mozgásos tevékenység pozitív megerősítése.
- A baleset elkerülése érdekében a mozgástevékenység szabályainak kialakítása a gyermekekkel közösen, majd fokozott betartása.
- Mozgásos tevékenység lehetőségének biztosítása a csoportszobában és az udvaron.
- A gyermekek életkorához és egyéni fejlettségi szintjéhez igazodó mozgásos tevékenységre
- A mozgás/testnevelés-foglalkozások anyagának összeállítása, figyelembe véve a csoport és az egyéni fejlettség aktuális állapotát.
- A játék, játékoság elsődlegességének tiszteletben tartása a foglalkozásokon.
- Oldaliságot jelző csuklópánt használata.
- Az atlétikai gyakorlatok (futások, ugrások, dobások) lehetőség szerint az udvarra történő szervezése.
- A tevékenységek irányításánál és értékelésénél differenciál, figyelembe veszi az egyéni fejlődési jellemzőket.
- Odafigyelés a gyermekek optimális terhelésére.

- A mozgás -foglalkozások szervezése biztosítja a folyamatos mozgás lehetőségét, kiküszöböli a várakozási időt.
- A mozgás/testnevelés-foglalkozások eszközeként, az anyagtól függően, kéziszer használata.
- Kiemelt prevenciós feladatok megvalósítása: nagymozgás fejlesztés, egyensúlyérzék-fejlesztés, szem-kéz, szem-láb koordináció fejlesztése, testséma fejlesztés, térpercepció-fejlesztés, finommotorika fejlesztés, keresztcsatornák fejlesztése.
- Tiszta, jó levegő biztosítása a csoportszobában.
- a terem megfelelő szellőztetésének biztosítása
- mozgásfejlesztő eszközök előkészítése a tevékenységhez
- segítségnyújtás a mozgás előtti – utáni vetkőzésben, öltözésben
- mozgás tevékenység során balesetvédelmi felügyelet és segítségnyújtás.
- Biztosítjuk, hogy a mozgás spontán vagy szervezett formában mindennapos tevékenység legyen.

V.5.3 A fejlődés jellemzői óvodáskor végére

- Kialakult testsémájuk, oldaliságuk.
- Mozgásuk harmonikus, összerendezett tudják mozgásukat irányítani,
- Kialakul nagy mozgásuk, finommotorikájuk, egyensúlyérzékelésük.
- Betartják a szabályokat, kialakul egészséges versenyszellemük.
- Megfelelő terhelhetőséggel, állóképességgel rendelkeznek.
- Kellő veszélyérzettel rendelkeznek.
- Igényli a mindennapos mozgást.
- Térei tájékozódása kialakult, irányokat meg tud különböztetni.
- Magabiztosan alkalmazza a jobb-bal kifejezéseket.
- Ismeri saját testét, testrészeit, képes meg is nevezni és beazonosítani.
- Fizikai erőnléte, állóképessége életkorának megfelelő.
- Kialakult a szem-kéz, szem-láb koordinációja.
- Fejlett az egyensúlyérzéke.
- A mozgásos játékok, gyakorlatok térei helyzetek felidézésére képes, vizuális memóriája korának megfelelően fejlett.
- Képes alkalmazkodni társaihoz, korához képest fejlett az önuralma, toleráns, együttműködő, segítőkész.
- Nemzetiségi: a nemzetiségi nyelven elsajátított mozgásos játékokat önállóan el tudják játszani, mozgáshoz kapcsolódó rögzült mondatokat képesek önállóan használni

V.5.4.A hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek

A mozgás fejlesztés terén a családdal együttműködve arra törekszünk, hogy otthon is legyen lehetősége a gyermeknek minél több mozgásra, szabadban való tartózkodásra. Megalapozzuk a

gyermekben azt az igényt, hogy rendszeresen mozogni jó és fontos. A rendszeresen végzett mozgás a gyermek szokásává válik, ami hatással van a testi, lelki, szociális egészségére is.

V.5.5.Sajátos nevelési igényű, kiemelt figyelmet igénylő gyermekek

A kiemelt figyelmet igénylő gyermek mozgása eltérő fejlődést mutat az ép társaikhoz viszonyítva. Mozgásukra jellemző az ügyetlen, kevésbé harmonikus, bizonytalan mozgás, járás. Nagymozgásaik összerendezetlenek, finommozgásaik fejletlenek, kialakulatlanok. A rendszeres mozgásos foglalkozások fejlesztik a gyermek testi képességeit, ügyességét, állóképességét, fontos szerepet töltenek be az egészség megővésében. A mozgás a gyermek természetes reakciója, természetes aktivitása. A mozgás fejleszti a gyermekek motoros képességeit, kedvező hatással van az idegrendszerre, fejlődnek az értelmi, szociális képességek. A mozgás örömforrás, biztosítja a gyermek motiváltságát.

V.6. A külső világ tevékeny megismerése

Célunk:

- A közvetlen és tágabb környezet felfedezése során a gyermekek pozitív érzelmi viszonyának kialakítása a természeti - emberi - tárgyi világ értékei iránt.
- A gyermek közvetlen környezetében lévő élővilág megismertetése és megszerettetése
- Az élő és élettelen közötti összefüggések megértetése
- A helyi adottságok, lehetőségek feltárása, felhasználása
- A megfigyelőképesség és gondolkodásképesség fejlesztése.
- A természeti és épített környezet megismertetésével sokszínű tapasztalathoz juttatás, készségek, képességek alakítása.
- A környezetvédő, természet szerető és védő emberi értékek alakítása, környezettudatos viselkedés megalapozása.
- A matematikai érdeklődés felkeltése.
- A minket körül ölelő világ mennyiségi, formai, kiterjedés béli összefüggéseinek felfedeztetése, megismertetése.
- A logikus gondolkodás megalapozása.

Feladataink:

- A gyermek elemi ismeretének kialakítása önmagáról és közvetlen környezetéről.
- A gyermek olyan tapasztalatokhoz segítése, amelyek a környezetben való, életkorának megfelelő biztos eligazodáshoz, tájékozódáshoz szükségesek.
- Megismeri a szülőföld, az ott élő emberek, a hazai táj, a helyi hagyományok és néphagyományok, szokások, a közösséghez való tartozás élményét, a nemzeti, családi és a tárgyi kultúra értékeit, és azok szeretetét és védelmét.
- A gyermekek kommunikációs készségének fejlesztése a közvetlen tapasztalat és ismeretszerzés során.
- A tevékenység differenciált szervezeti formáinak megteremtése.
- A környezetük szépségeinek megértetése.

- Környezettudatosságra nevelés pl.: ne szemeteljenek, védjék a környezetükben élő állat- és növényvilágot.
- Ültessenek, gondozzanak kollektívan növényeket
- A környezetükben végbemenő változásokat, az emberi beavatkozást a természetbe és annak pozitív, illetve negatív hatásainak megfigyeltetése.
- Beszélgetések a védett állat, illetve madárfajokról
- Megismertetni a gyermekkel a szelektív hulladékgyűjtést és annak pozitív hatását a közvetlen, illetve tágabb környezetükben
- Ismerkedjenek és tájékozódjanak az óvoda környékén, látogassanak el közeli intézményekbe, középületekbe, emlékművekhez, szobrokhoz, a helyi tájházakba, művelődési intézményekbe, iskolákba
- Megismertetni őket nemzeti ünnepeinkkel, Himnusz, Szózat meghallgatás, látogatás ünnepek alkalmából az emlékműveknél.
- Hagyományok, helyi nemzetiségi hagyományok ápolása
- Megemlékezéseket tartani a Víz, - Föld-, Madarak napjáról, illetve a Környezetvédelmi Világnapokról
- Séták, esetleges kirándulások alkalmával sokoldalú viselkedési szabályokat kialakítása, mint pl. a tömegközlekedési eszközökön, járműveken való közlekedés, helyi ligetben történő környezettudatos magatartás
- Tevékenység közben megvalósíthatóak a megismerő képességek (érzékelés, észlelés, megfigyelés, emlékezés, megértés, problémameglátás, problémamegoldás, konstruálás, ítélőképesség) fejlesztése, fejlődik tér, sík, mennyiség szemléletük megkülönböztetnek az irányokat, helyesen használják a névutakat.
- A játék során adódó spontán matematikai helyzetek kihasználása.
- Logikai és matematikai szabályjátékok megismertetése, alkalmazása.
- Matematikai fogalmak, kifejezések, összefüggések megismertetése, megtapasztaltatása.
- A matematika iránti érdeklődés felkeltése.
- Nemzetiségi: ismerkedjenek meg a nemzetiségi nyelvvel, a témák változatos feldolgozásával, szókincsük bővüljön. Használják nemzetiségi nyelven a téri irányok, térbeli kifejezéseket, jelölő szavakat, számláljanak.

V.6.1. A 3-6-7 éves korú gyermekek számára érthető helyi környezeti értékek összeállítása a környezetük felfedeztetése és megszerettetése érdekében.

Az óvodába lépő gyermekeket esztétikus, melegséget, szeretetet sugárzó környezet várja, ezzel is elősegítjük a beilleszkedést, az óvoda elfogadását, illetve megszerettetését. A pedagógiai attitűd segítse a gyermek önálló véleményalkotását döntési képességeinek fejlesztését a környezet alakításában kortárs kapcsolatokban.

A gyerekeket először a közvetlen környezetükkel ismertetjük meg, megfigyeljük az óvodánk udvarán lévő fákat, virágokat stb. A környező utcákban tett rövidebb séták során megfigyeljük az évszakok szépségeit, színeit, jelenségeit az időjárás változását, annak hatását az öltözködésünkre. Igyekezünk gazdagítani az élsarkunkat az élményszerzés során gyűjtött termésekkel, levelekkel, bogyókkal,

kavicsokkal, tollakkal stb. Ezeket később "hasznosítjuk" – gyümölcssalátát, süteményt készítünk, bábokat, játékokat barkácsolunk stb. belőlük közösen. Meglátogatjuk a hosszabb ideig betegeskedő gyerekeket, így megismerik a gyerekek mások családját is, beszélgethessünk a család tagjairól, munkájukról, otthonukról.

Az oviba is szívesen hoznak családi albumokat, fotókat, amelyek alkalmat adnak a meghitt és közös beszélgetésekre, élményeik felidőzésére.

A gyerekekkel közösen ellátogatunk a közelben lévő üzletekbe, nemzetiségi tájházakba és a Művelődési házban szervezett előadásokra, kiállításokra. Az élményszerző séták során gyakoroljuk a helyes gyalogos közlekedést, elsajátítják az alapvető szabályokat. Felismertetjük a személy és teherszállító járműveket. Az állatok világnapján természetes környezetében, valamelyik csoporttársunknál megnézzük egy állatot (kutya, macska, nyúl stb.), de az óvoda udvarán is "nyitott" szemmel járunk, felfedeztetjük a gyerekekkel az apró bogarakat (katica, méhecske), csigákat, madarakat és megismertetjük ezekkel őket. Megfigyeljük az évszakok jelenségeit, az időjárás változását. Tudjanak gyönyörködni az évszakok növényeiben. Összefüggéseket keresünk az időjárás és az emberek tevékenysége között. Rügyeztetést, magvak csíráztatását, hajtást végzünk. Ismerkednek az óvoda tágabb környezetével is.

Megtapasztaljuk az időjárás változásainak hatását az öltözködésünkre, madarak, fák életére. Észreveszik, hogy az eresz alatt lévő fészkekből elköltöznek a fecskék, mert hidegebbre fordul az idő. Folyamatosan gyűjtjük a természet kincseit az élősarokba (levelek, termések, gyümölcsök), amit lehet felhasználnunk (befőtt, savanyúság készítése). Lehetőséget biztosítunk arra, hogy minden jelenséget, állatot, növényt természetes környezetében séták, esetleg kirándulás során figyeljünk meg. Összehasonlításokat végezhetnek, közvetlen tapasztalatokat, ismereteket szerezhetnek a gyerekek. Ellátogatunk más óvodákba, iskolába, művelődési házba, piacra, boltokba. Megismertetjük őket a felnőttek munkájával. Közlekedéssel kapcsolatos ismereteiket bővítjük, hogy sok információjuk legyen a szárazföldi, vízi, légi közlekedésről. Ismereteiket rendszerezzük.

V.6.2.Külső világ megismerése, matematikai tapasztalatszerzés

A Környezet megismerése közben a gyerekek mennyiségi alaki, nagyságbeli, tér és síkbeli szemléletének alakítása. Minden tevékenységben adottak a lehetőségek a matematikai tapasztalatok szerzésére. A gondolkodás fejlődésében fontos jelentőséget tulajdonítunk az önálló problémamegoldásnak. Ennek természetes módja a játékban cselekvésben való megoldás, az adódó lehetőségek felismerésével és kihasználásával.

Környezetünk mennyiségi és formai viszonyai A matematika nagyon elvont és ehhez úgy tudjuk a legsikeresebben elvezetni a gyerekeket, ha sok és változatos tapasztalási lehetőséget biztosítunk, melyben a gyerekek cselekvő résztvevők. Munkánk akkor a leghatásosabb, ha sok érzékszervi és mozgásos élményt nyújtunk.

Tevékenységek:

- Mennyiségek összemérése hosszúság, magasság, szélesség, vastagság, bőség, tömeg, űrtartalom szerint.
- Halmazok összemérése, elemek párosítása. A válogatások során nyíljon mód párosításra, számlálásra, a több, kevesebb ugyanannyi érzékeltetésre, gyakorlásra.
- Fedezzék fel a rész-egész viszonyát a válogatások, mennyiségek bontása során.
- Játékos szituációban számoljanak, bontsanak, mennyiségfogalmuk egyéni fejlettségtől függően a 6-10-ig számkörben mozogjon.
- Sorba rendezett elemek helye a sorban, sorszámok megértése

- Különböző egységekkel, hosszúság, terület, tömeg, űrtartalom mérése.
- Tapasztalat szerzése gömbölyű és szögletes formákról, érzékeljék ezt testükön, tárgyakon.
- Építés szabadon és másolással különféle elemekből.
- Alkotás síkban, szabadon, szerezenek tapasztalatokat síkmértani formákról, fedezzék fel rész-egész viszonyát.
- Használják a logikai játékot, építsenek vele, fedjenek le felületeket.
- Irányok azonosítása, megkülönböztetése,
- Játékok során figyeljék meg ezeket tükörben, fedezzék fel a tükörkép, szimmetria érdekességét, játsszanak sokat a tükörrel.
- Próbáljanak meg tájékozódni a labirintusokban is.
- Fedezzék fel, hogy a sorozatok olyan rendszerek, amelyek életükben is felfedezhetők. Hozzanak létre változatos sorozatokat játékokban színekkel, hangokkal, mozgással, formákkal.

A legjellemzőbb matematikai tevékenységi formák:

Tárgyak, személyek, halmazok összehasonlítása: szétválogatás, sorba rendezés, osztályozás. Számfogalom megalapozása: mennyiségek összemérése, halmazok párosítása, mérések különböző egységekkel, kis számok felismerése összkép alapján. Tapasztalat a geometria körében: építések, alkotások szabadon és másolással, tájékozódás a térben és síkban ábrázolt világban. Matematikai feladatlapok használata szükségszerűen középső-, nagycsoportosoknál, fejlettségi szintjükhöz mérten.

A gyermekek kommunikációs készségének fejlesztése a közvetlen tapasztalat és ismeretszerzés során

A szókincs a szókészlet bővítését a gyermekek tapasztalatai, élményei szolgálják. A séták lehetőséget adnak a gyermek – óvónő személyes beszélgetésére. Minden gyermekre oda tudunk figyelni, kérdéseire, megnyilvánulásaira, észrevételeire azonnal tudunk reagálni. Lehetőséget biztosítunk arra, hogy a csoportok osszák meg egymással tapasztalataikat, mesélik el ők, mit láttak, mindezt értelmesen, összefüggően tudják elmondani.

Gondolataikat, érzelmeiket, észrevételeiket összefüggően fejezzék ki. A séták során gyakoroljuk a helyes köszönést, bemutatkozást, megszólítást. Séták során, megfigyelések alkalmával lehetőséget adunk arra, hogy a gyerekek összefüggően kifejezhessék gondolataikat, érzelmeiket, kívánságaikat, észrevételeiket.

V.6.3 Az óvodapedagógusok, pedagógiai asszisztensek, dajkák feladatai

- Az új ismereteket a gyermekek spontán érdeklődésére, kíváncsiságára, érzelmeire, megismerési vágyára építi, illetve élményeikre, tapasztalataikra támaszkodik.
- Biztosítsa döntési képességeinek fejlődését, a kortárs kapcsolatokban és a környezet alakításában, továbbá a fenntartható fejlődés érdekében helyezzen hangsúlyt a környezettudatos magatartásformálás alapozására, alakítására.
- A meglévő ismereteket elmélyíti, rendszerezi.
- Változatos tevékenységeket biztosít felfedezésre, megfigyelésre, megismerésre.
- Témaválasztásánál figyelembe veszi a lakóhely, a környezet sajátosságait.

- Módszereit, eszközeit a gyermekek életkori sajátosságaihoz igazítja: megfigyelés, játékos tevékenységek, szenzitív játékok, gondolkodtató kérdésekkel problémahelyzet előidézése, kísérletezés, vizsgálat.
- Ünnepek és hagyományörzés formájában közvetíti az egyetemes nemzeti kultúra értékeit, hagyományait.
- Megtanítja felfedezni a környezet szépségét, harmóniáját.
- Megláttatja az összefüggéseket és az ok-okozati viszonyokat.
- A környezet és természet romlásának, pusztulásának példáit is megmutatja.
- Megismerteti a környezetvédelem alapjait: a föld, a levegő, a víz, a növény-és állatvilág, valamint a tájvédelem meghatározó szerepét.
- Környezetbarát szokások megalapozása, például takarékoskodás a vízzel, árammal, papírral, ill. a hulladékkezelés, szelektálás.
- Biztosítja az ismeretek sokszínű gyakorlását, alkalmazását.
- A csoportszobában élő természetsarkokat alakít ki, ahol mindig csírázik, hajt
- Udvaron lehetőséget biztosít a kertgondozásra, ehhez megteremti a feltételeket.
- Növények, állatok fejlődéséről, gondozásáról, hasznáról ismereteket nyújt.
- Kirándulásokon természeti kincsek gyűjtésére motivál (lehullott termések, levelek, magok, tollak, fakérgék, kagylók, csigaházak, kőzetdarabok, kavicsok).
- Az óvoda közvetlen környékére sétákat szervez, megismerteti a helyet, ahol az óvoda található, a helyet, ahol élnek.
- Elemi közlekedési szabályokat gyakoroltat, közlekedési eszközökkel ismerteti meg a gyermekeket.
- Fontos feladatunknak tartjuk a nevezetességekkel, az ünnepeinkkel, hagyományainkkal való megismertetést.
- A gyermekeknek megmutatjuk a felnőttek óvodai munkáját, illetve az óvoda környékét, környezetét.
- A közlekedésre nevelés fontos szempontja, a helyes viselkedés, a viselkedési morál megalapozása (udvariasság, köszönés stb.), aminek gyakorlása és tudatosítása érdekében gyalogos kirándulás
- A játék során adódó spontán matematikai helyzetek kihasználása.
- A matematikai képességek fejlesztését játékosan, játékba építetten valósítsa meg.
- Matematikai tartalmú játékok kezdeményezése során a gyermekek egyéni fejlettségének, képességeinek figyelembevétele.
- Olyan eszközök, tevékenységek biztosítása, ami felkelti a gyermek érdeklődését és ezeken keresztül érvényesül a gyermekek cselekvő aktivitása, tapasztalatszerzése.
- Segítse a gyermekeket az önálló véleményalkotásban, döntési képességeinek fejlődésében, a kortárs kapcsolatokban és a környezet alakításában.
- Ok-okozati összefüggések felfedeztetése, megtapasztaltatása.
- A gyermekek logikus gondolkodásának, problémafelismerő és megoldó készségeinek fejlesztése.
- A gyermekek egyéni feladatmegoldásainak ösztönzése, sajátos gondolkodás, logika elfogadása.

- A gyermekek komplex óvodai tevékenységek során, játékos feladatokon keresztül szerezzenek matematikai tapasztalatokat.
- Matematikai fogalmak, kifejezések megismertetése.
- A tevékenységhez szükséges megfelelő eszközök előkészítése,
- A gyűjtőmunkák során a gyermekek által behozott „kincsek” rendezése,
- A tevékenység során keletkezett esetleges hulladék eltakarítása, csoportszoba tisztán tartása, visszarendezése,
- A gyermekek felügyelete balesetvédelmi szempontból (pl.: olló-, tű, eszközök használata),

V.6.4. A fejlődés jellemzői óvodáskor végére

- Tudja, hol lakik, mi a pontos lakcíme.
- Tudja saját és szülei nevét,
- Ismeri szülei foglalkozását.
- Különbséget tud tenni az évszakok között.
- Ismeri a növény- és állatvilág gyűjtőfogalmához tartozó pár növényt és állatot.
- Ismeri a közvetlen környezetében található növényeket, állatokat.
- Ismeri a növényápolás és állatgondozás egyszerűbb feladatait.
- Szívesen ápolja a növényeket, gondozza az állatokat.
- Ismeri és betartja az elemi közlekedési szabályokat.
- Felismeri a közlekedési eszközöket.
- Kialakulóban vannak azok a magatartási formák, szokások, amelyek a természeti és társadalmi környezet megbecsüléséhez, megóvásához szükségesek.
- Szívesen vesz részt kiránduláson, sétákon, kiállításon, rendezvényen.
- Társadalmi környezetükből a gyermekek rendelkezzenek koruknak megfelelő ismeretekkel.
- Viselkedésüket jellemezze a szeretet, tisztelet, az egymás problémái iránti érdeklődés.
- Logikus gondolkodása, logikai következtetései életkorának megfelel.
- Problémamegoldó készsége jó. Számfogalma 10-es számkörben mozog.
- Képes halmazokat összehasonlítani, tulajdonság szerint szétválogatni.
- Helyesen értelmezi és használja az összehasonlítás megítélésének fogalmait: hosszabb-rövidebb, kisebb-nagyobb, több-kevesebb...
- Ismeri az irányokat, és helyesen értelmezi feladatvégzése során: jobbra-balra, előre-hátra, lent-fent...
- Helyesen használja a névutókat.
- Felismeri a sorba rendezés logikáját, azt képes jól folytatni, legalább 3 elemszámmal.
- Az alapvető formákat felismeri, azonosítja: kör, négyzet, téglalap, háromszög.
- Képes részekből az egészet kirakni.
- Ismeri az alapvető mértani testeket, azokat képes felismerni és megnevezni (kocka, gömb, téglatest).
- Van tapasztalata a tükörképről, szimmetriáról.

- Azonosságokat, különbségeket képes felismerni és megfogalmazni.

V.6.5 A hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek

A külső világ tevékeny megismerése során nagy gondot fordítunk a gyermekek már meglévő tapasztalatainak felhasználására, azok rendszerezésére, ezeken keresztül eljuttatva őket a bonyolultabb összefüggések, következtetések felismeréséhez. Lehetőséget biztosítunk, hogy a gyermek korának és fejlettségének megfelelő matematikai ismereteket szerezzen, fejlődjön problémamegoldó gondolkodásuk, mely révén a mindennapokban is könnyebben eligazodnak. A tapasztalat- és ismeretszerzés folyamatában a gyermek megismerési vágyára, érzelmi beállítottságára, önkéntes figyelmére építünk.

V.6.6. Sajátos nevelési igényű, kiemelt figyelmet igénylő gyermekek

Számukra az elemi szintről kezdjük az ismeretek átadását, egyszerű feladatokkal, amelyeket a gyermek már biztosan meg tud oldani, apró lépésekre bontjuk a témákat. A természeti és társadalmi környezet megismerése során szükséges, hogy minél több tapasztalatot szerezzenek a képességeikhez mérten, amelyhez a különböző érzékszerveket, mozgást, játékot fontos beépítenünk. Mindezen ismeretek megszerzéséhez ki kell alakítanunk a megértő, befogadó környezetet, biztosítanunk kell a játékos feldolgozás lehetőségét.

V.7 Munkajellegű tevékenységek

Célunk:

- A munka megszerettetésén keresztül olyan készségek, tulajdonságok kialakítása, melyek pozitívan befolyásolják a gyermekek közösségi kapcsolatát, kötelességteljesítését.
- A gyermekek együttműködésének, szervező képességének fejlesztése
- Tapasztalatszerzés biztosítása a munka jellegű tevékenységekhez és az ehhez szükséges attitűdök és képességek, készségek, tulajdonságok /kitartás, önállóság, felelősség, céltudatosság/ fejlesztése.

Feladataink:

- A különböző típusú, munka jellegű tevékenységek tervezése, s azok feltételének biztosítása, munkaeszközök használatának megtanítása.
- Nemzetiségi: értsék meg az utasításokat és a folyamatok elvégzéséhez szükséges szavakat alkalmazzák.

V.7.1. A különböző típusú, munkajellegű tevékenységek tervezése, s azok feltételének biztosítása.

A gyerekek munkajellegű tevékenysége a játékból bontakozik ki, elsősorban önmagukért és a közösségért végzik. Lehetőséget adunk arra, hogy a gyerekek saját személyük, illetve a csoport érdekében maguk végezzenek olyan munkát, amelyre képesek. Kezdetben segítséggel, később teljesen önállóan, öntevékenyen végzik ezeket a tevékenységeket. Ügyelünk arra, hogy

tevékenységünk minta értékű legyen a gyerekek számára. Értékelésünk mindig buzdító, megerősítő, hogy a gyermekekben pozitív viszonyt alakítsunk ki a munkához. Minden korcsoportnál fontosnak tartjuk az önkiszolgálást, testápolást, öltözködést, étkezést, környezetgondozást.

Törekednünk kell arra, hogy minden olyan munkát elvégezzenek a gyerekek, amihez kedvük van és testi épségüket nem veszélyezteti, hiszen ebben a tevékenységben megfigyeléseket végeznek, tapasztalatokat, ismereteket szereznek társadalmi és természeti környezetükről.

Fontosnak tartjuk, hogy a munkatevékenység örömmel és szívesen végzett aktív tevékenység legyen, és sohasem kényszerű feladat. Váljon a csoport számára magától értetődő és természetes dologgá, hogy mindenki dolgozik, amikor szükséges, hiszen az óvodában végzett munka, elsősorban a közösségért végzett tevékenység.

Nagyon fontosnak érezzük a munkavégzés rendszeres, folyamatos jelenlétét az óvoda mindennapjaiban. A munkamegosztás során a gyerekek meg tanulnak önállóan dönteni, feladataikat egymás között megosztani.

A kisebb gyerekek figyelemmel kísérik a csoportszobánk növényeinek gondozását. Tavasszal az udvarrendezésben ősszel a falevelek összegyűjtésében, a virágok ültetésénél. A gyerekek erejükhöz mérten részt vesznek a csoport rendbetételében, átrendezésében (pl.: asztalok átrendezése, szőnyeg felhajtása stb.). Részt vesznek a játékok összeszedésében, elrakásában. Apróbb feladatokat szívesen vállalnak, és elvégzik azt (pl.: kanál-villa kiosztása, kenyér kínálása, seprű behozatala stb.). A gyerekek együtt végzik az alkalmasszerű, ismétlődő munkákat, mint a játékok elrakása, csoportszoba átrendezése, tevékenységekhez használt eszközök kiosztása, összeszedése. Nagyon fontosnak tartjuk, hogy mi magunk is példát mutassunk a gyerekeknek.

A nagyobbak szívesen segítenek a mosdóban a kicsiknek. Örömmel készítének nekik meglepetéseket.

A gyerekek segítenek a szobanövények locsolásában, az élősarok ápolásában, szívesen gyűjtik, bővítik annak "kincseit". Tevékenyen részt vesznek az udvar gondozásában avar gyűjtése, fű összegereblyézése. Irányításunkkal, madáreleséget készítének, és részt vesznek a madáretetésben. Apróbb megbízatásokat szívesen vállalnak, kért eszközöket behozzák, kiviszik, üzenetet adnak át.

A nagyobb gyerekek közösségi kapcsolatát jól fejleszti a napos munka, amelyet önállóan végeznek. Ízlésesen, esztétikusan terítének meg, étkezés után segítenek a poharak összeszedésében, asztal letörlésében, terítő összehajtogatásában. A gyakori dicséret, elismerés hatására szívesen vállalnak alkalmasszerű munkákat. Segítének a csoportszoba díszítésében, játékok tisztításában, javításában.

Tevékenyen részt vesznek a vitamin, és gyümölcssaláták, befőttek, savanyúságok, kompótok készítésében.

Segítének a kicsiknek az öltözködésben, cipőhúzásban, ruhájuk rendbetételében. Az élősarok gondozásában nagyobb önállóságot, biztosítunk, ők is ültetnek virágokat, magokat, azokat gondozzák, gyűjtének terméseket, bogyókat stb. Ősszel segítenek a levél összegereblyezésében, télen a járdák söprésében, tavasszal a lenyírt fű összegereblyezésében.

Télen gondoskodnak a madarokról. Ünnepekre apró ajándékokat, meglepetéseket készítének a kisebbeknek és a felnőtteknek.

V.7.2 Az óvodapedagógusok, pedagógiai asszisztensek, dajkák feladatai:

- Munkafajták és azok mennyiségének fokozatos bevezetése.
- A differenciálás elvének érvényesítése a feladatadáskor.
- A munka értékelése legyen folyamatos, konkrét, reális, a gyermekhez mérten fejlesztő hatású.
- A munka jellegű feladatokat elsősorban jutalomból adja (nem büntetésként!).
- Az óvodapedagógus tanítsa meg a gyermekeket a feladatok elvégzésére.

- Ismertesse meg velük az adott munka eszközeit, azok ésszerű használatát, a munka legcélszerűbb fogásait, sorrendjét, az ellenőrzés módját.
- Alakítsa a munkakészséget és szokásokat.
- Mindenfajta munkában és korcsoportban teremtsen meg az önálló munkavégzés lehetőségét.
- Biztosítsa a munka elvégzéséhez a megfelelő eszközöket.
- A differenciálás elvének érvényesítése a feladatadáskor.
- Biztosítsa a munka elvégzéséhez a megfelelő eszközöket.
- Nyugodt, bizalmon alapuló, szeretetteljes légkör kialakítása.
- Megfelelő eszközök (célszerűség, méret, anyag) és azok hozzáférhetőségének biztosítása.
- Elegendő munkalehetőség szervezése.
- Megfelelő hely és elegendő idő biztosítása a munka elvégzésére a folyamatosság érdekében.

V.7.3. A fejlődés jellemzői óvodáskor végére

- A testápolással kapcsolatos munkafolyamatokat önállóan, szükség szerint elvégzik.
- Étkezésnél helyesen használják a kanalat, kést, villát, szalvétát.
- Öltözködéskor önállóan tudnak gombolni, próbálkoznak a megkötéssel.
- Az önkiszolgáló tevékenységekre fordított idő fejlettségük növekedésével arányosan csökken.
- Pontosan megértik, mit várunk el tőlük, és azt önállóan teljesítik.
- Bonyolultabb feladatot is örömmel végeznek el, és annak szervezésében is önállóan.
- Időnként olyan megbízatásoknak is eleget tesznek, amelyek otthoni előkészületet igényelnek.
- A közösségért végzett munkák vállalásánál megjelenik helyes önértékelésük, önbizalmuk.
- Napos feladataikat önállóan, pontosan végzik.
- Terítésnél ügyelnek az eszközök esztétikus elhelyezésére is.
- Felelősi munkákat szívesen vállalnak (például mosdó, élősarok), és önállóan teljesítik.
- A környezet rendjének megőrzésére ügyelnek, segítenek annak tisztán tartásában (csoportszoba, udvar, óvoda környezete).
- Vigyáznak játékaikra, és rendben tartják azokat.
- Munka jellegű tevékenységeiket a felelősségérzet, a feladattudat és a kitartás jellemzi.
- A szemetet az adott gyűjtőkben helyezik el.
- Szívesen segítenek a falevelek összegyűjtésében.
- A virágokat, fák leveleit nem tépik le, hagyják az eredeti helyükön, eredeti szépségükben.
- Szívesen ápolják a növényeket csoportszobájában, udvaron egyaránt.

V.7.3.A hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek

A munka jellegű tevékenységek kapcsán lehetővé tesszük a gyermek számára, hogy megismerkedjen különböző munkaeszközökkel, azok használatával, a munkavégzés célszerűségével. A különböző munkafajták bevezetésénél figyelembe vesszük az egyéni sajátosságokat és a terhelhetőséget. Lehetőséget biztosítunk az önálló munkavégzésre. Erősítjük a munka iránti pozitív érzelmeket a gyermekben.

V.7.4.Sajátos nevelési igényű, kiemelt figyelmet igénylő gyermekek

A munka a többi tevékenységi formához hasonlóan játékos jellegű, az örömteli játék hatja át a feladatát végző gyermeket. A munka során konkrét cél kerül előtérbe és a gyermek a tevékenységét a felnőtt, külső irányítása mellett végzi. A munka során a gyermek megfigyeléseket végez, tapasztalatokat szerez környezetéről. A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek is szívesen végeznek egyszerű tevékenységeket „segíthetnek” a felnőtteknek vagy társaiknak. Elsődleges a gyermek saját személyével kapcsolatos önkiszolgálási teendők megtanulása

V.8.Tevékenységekben megvalósuló tanulás

Célunk:

- A gyermekek életkori sajátosságaira, fejlettségi szintjére, motiváltságára támaszkodva, a tanulást támogató környezet megteremtése és ennek során lehetővé tenni a tevékenységekben megvalósuló tanulást.
- Jelentős részben utánzásos, spontán vagy szervezett tevékenységek szervezése, amelyek a teljes személyiség fejlődését, fejlesztését támogatják.
- A gyermek cselekvő aktivitása, érzékszervi tapasztalás, felfedezés lehetőségének biztosítása, kreativitásának erősítése.
- A gyermekek kompetenciáinak fejlesztése, attitűdök erősítése, és a képességek fejlesztése.
- Az iskolai beilleszkedés közvetett segítése személyre szabott pozitív értékeléssel, a tanulási készségek, képességek differenciált fejlesztésével.

Feladataink:

- Az óvodás gyermek képességeinek fejlesztése, tapasztalatainak bővítése, rendezése.
- A gyermek előzetes élményeire, tapasztalataira, ismereteire való építés
- A gyermekek tevékenységeik során szerzett benyomásainak, tapasztalatainak, élményeinek fejlesztése. A szociális és intellektuális tanulási képességek fejlesztése erősítése.
- Elsősorban szabad játék közepette, sokoldalú tevékenykedtetés által, változatos módszerek alkalmazásával - a gyermekek értelmi képességeinek, kompetenciáinak fejlesztése életkori sajátosságaiknak, egyéni fejlődési ütemüknek megfelelően.
- Tanköteles korú gyermekeknek iskolaelőkészítő foglalkozások szervezése.
- Élethosszig tartó tanulás megalapozása.

V.8.1.A tanulás tartalma:

A gyermekek tapasztalatai, ismeretei szűkebb és tágabb környezetükből származnak. A felnőttek tevékenységeinek megfigyelése révén, azok elbeszéléseiből, a tömegkommunikációból és saját tevékenységeik közben szerzik. Ezek a tapasztalatok magukban foglalják azokat a magatartásmódokat, viselkedési szokásokat, erkölcsi tulajdonságokat is, amelyek éppen az óvodáskorban alapozhatók meg.

Programunkban a tanulás tartalma: az élő és élettelen világ, évszakok ünnepek környezetünk helyi hagyományai és a néphagyományok. Tervezésnél figyelembe vesszük, hogy a gyermekek milyen

tapasztalatokkal rendelkeznek, s az újabbakat kapcsoljuk a már meglevőkhöz, fokozottan bővítjük, mélyítjük tartalmát.

A gyermek közvetlen környezetéből származó tapasztalataira, kíváncsiságára, utánpótlási hajlamára, élményeire, érzelmi viszonyulására építünk.

A programunkban helyet kap az óvodapedagógus által kezdeményezett tevékenységeken megvalósuló tanulás, amelyek számtalan probléma és feladatmegoldás lehetőségét adják a gyermekeknek. A tevékenységekben megvalósuló tanulás azt jelenti, hogy az óvodapedagógus által kezdeményezett tevékenységek a játékidőben zajlanak, kötött és kötetlen formában Tudatos és tervszerű pedagógiai munkánk során változatos módszereket alkalmazunk, melyek a tevékenységi formák sajátosságainak, céljainak és a gyermekek fejlettségének, aktuális fizikai és érzelmi állapotának is megfelelnek és segítik a tanítás – tanulás eredményességét. Figyelünk a tevékenységek időtartamára, módszerekre, szükség esetén változtatunk előzetes terveinken.

A tanulás egyenlő a tapasztalatszerzéssel, sok-sok mozgással és játékkal alakítható. Fontosnak tartjuk az ismeretek átadását, bővítését, de nem a mennyiséget tartjuk fontosnak, hanem a tanuláshoz szükséges alap készségek, képességek fejlesztését.

Építünk a gyermekek előzetes tudására, utánpótlással, mintakövetéssel megteremtjük a szociális tanulás feltételeit, egyéni differenciálást alkalmazunk a munkaformában, eszközökben, feladatban, változatos módon motivál, a céloknak megfelelően, rugalmasan alkalmazza módszereit.

A tanulási folyamatok során tevékenységi terveinkbe, ahol erre lehetőség nyílik, beépítjük az online információszerezés lehetőségét (képek, zenék, hangok, levelek, üzenetek stb.).

Intézményünkben is megfigyelhető a média, a digitális eszközök használatának negatív hatása az erkölcsi normák és a kommunikáció területén. Ennek ellensúlyozása érdekében a pedagógusok mintát mutatnak a gyermekek és szülők számára is a digitális eszközök hasznos információforrássá tételében pl.: szülői értekezlet alkalmával.

Intézményünkben a gyermekek a tanköteles korukat megelőző évben a későbbi eredményes iskolai előrehaladáshoz fontos képességeik és készségeik fejlesztése érdekében naponta összesen 45 perces időkeretben, a feladatra differenciált a gyermekek egyéni terhelhetőségéhez igazodó iskola-előkészítő fejlesztő pedagógiai tevékenységekben részesülnek.

A tanulás lehetséges formái az óvodában:

- az utánpótlási minta- és modellkövetéses magatartás- és viselkedéstanulás, szokások alakítása,
- a spontán játékos tapasztalatszerzés,
- a játékos, cselekvéses tanulás,
- a gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő ismeretszerzés,
- az óvodapedagógus által irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés, felfedezés,
- a gyakorlati problémamegoldás.
- iskola-előkészítő foglalkozások

Alkalmazott munkaformák:

Egyéni, páros, mikro csoportos és csoportos tevékenységek, kooperatív technikák.

Alkalmazott módszerek:

Bemutató, magyarázat, szemléltetés, megfigyelés, beszélgetés, elbeszélés, tevékenykedtetés, ellenőrzés: hibajavítás, értékelés: dicséret, buzdítás, bátorítás

V.8.2. Az óvodapedagógusok, pedagógiai asszisztensek, dajkák feladatai.

- Nevelő munkája során gondoskodik a gyermek személyiségének fejlődéséről, tehetségének kibontakoztatásáról, ennek érdekében tegyen meg minden tőle elvárhatót, figyelembe véve a gyermek egyéni képességeit, adottságait, fejlődésének ütemét, szociokulturális helyzetét.
- Az ismereteket tárgyilagosan, sokoldalúan és változatos módszerekkel, értékelési eszközökkel közvetítse
- A gyermekek tevékenységi, megismerési vágyának kielégítése.
- Változatos, a gyermekek cselekvő aktivitásra épülő, sok érzékszervet foglalkoztató tapasztalás lehetőségének biztosítása.
- Szokások alakítása utánzásos minta-és modellkövetéses magatartással és viselkedéssel.
- Spontán, játékos helyzetek kihasználása, óvodapedagógus által irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés.
- A gyermeki kérdésekre épülő ismeretátadás lehetőségének kiaknázása
- játékokkal és tevékenységekkel felkészülés a mindennapos feladatokra.
- A játékos, cselekvéses tanulás biztosítása.
- A gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő ismeretszerzés biztosítása.
- Gyakorlati problémamegoldásra ösztönző helyzetek megteremtése.
- Az egyéni fejlődési, érési ütem figyelembevétele a tevékenység felkínálása során.
- Személyre szabottan, pozitív értékeléssel segíteni a gyermek személyiségének kibontakozását.
- A kiemelkedő képességű, tehetséges gyermekek felismerése és fejlesztése.

V.8.3. A fejlődés jellemzői óvodáskor végére

- Szociálisan érett az iskolakezdésre.
- Tud alkalmazkodni a szabályokhoz, kreatív.
- A gyermekek érdeklődők, bátran kérdeznek.
- Szívesen vesznek részt a tervezett, szervezett, kezdeményezett, irányított játékokban, tevékenységekben.
- A tanuláshoz szükséges képességek (figyelem, gondolkodás) koruknak megfelelően fejlettek.
- A részképesség- és tanulási zavaros gyermekek időben megfelelő szakemberhez kerülnek.
- A tehetséges gyermekek is megtalálják a kiemelkedő képességüknek megfelelő tevékenységet.

V.8.4. A hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek

A játékos tanulás áthatja az óvodai nevelés tevékenységeinek minden területét, a képességek, a magatartás, a motiváció fejlődését és az ismeretszerzés egyaránt magába foglalja. A tanulás folyamat során nagy szerepet tulajdonítunk az utánzásnak. A gyermekek tovább haladási lehetőségeit tekintve szükséges az alapok hiányának pótlása. A tanulás módszereinek alkalmazásakor figyelembe vesszük a gyermek életkori sajátosságait.

V.8.5.Sajátos nevelési igényű, kiemelt figyelmet igénylő gyermekekre vonatkozó feladatok

A meglévő ismereteikre alapozva az esetleges lemaradást vagy tartós stagnálást figyelembe véve visszatérünk a gyermeknek arra a szintjére, amelyben még biztonságosan mozog és fokozatosan terhelve, a feladatok nehezítésével juttatjuk el a következő szintre.

Speciális szakemberekkel végzett pedagógia munka mellett érhetjük el csak a fentiekben leírt fejlettségi szintet a gyerekek.

VI. ÓVODÁNK HAGYOMÁNYAI, ÜNNEPEI

VI.1.Néphagyomány ápolás, népszokások

Óvodánkban az évszakhoz kapcsolódó ünnepkörök és a jeles napok jelentik az óvodai élet vezérfonalát. Nevelőmunkánk fontos részei az ünnepek sajátos hangulata, a hozzákötődő hagyományok, szokások felelevenítése. Az ünnepek, a szokások keretet adnak munkánknak. A gyerekek megszokják, hogy a jeles napok ismétlődnek és hogy mindennek meg van a maga ideje. A várakozás, a készülődés fokozza az ünnepekhez fűződő érzelmeket, belső tartást ad, s ezáltal teljesebbé válnak gyermekeink személyisége.

Feladatunknak tartjuk lakóhelyünk szokásainak, hagyományainak, kulturális értékeinek összegyűjtését, megőrzését és továbbadását a jövő számára. Arra törekszünk, hogy a néphagyományokon, illetve a gyerekeken keresztül szorosabb, mélyebb kapcsolat alakuljon ki a szülőkkel. Napjainkban a hagyományokat nem csak újraéleszteni kell, hanem újra is kell teremteni őket. Ezért a már meglévő néphagyományaink közé egy-egy nemzetiség által már gyakorolt ünnepet is beépítettünk. Sajnos a nemzetiségi hagyományok lassan eltűnnek életünkől, ezért fontosnak tartjuk ápolásukat és megőrzésüket. Az eleki román hagyományok közül a III -as óvoda a kolindálás, Márciuska a "román húsvét - ot ünnepli meg. Az VI -es óvoda a régi eleki sváb hagyományok közül a "böjt közép" ünnepét tűzte ki célul. Ezen kívül hagyományteremtés céljából a Márton-napi lampionos felvonulás is ünnepeink közé tartozik. A nevelőtestület valamennyi tagja, aktívan részt vesz a programok, rendezvények színvonalas megszervezésében, lebonyolításában.

A néphagyomány tartalma az egyes tevékenységformákban:

Vers, mese, dramatikus játék:

Népmesék, mondókák, közmondások, találós kérdések

/nemzetiségi nyelven is/

Ének, énekes játékok, zenehallgatás:

Mondókák, énekes gyermekjátékok, népdalok /nemzetiségi nyelven is/

Rajz, festés, mintázás, építés, képalakítás:

Tárgykészítő népi játékok, gyöngyfűzés, gyurmázás, mézeskalácssütés.

A környezet tevékeny megszerettetése:

Találós kérdések, népi jóslások, jeles napok, népszokások.

Mozgás, mozgásos játékok, Ügyességi és sportjátékok.

Óvodánk jeles napjai:

Nemzetközi hulladékgyűjtő világnap (Szeptember 23.),

Állatok Világnapja (Október 4.)

Szent Márton nap (november 11.)

Advent (november 30. utáni első vasárnaptól a 4. vasárnapig)

Mikulás (december 6),

Advent, karácsony, Kolindálás
Farsang (vízkeresztől hamvazószerdáig)
Böjt közepe,
Húsvét (az első tavaszi napéjegyenlőség utáni holdtöltére következő vasárnap)
Román húsvét,
Márciuska
A Víz Világnapja / március 22./,
A Föld Világnapja / április 22./
Anyák napja
Környezetvédelmi Világnap / június 05./,
Gyereknapi évzáró

VI.2. A néphagyomány - ápolás jellegzetes tartalmai:

A természet változásait követő ünnepkörök mindig meghatározott mondanivalóval jelennek meg. Minden ilyen alkalmat hosszabb előkészület előz meg, amikor a gyerekek kíváncsiságára építve változatos tevékenységeket biztosítunk. Ez a tevékeny készülődés, tervezgetés teszi az ünnepeket, jeles napokat izgalmassá, örömtelivé és felszabadulttá, amit tevékenyen együtt élünk át.

Szent Márton nap (november 11)

Ezen a napon Szt. Márton a nemes lelkű katonatisztet ünnepeljük, aki megosztotta köpenyét egy fázó koldussal. A gyerekekkel megismertetjük Szt. Márton legendáját, dalokat tanulunk, amiket a felvonulás alkalmával eléneklünk. A készülődést megelőzi a közös lampion készítés, melyekkel november 11-én este végig vonulunk a város főutcáján. Egy kis műsorral kedveskedünk az összegyűlt nézőknek.

Advent - Mikulás - Karácsony

A gyerekek megismerkednek az advent jelképével, a koszorúval, a nagyobb gyerekekkel már együtt készítjük el a koszorút és a gyertyákat, hétről hétre meggyújtva várjuk az ünnep érkezését. A mikulás ellátogat hozzánk és megajándékozza a gyerekeket, majd dalokkal kedveskednek neki. Karácsonyt várva a gyerekekkel közösen készítünk ajándékokat a szülőknek és a testvéreiknek.

A román csoportunkba a karácsony várás örömét fokozzuk azzal, hogy pattogatott kukoricából, száraz babból díszeket készítünk a szoba díszítésére. Karácsony előtt megismerkedünk a kolindálás hagyományával.

Farsang: (vízkeresztől hamvazószerdáig)

Óvodánkban évek óta hagyománnyá vált a télbúcsúztató népszokás, amikor együtt farsangolunk a gyermekekkel és óvodásaink lehetőség szerint szülőkkel együtt (befogadóképességtől függ)

A kisebbek egyszerű technikával díszítenek farsangi álarcokat, szemüvegeket, sapkákat. Tréfás meséket, verseket hallgatnak. Rövid, egyszerű dalokat, mondókákat tanulnak.

Ha kedvük van, jelmezbe öltöznek, utánozzák az óvónők táncos mozdulatait. A játékokban a szülőkkel, társakkal együtt részt vesznek. A nagyobbak farsangi dalokat, bálba hívogató mondókákat tanulnak. Segítenek feldíszíteni a csoportszobát. Maszkjukat elkészítik. Álarcokat, szemüveget, sapkát különböző technikákkal díszítenek. Társaikat mulatságra hívogatják. Örömmel táncolnak, versenyeznek az ügyességi játékokban.

Böjt közepe / Mitte in der Fasta/

Megünneplése sváb hagyományokra tekint vissza. A régi emberek a böjt időszakába kerültek minden mulatságot, vigadozást. Az eleki svábok körében elterjedt, hogy a negyven napos böjt idejének közepén összegyűltek és tojásból rántottát készítettek, és a kifűjt tojásokat felfűzték, felakasztották a falu közepén álló szobor nyakába, ezzel jelezve a falu lakóinak a böjt közepét. /” Rézi” szobor a templom kertben. /

Ezen hagyomány alapján az óvodánkban is bevezetésre került, hogy a megvásárolt tojásokból rántottát készítünk és a kifűjt tojásokat fűzérbe kötve sétánk során a szobor nyakába akasztjuk.

Húsvét (az első tavaszi napéjegyenlőség utáni holdtöltére következő vasárnap)

Locsolóverset tanulnak, az óvónő segítségével tojást díszítenek. Feldíszítik a csoportszobájukat. Mondókákat, verseket tanulnak a locsolkodáshoz. A fiúk meglocsolják a lányokat és az óvónőket. Az udvaron a gyerekek közösen fészket készítenek, amibe mindenki számára ajándék kerül.

A román csoportban a román húsvétot is megünneplik. Ilyenkor Szt. György napján mennek a gyerekek locsolkodni óvodán belül, amit festett tojással köszönnek meg, majd különböző ide illő rigmusokkal, versekkel köszöntik a húsvétot.

Márciuska (románul martisor)

A Márciuska egy jelképes ajándéktárgy mely kétszínű (piros, fehér) szalaggal van átkötve. Március elején ajándékozzák a kisfiúk a lányoknak, amelyet ők a mellkasukra tűznek. A márciuska a tavasz köszöntésének és az élet újjáéledésének szimbóluma.

Gyermeknap

Óvodánkban május hónapban tartjuk a gyermeknapot. Az óvónők igyekeznek minél nagyobb meglepetést szerezni a gyerekeknek és élményt nyújtani nekik.

Ezen a napon ügyességi és sport játékokat szervezünk és kis ajándékokkal kedveskedünk a gyerekeknek.

VI.3. Óvodapedagógusok, pedagógiai asszisztensek, dajkák feladatai:

- Az óvodapedagógus teremtsen meg azt a miliőt, amelyben az óvodába lépés első pillanatától a nevelés szerves része a hagyományápolás. Így a modern világgal ötvözve tovább él a népi kultúra, s a mai gyerekek is megtalálják benne a szépséget, örömet és követendőt
- ünnepeket megelőző jó érzelmi előkészítés és az egyre fokozódó örömteli várakozás készítsen elő az ünnepi együttlétet, minél több lehetőség biztosítása a gyermekek számára a készülődésben.
- Természeti megfigyelések, a környezetben fellelhető hagyományok, mesterségek, néprajzi elemek megismertetésével közel hozni a gyermek számára az élményt és fejleszteni megőrzési akaratukat.
- Az együtt ünneplés, együttlét örömének megéreztetése az oldott, családi hangulat és környezet megteremtésével.
- Lehetőség szerint készüljön munkatársaival közös produkciók, bábjáték, éneklés előadással, színesebbé téve a rendezvényeket, jeles napokat.

- Törekedjen arra, hogy az ünnepet a mindennapok sorából az előkészület, a dekoráció, az ünnepi ruha – azaz a rendkívüliség emelje ki.
- Az előkészületek során készítse elő és fejlessze a gyermekek időérzetének kialakulását.
- Aktívan vesz részt az ünnepi előkészületekben, kiemelten rendben tartja a környezetét.
- Az óvodapedagógussal egyeztetett módon bekapcsolódik a rendezvények lebonyolításába.
- Bekapcsolódik a gyermekek előkészítő tevékenységeibe, segíti az eszközök, anyagok felhasználását, segít a praktikus technikák elsajátításában.
- Mintaértékű kommunikációval és gyermekközpontú, befogadó magatartásával támogatja a gyermekeket és szülőket az ünnepi tevékenységekben.

VII. ÓVODÁNK NÉMET, ROMÁN NEMZETISÉGI NEVELÉSSSEL ÖSSZEFÜGGŐ FELADATAI

Nemzetiségi nevelésünk célja:

- Hogy felkeltsük a gyermekek érdeklődését a nemzetiségi nyelv iránt,
- A nyelv megszerettetése, kulturális hagyományok ápolása, multikulturális tartalmak ápolása különös tekintettel a helyi hagyományokra.
- Biztosítani az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, átörökítését, és a multikulturális nevelésen alapuló integráció lehetőségét.
- A családokkal együtt erősíteni a nemzetiségi hagyományokhoz, szokásokhoz való kötődést, a nemzetiségi identitást.

Feladatunk:

- A gyermekek életkori sajátosságainak, egyéni fejlettségüknek, motivál hatóságuknak figyelembevétele a nyelvi nevelés során.
- Artikulációs bázis fejlesztése, ami lehetővé teszi a német-román szavak kiejtésének megtanulását és a nyelv zeneiségének megérzését.
- Az utánozó képesség, a modell követés ösztönzése a beszéd szituációkban.
- A kíváncsiság felkeltése mely a gyermeket folytonos kísérletezésre, próbálkozásra ösztönzi, és tapasztalatok gyűjtéséhez vezet.
- Az óvónők feladata a gyermek felé egy szoros, érzelem teli kontaktust kiépíteni és a gyermek biztonságérzetét erősíteni.
- Alapszabály a nyelvi nevelésben, hogy a vegyes életkorú csoportban minden gyermeket az anyanyelvén neveljünk. Az óvónő feladata a nyelvet a szituációknak megfelelően cserélni, nyelv használatát világosan és tudatosan elválasztani, hogy a nyelvek keveredését megakadályozzuk.

VII.1. Nemzetiségi nevelés tevékenységformái

A német nemzetiségi óvodai nevelés hazánk egységes nevelési - oktatási rendszerének része, amely az Óvodai nevelés országos alapprogramjával összhangban valósítja meg sajátos célkitűzéseit és feladatait. A Nemzetiségi óvodai nevelésének irányelve meghatározza a magyarországi nemzeti nevelést biztosító óvodákban folyó sajátos pedagógiai munka alapelveit. Ezeket figyelembe véve készítettük el nyelvi nevelésünket az óvodában. Óvodai nevelésünkben részt vevő óvodapedagógusoknak beszélnie kell a német – román nyelvet, ismernie kell a nemzetiség szellemi és tárgyi kultúráját, hagyományait, szokásait. A nyelvi nevelési feladatokat vegyes életkorú csoportokban német-román nyelven valósítjuk meg. Törekszünk az artikulációs bázis kiépítésére, mely lehetővé teszi a német nyelv kiejtését, megtanulását és a német nyelv szeretetének felfedezését. Közös játékok, játékos tevékenységek szervezésével, dicsérrel törekszünk, hogy gátlás nélkül tudják utánozni a modellt. A gyermekek alapszükségleteit az egész nap folyamán kielégítjük különös tekintettel az összetartozás és szeretetigényre. A nyelvet a szituációnak megfelelően váltjuk. Nevelési helyzetben magyarul, németül-románul szólunk a gyerekekhez. A gyermekekkel népi játékokat ismertetünk meg, ápoljuk a hagyományokat, szokásokat és a nemzetiségi kultúrát, melyek segítik a gyermekek identitás tudatának fejlődését és a nyelv iránti pozitív beállítódást. A spontán nyelvtanulás érdekében pozitív nyelvi légkört alakítunk ki felhasználva a játéktevékenység minden formáját.

Nyelvi szituációk megteremtésével (szerepjátékok, népi játékok, életszerű helyzetek), német - román verses – meséskönyvek, ének-zenei eszközök, társasjátékok, fejlesztőjátékok csak németül "beszélő" báb, gyermek közeli elhelyezésével lehetőséget biztosítunk arra, hogy a gyermekek a hét minden napján találkozzanak valamilyen formában a német nyelvvel. A nap folyamán az óvónő az adott helyzeteket kihasználva ismerteti, kezdeményezi, gyakoroltatja, a nyelvet (reggeli párbeszéd, játékok megszervezése, szerepjátékban dialógus kezdeményezése, a hét napjainak megbeszélése, körjátékok, szabályjátékok játéka, nyelvi szituációk a mosdóban, udvaron, öltözőben). Az így kialakított beszélgetések hozzásegítik a gyermekeket a német-román nyelv megismeréséhez, megszerettetéséhez. Heti 1 - 2 alkalommal a mindennapos tornát is németül vezetjük. Évszakonként 1 - 2 mondókaival, verssel, 1 - 2 mesével, 3 - 4 körjátékkal, énekesjátékkal, 1 - 2 szabályjátékkal ismertetjük meg a gyermekeket. A szokások, ünnepek sajátos hangulata örömforrást jelent a gyermekek számára. A várakozás, az együttes készülődés fokozza az ünnepekhez fűződő érzelmeket, erősíti az összetartozás érzését, pozitív irányba formálja személyiségük kiteljesedését. Heti rendszerességgel külön játékot szervezünk a tanköteles korú gyermekek számára, ahol a kíváncsiságukra építve képességeiket fejlesztjük, ismereteiket bővítjük.

Egészséges életmódra nevelés:

A helyes életritmus kialakítása mellett a nemzetiségi nyelv is fokozatosan kerül a gyermek szokás, illetve szabályrendszerének alakításába. Az étkezések alkalmával ismétlődő mondatmodelleket használunk, amit a gyermekek minden napi gyakorlással sajátítanak el. Tisztálkodás és az öltözködés fokozatos elsajátítása lehetővé teszi, hogy óvónői segítség mellett hallhassák és megszerethessék, illetve aktív használói legyenek a nemzetiségi nyelvnek. Ez csakis óvónői modell nyújtás útján valósulhat meg. Valamint gyermekeink utánzási vágyára, új iránti fogékonyságára építhető. A közvetlen érzelm, illetve élmény teli kapcsolatot a gyermekek és az óvónők között határozott, ugyanakkor kedves és egyértelmű mimika és gesztikulációval építhetjük fel.

Játék:

A nyelvi nevelésben a spontán játéknak nagy jelentőséget tulajdonítunk, jól tudjuk aktív, illetve passzív szókincsüket bővíteni. Az óvónő további feladatai közé tartozik az is, hogy irányított játékokat is tervezzen.

A gyakorló játékokat, mint például az ügyességi, érzékelő, emlékezőképességet fejlesztő játékokat a gyermek nagyon gyorsan befogadja és az ismétlések alkalmával hamar meg is tanulja azokat. A szépen kiejtett szavak, mondatmodellek lehetővé teszik a nyelvi befogadóképesség fejlesztését.

A szerepjátékok lehetővé teszik, hogy a szereplők között lejátszódó dialógusokban a kérdéseket és válaszokat gyakorolhassák a gyerekek, ami különösen fontos része a nyelvi nevelésnek.

A játékba fellelhető népi tartalom emberi kapcsolatokat és szituációkat jelenít meg, ezek segítségével a gyermek életkorának megfelelően megismeri a nemzetiségi hagyományokat, szokásokat és azt ápolni és gyakorolni is tudja.

A szabályjátékok abban játszanak fontos szerepet, hogy a gyermek megtanulja és gyakorolja a helyes kiejtést, szókincsé bővüljön.

Verselés, mesélés:

A nemzetiségi kultúra átörökítésében a mesék, versek és mondókák fontos szerepet játszanak. Értékeik a hagyományok gazdagságát hozzák közel a gyerekekhez, ezzel is erősítve identitás tudatukat. Fontos, hogy odafigyeléssel tervezzük meg a nemzetiségi mese, vers anyagát, amiben népi rímeket és költeményeket is tervezünk. A ritmus, hangfestő szavak és a szójátékok hatnak a gyerekekre még akkor is, ha az egyes szavakat nem értik. A nyelvi nevelésben a dialektusok fontos szerepet foglalnak el, amelyekben a gyerekek gyakorolják a kérdező és a válaszadó szerepét. Itt fontos szerepe van a rövid, érthető meséknek. A mesék helyes kiválasztásával, amelyek megfelelnek a

gyermek fejlettségi szintjének hozzájárulnak, hogy a gyermek érdekesnek tartsa a nyelvet és szívesen gyakorolja azt.

A nemzetiségi nyelvi nevelésbe tehát a gyermek értelmi, érzelmi és nyelvi fejlettségi fokának megfelelő irodalmi műfajokat választunk ki.

Ének, zene, énekes játékok, gyermektánc:

A zenének a nyelvi nevelésben meghatározó szerepe van, ezért a zenei anyag összeállításánál törekszünk arra, hogy a körjátékok és a dalok egy részét a népi kultúra kincseiből válasszuk. A zenei képességek fejlesztésében feladatunk, hogy a környezet hangjait és zörejeit megfigyeljük és megnevezzük ezáltal ismételten lehetőségünk van szókincs bővítésére.

A körjátékok során a gyerekek szerepet vállalnak, ahol a kérdező és a válaszadó szerepét gyakorolhatják, ezek a dialógusok szolgálják a nyelvtudás elmélyítését és lehetővé teszik, hogy a gyerekek gátlások nélkül használják a nyelvet. Az éneklés és a körjátékok során a gyermekek az óvónő helyes artikulációját utánozzák, amely segítséget nyújt abban, hogy a gyermekekben hamar kialakuljon a nyelv iránti pozitív viszony.

Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka:

A rajzolás, mintázás, kézimunka is lehetőséget nyújt, hogy a nemzetiségi nyelven is megismerkedhessenek az anyagok, eszközök különböző tulajdonságainak szóbeli alkalmazásával. A közös alkotások, sajátos élmények papírra vetése, a közös beszélgetések mind-mind lehetőség a szókincs bővítésre. Óvónői minta, modelladás, segítség, ösztönzés hatására fűzzenek, varrjanak, fessenek, mintázzanak, szőjenek, fonjanak s ismerjenek meg változatos technikákat. Legyenek büszkéik élénk színes munkáikra, produktumaikra.

Mozgás:

A mozgásos játékokban is megjelennek nemzetiségi nyelvben azok a szavak, mondatok, amelyek a mozgással együtt hangzanak el. A gyakorlatokat játékokat mindig a csoport szintjéhez igazodva választjuk ki és variáljuk, tökéletesítjük a gyerekek gyorsaságát, erejét, ügyességét, kitartását.

Külső világ megismerése

A természetes beszédhelyzetek bővítik gyermekeink passzív szókincsét, amit a mindennapok folyamán felhasználunk a nemzetiségi nyelvi nevelésünkben. Jelen vannak az udvariassági és köszönési formák, amit a nagyokkal gyakorolunk, és ez a kicsiknek is mintául szolgál. Az évszakokra épülő témaköröknek megfelelően a játékfajták közül kiválasztunk olyan lehetőséget, amelyek segítenek abban, hogy a gyermekek szókincsa bővüljön. A környezet megismeréséhez kapcsolódó szabályjátékok lehetőséget adnak a tárgyak, növények, élőlények nemzetiségi nyelven történő megnevezéséhez. A szókincsbővítéshez nagyon fontos és elengedhetetlen az olyan szemléltető eszköz, amely a gyermek minden érzékszervét igénybe veszi. Megfelelő hely, idő és eszköz biztosítása mellett spontán és szervezett ismeret- és tapasztalatszerzésben az óvónő feladatai: A gyermekek élmény anyagának megismerése, s az ezen alapuló igényeik kielégítése, tevékenység során minél több gyakorlati tapasztalathoz kell juttatni őket, minta-, modelladás.

Munkajellegű tevékenységek:

Munkajellegű tevékenységek közül leginkább a napos munka és a rendrakás nyújt lehetőséget arra, hogy a gyermekeink szókincsét mindig bővíteni tudjuk. Az állandóan alkalmazott mondatmodellek segítségével rögzülnek a munkafolyamatok egymást követő fázisai. Utánzás alapján motiválás:

önkiszolgálás mellett később mások ellátására, naposi munkára, felelősi munkára, kerti munkára ösztönzés. A munkafolyamatok szervezésében a fokozatosság és a rendszeresség elve érvényesüljön

A tevékenységekben megvalósuló tanulás

A nemzetiségi gyermekek tanulási folyamata az utánzásra, modellkövetésre épül, melynek alapja az érzelmi kötődés. A folyamat szervezésénél biztosított a gyermek számára a választási lehetőség a tevékenységek között. A mikró csoportos, ill. egyéni foglalkoztatási forma hozzájárul a gyermek egyéni fejlődési, fejlesztési üteméhez, ill. ehhez igazított. A többféle élmény-, ismeret-, tapasztalatszerzési lehetőség biztosított a tevékenységi központokban.

Elsődleges a közvetlen gyakorlati ismeret- és tapasztalatszerzés, fokozatosan juttatjuk el őket a képszerű, ill. verbális gondolkodás szintjére. 6-7 éves korra a családdal való együttműködés folytán alakuljanak ki az iskolai élet megkezdéséhez szükséges képességek: a testi, lelki és szociális területen egyaránt.

VII.2.A fejlődés jellemzői óvodáskor végére:

- a gyermekben pozitív érzelmi viszony alakult ki az adott nemzetiség kultúrája és nyelve iránt
- életkorának és egyéni képességeinek megfelelően rendelkezik olyan szókinccsel, amely lehetővé teszi, hogy a megszerzett ismereteket tudja a nemzetiség nyelvén közvetíteni
- tud tájékozódni kommunikációs helyzetekben
- ismer a nemzetiségi, az anyanemzet kultúrájából merített dalokat, meséket, verseket, mondókákat és játékokat
- ismeri a helyi nemzetiségi szokások, hagyományok és tárgyi kultúra értékeivel, tanulja meg azok tiszteletét és megbecsülését.

VIII. A SZOCIÁLIS HÁTRÁNYOK ENYHÍTÉSÉT SEGÍTŐ TEVÉKENYSÉGEK.

Célunk:

- A gyermekek helyes gondozása, testi szükségleteinek, mozgásigényének kielégítése, az eltérő egyéni igények kielégítése, az éhesen érkező gyermekek étkeztetése, a mosdó használat kialakítása, a személyes intimitás védelme a mosdó használatakor, és más esetekben, ha a gyermek igényli.
- A különböző családi háttérből érkező gyermekek helyes higiénés és étkezési szokásainak kialakítása, személyes gondozottság kialakítása, rendezett ruházat, hajviselet.
- A mélyszegénységből, hátrányos környezetből érkező gyermekek számára ezeken felül a mozgás és pihenés összhangjának megteremtése, és egy helyes élet és biológiai ritmus kialakítása.

Feladataink:

- Természetesnek tartjuk a problémákkal, különböző hátrányokkal küzdő családokkal, gyermekekkel való egyéni törődést, segítségnyújtást.
- Az intézmény munkatársain át az óvoda pszichés klímájának folyamatos szinten tartása, a gyermek szociális biztonságérzetének megteremtése, a gyermeki viselkedésben jelentkező zavarok kiszűrése, az okok feltárása, és a segítségadás módjának meghatározása.
- Az óvodai alkalmazottak empátiás készségének fejlesztése, a személyes autonómia védelme.
- Olyan pedagógiai környezetet kialakításai, ahol a befogadó nevelés megvalósul az egyenlő hozzáférés biztosításával.
- Megvalósul a multikulturális, interkulturális nevelésen alapuló integráció.
- Hozzájárulunk a kialakult előítéletek lebontásához, az újabb előítéletek kialakulásának megelőzéséhez.
- Figyelünk a csak tünetekkel jelzett, ki nem mondott gyermeki segélykérésre.
- A pedagógiai intézkedéseket a gyermek személyiségéhez igazítjuk
- Folyamatos preventív feladat: a személyes stressz tényezők csökkentése.
- A prevenció, korrekció testi, lelki nevelési feladatokat ellátjuk a megfelelő szakember bevonásával és a szülőkkel együttműködve.
- A halmozottan hátrányos és hátrányos helyzetű gyermekek szocializációját speciálisan fejlesztjük.
- A hátrányos helyzetű és a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekekre fordított kiemelt odafigyelést megvalósítjuk. A játékba való beilleszkedésüket támogatjuk.
- Az inkluzív nevelés értékeinek indirekt közvetítését és a szemléletformálást megvalósítjuk.

VIII.1 A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek ellátása

A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek iskolai sikerességének záloga a megfelelő minőségű és időtartamú óvodáztatásuk. Az iskoláskor kezdetéig a gyerekek fejlődésének üteme messze meghaladja a későbbi életszakaszok fejlődésének sebességét. Az élet első éve meghatározó jelentőségűek az idegrendszer, a tanulás, az adaptációs készségek alakulásában. Az alapvető

készségek, melyek a sikeres iskolakezdés feltételei, kisgyermekkorban, óvodáskorban az agyi érési folyamatok lezárulásáig - megterhelés nélkül - rendkívül hatékonyan fejleszthetők. A kisgyermekkorban történő pedagógiai támogatás jelentősen csökkentheti a későbbi iskolai kudarccokat. A szegényebb családok gyermekei öt éves korukra lényegesen elmaradnak kognitív fejlődésükben kedvezőbb helyzetű társaikhoz képest. Az elmaradás oka a gyermeki fejlődés nem megfelelő ösztönzése a szülők korlátozott erőforrásai, a megélhetési nehézségek okozta terheltség és az otthoni környezet hiányosságai miatt. Tudatos óvodai pedagógiai munkára van szükség ahhoz, hogy a hátrányokat az óvodai nevelés csökkenteni tudja. Nemzetközi tapasztalatok azt mutatják, hogy a hátrányos helyzetből származó lemaradások - szakszerű, a gyermek társadalmi helyzetére érzékeny pedagógiai szemlélettel és módszerekkel, a szülőket partnerré téve, velük együttműködve - sikeresen ellensúlyozhatóak. A szülővel való együttműködés az otthon és az óvoda világának találkozásával, szülők és nevelők közötti kölcsönös tisztelet alapján valósítható meg, melyben az óvodapedagógusoknak helyzetüknél és képzettségüknél fogva kiemelt szerepük és felelősségük van. A nemzeti köznevelési törvény alapján beilleszkedési, tanulási, magatartási, nehézséggel küzdő gyermek kiemelt figyelmet igényel, különleges bánásmódot biztosító ellátásra jogosult./147 §. 1. bek. Ellátása: -integrált oktatás keretében fejlesztői foglalkoztatással- a pedagógiai szakszolgálat emberei látják el.

Az igazgató feladata:

- Jelzéssel élni a gyermek veszélyeztetettsége esetén a gyermekjóléti szolgálatnál.
- Hatósági eljárást kezdeményezni a gyermek bántalmazása, illetve súlyos elhanyagolása vagy egyéb más, súlyos veszélyeztető ok fennállása, továbbá a gyermek önmaga által előidézett súlyos veszélyeztető magatartása esetén.
- Bizalom elvű kapcsolat kiépítése a családokkal.
- A törvények és rendeletek naprakész ismerete, a munka hozzáigazítása.
- Veszélyeztetettség esetén a Gyermekjóléti Szolgálat tájékoztatása.
- Étkezési kedvezmények meghatározása a törvényi jogszabályoknak és az önkormányzati rendeletnek megfelelően.
- Tájékoztatás az igénybe vehető segélyekről, támogatási lehetőségekről.
- Kedvezményes étkezési térítési díj biztosítása.
- Kapcsolatot tart az óvoda orvosával, védőnőjével a térség gyámügyi hivatalával a Gyermekjóléti Szolgálattal
- A faliújságon megtalálhatók az érintettek elérhetőségei

VIII.3. Az óvodapedagógusok, pedagógiai asszisztensek dajkák feladatai

- Segítőkészség, a tolerancia kialakítása a gyerekekben, a másság elfogadása, elfogadtatása.
- Segíti a mindennapi élethez szükséges készségek kialakítását.
- Együttműködik azokkal a szolgálatokkal, melyek a családokat támogatják.
- Az óvodába járó gyermekek szociális, szociokulturális családi hátterének megismerése.
- Szükség szerint környezettanulmány végzése.
- Szükség szerint védőnő segítségnek igénybevétele.
- Hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű és veszélyeztetett helyzet jelzése az igazgatónak.

- A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetben lévő gyermekek differenciált nevelése, fejlesztése.
- A rendszeres óvodába járás figyelemmel kísérése, szükség esetén a hiányzás jelzése az igazgatónak.
- A szülővel együttműködve a tehetséges gyerekek fejlődését elősegíti, tanácsot ad, külső segítséget ajánl.
- A családok körében is szorgalmazza az egészséges életmódra nevelés, az egészséges életvitel szokásainak fontosságát hangsúlyozza az egészségfejlesztő mozgás és sport jelentőségét, a szabadidő tartalmas eltöltésének igényét.
- Az eltérő egyéni igények kielégítése.
- Az egyéni eltérésekre épülő, de életkoruknak megfelelő terhelést biztosítása.
- Kis lépések megbecsülése, dicsérettel jelezvén a gyermeknek, hogy sikerélményhez juttassuk.

A szociális hátrányok érdekében tett intézkedések hatásai:

Csökken a veszélyeztetett és hátrányos helyzetű gyermekek száma.

Minden rászoruló időben megkapja a segítséget.

A szülők bátran fordulnak az óvónőkhöz és a vezetéshez gondjaikkal.

Anyagi okok miatt egyetlen gyermek sem marad ki az óvodából.

A segítő szervezetekkel hatékony együttműködés alakul ki.

Csökken a hiányzások száma.

IX. A GYERMEKVÉDELEMSEL ÖSSZEFÜGGŐ PEDAGÓGIAI TEVÉKENYSÉG

A gyermekvédelmi munka valamennyi óvodapedagógus feladatkörébe beletartozik.

Óvodásaink eltérő szociokulturális környezetből kerülnek óvodába. Fontos az egyéni sorsokkal való törődés és a szociális hátrányok kompenzációja.

Célunk:

- Évenként feltárni azokat a körülményeket, amelyek óvodásaink családi helyzetét hátrányosan érintik, illetve veszélyeztetik.
- Közreműködni a veszélyeztető körülmények feltárásában, amelyeket a jogszabályok szerint dokumentálunk, illetve informálni a megfelelő szakembereket.
- A gyermekvédelmi törvényt segítő mechanizmusai szerint való eljárás.
- A veszélyeztető körülmények megszüntetése.
- A gyermekek alapvető szükségleteinek kielégítése, gyermeki és emberi jogainak érvényesítése
- Egyéni képességek differenciált fejlesztése, fejlődésük elősegítése.
- Kompenzálni a családi nevelés hiányosságait, segíteni őket szociális beilleszkedésük során, biztonságérzetet nyújtunk számukra, amely megalapozza érzelmi kötődésüket az óvodához, ösztönzi társas kapcsolataik pozitív alakulását, a másság.

Feladataink:

- A gyermekvédelmi esetek feltérképezése, adatszolgáltatás, környezettanulmány készítése a hatóság kérésére, a pedagógiai munka koordinálása.
- Veszélyeztetettség esetén a Gyermekjóléti Szolgálat tájékoztatása.
- A gyermekvédelmi felelős koordinálja a gyermekvédelmi feladatokat és kapcsolatot tart a családsegítő szolgálattal, Gyámügyel.
- Segítségnyújtás a hátrányok enyhítésére, az óvodai keretek közötti kompenzáció biztosítása.
- Az egyéni bánásmód, a családi nevelés gyermek iránti felelősségének erősítése, a tapintatos egyéni, személyes kapcsolattartás alapvető nevelési módszerünk.
- A szülővel való közvetlen viszony kialakítására törekszünk, személyes törődéssel és fejlesztéssel igyekszünk a gyermekek fejlődését segíteni.
- A gyermekek megismerése, a lemaradás területének és mértékének megállapítása. A felzárkóztatás színtere a játék. Fejlesztési feladatainkat differenciált, egyénre szabott segítségadással valósítjuk meg.
- Figyelemfelhívással, példaadással erősítjük a szülők felelősségét a gyermekek otthoni gondozása, nevelése iránt. A gyermekeken keresztül fejlesztjük a családi háttérrendszert. Bevonjuk őket az óvodai programokba.
- A rendszeres óvodába járás figyelemmel kísérése, szükség esetén a hiányzás jelzése
- Hatósági eljárást kezdeményezni a gyermek bántalmazása, illetve súlyos elhanyagolása vagy egyéb más, súlyos veszélyeztető ok fennállása, továbbá a gyermek önmaga által előidézett súlyos veszélyeztető magatartása esetén.
- Családlátogatások megszervezése, visszatérő látogatás a problémás esetekben, hosszabb idejű hiányzás esetén.

- Biztosítjuk a gyermekek számára az óvodai nevelést, a teljes óvodai életet, a foglalkozáson való részvételt, melyek által a gyermekek érzelmileg, értelmileg, mentálisan elérik az iskolába lépés feltételeit

IX.1. A veszélyeztetettség nyilvántartásba vételének szempontjai:

A gyermekvédelmi munka fő feladatát a prevenció, a segítségnyújtás jelenti, amelyre a humánus, a megértés, a támaszkodás, a szeretetpótlás jellemző.

A gyermek védelme a gyermek családban történő nevelésének elősegítésére, veszélyeztetettségének megelőzésére és megszüntetésére, valamint a szülői, vagy más hozzátartozói gondoskodásból kikerülő gyermek helyettesítő védelmének biztosítására irányuló tevékenység. A gyermekek védelmét meghatározott hatósági intézkedések biztosítják. Óvodásaink eltérő szociokulturális környezetből kerülnek óvodánkba. Fontos feladatunk az egyéni sorsokkal való törődés, a segítségnyújtás.

Az intézményünkbe járó óvodások érdekeinek védelme és képviselése óvodai életünk meghatározó elve. Az egyenlő bánásmód, az esélyegyenlőség biztosítása, a differenciált, egyénre szabott bánásmód járul hozzá a gyermekeink védelméhez. Ennek megvalósítása minden óvodánkban dolgozó felnőtt feladata, kinek-kinek a saját munkaköréhez kapcsolható módon. Az ehhez szükséges minden dolgozóra vonatkozó egységes értékrend és szemlélet kialakítására, illetve folyamatos érvényesítésére sokféle lehetőséget keresünk és veszünk igénybe (tájékoztatás, beszélgetés, team-munka, értekezletek stb.).

Intézményünk közreműködik a gyermekek veszélyeztetettségének megelőzésében és megszüntetésében, ennek során együttműködik a Gyermekjóléti szolgálattal, illetve a gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó feladatot ellátó más személyekkel, intézményekkel és hatóságokkal. Ha a nevelési intézmény a gyermekeket veszélyeztető okokat nem tudja megszüntetni, segítséget kér a Gyermekjóléti szolgálattól. Nagy hangsúlyt fektetünk az együttműködésre, kommunikációra, és az információ áramlásra.

A gyermekek szüleit a nevelési év kezdetekor tájékoztatjuk a gyermek- és ifjúságvédelmi felelős személyéről (valamint arról, hogy milyen időpontban és hol kereshető fel, ezt a faliújságon közzé tesszük.)

A gyermek veszélyeztettségére utaló jelek

- Fizikai bántalmazása
- A gyermek szexuális zaklatása
- Szülői felügyelet hiánya
- Elhanyagoló szülői magatartás
- Hajléktalanság, rendkívül rossz lakáskörülmények
- Pszichés bántalmazás
- Éhezés, nem megfelelő táplálkozás
- Indokolatlan hiányzás az óvodából
- Minimális jövedelmi viszonyok, súlyos anyagi nehézségek
- Erkölcstelen családi környezet
- Italozó szülők

- bűnöző családi helyzet

A bántalmazás, erőszak megelőzése: A WHO definíciója

„A gyermek bántalmazása és elhanyagolása (rossz bánásmód) magában foglalja a fizikai és/vagy érzelmi rossz bánásmód, a szexuális visszaélés, az elhanyagolás vagy hanyag bánásmód, a kereskedelmi vagy egyéb kizsákmányolás minden formáját, mely a gyermek egészségének, túlélésének, fejlődésének vagy méltóságának tényleges vagy potenciális sérelmét eredményezi egy olyan kapcsolat keretében, amely a felelősségen, bizalmon vagy hatalmon alapul.”

Ha a gyermek személyiségfejlődését a szülő vagy a környezet nem biztosítja, a gyermek fejlődését veszélyeztetik.

Elhanyagolást jelent, ha a szülő vagy a gondviselő rendszeresen elmulasztja a gyermek alapvető szükségleteinek kielégítését, védelmét, felügyeletét, amely súlyos ártalmat okoz, vagy ennek veszélyével fenyeget bármelyik területen: egészség, oktatás, érzelmi fejlődés, táplálkozás, lakhatás és biztonságos körülmények, amely veszélyt jelent, vagy nagy valószínűséggel jelenthet a gyermek egészségi állapotára, mentális, lelki és spirituális, erkölcsi és szociális fejlődésére.

Érzelmi elhanyagolást jelent az érzelmi biztonság, az állandóság, a szeretetkapcsolat hiánya, a gyermek érzelmi kötődésének durva mellőzése, elutasítása, a gyermek jelenlétében történő erőszakos, durva, támadó magatartás más családtaggal szemben.

Fizikai elhanyagolást jelent az alapvető fizikai szükségletek, higiénés feltételek hiánya, a felügyelet hiánya, a gyermek védelmének elmulasztása olyan esetekben, amikor veszélynek van kitéve. Ide sorolható az orvosi ellátás késleltetése, az orvosi utasítások be nem tartása, a védőoltások beadatásának indokolatlan elmulasztása, késleltetése.

IX.2. Az igazgató feladatai:

- A gyermek mindenekfelett álló érdekeinek érvényesítéseit és az érvényesülés ellenőrzését.
- Fontos feladat, hogy 3. életévét betöltött gyermek, óvodába járása biztosított legyen.
- Az esélyegyenlőség érdekében a gyermekek ne maradjanak ki az óvodai felvételtől, különös tekintettel a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekekre.
- Szükség esetén, a családon belüli körülmények figyelembevételével, javaslattevő a család bevonása a szociális segélyezettek körébe.
- A gyermekkel kapcsolatos adatok védelme, az óvoda SZMSZ-ének adatvédelmi szabályzatában foglaltak szerint. Hivatali titoktartási kötelezettség betartása.
- Az igazgató kapcsolatot tart minden olyan intézménnyel, ahol a gyermekek képviselőjében szükséges.

IX.3. Óvodapedagógusok, pedagógiai asszisztensek, dajkák feladatai:

- Ha a gyermek veszélyeztetettségét észlelik, kötelességük a maguk eszközeivel – gondozási tanácsokkal, pedagógiai eszközökkel – ezt elhárítani, illetve amennyiben ez sikertelen marad, jelezni az óvodai gyermekvédelmi felelősnek.
- Szakértelmükkel, tapasztalataikkal segítsék a gyermeket abban, hogy sikeresen beilleszkedjen be az óvodai közösségbe, meglévő képességek kibontakozhassanak, hiányzó képességek kialakuljanak

- A gyermek szocializációja során elszenvedett hiányosságait a család segítése mellett pótolják, javítják.
- A hátrányos helyzet és a veszélyeztetettség kialakulásának megelőzése, feltárása, megszüntetésében való részvétel.
- A pedagógusnak észlelnie kell a gyermekek viselkedésében, rendezettségében adódó változásokat.
- Biztosítani a gyermekeket megillető jogok érvényesülését az óvodában, szükség esetén védő, óvó intézkedésekre javaslatot tenni.
- A gyermekeket és családjukat a lehetőségekhez képest minél jobban megismerni.
- Az egyéni lemaradásokat csökkenteni, a tehetséggondozást megvalósítani, illetve elősegíteni.
- A rendszeres óvodalátogatást figyelemmel kísérrni, adminisztrálni és szükség esetén jelezni a hiányzást.
- A szülőkkel való együttműködő kapcsolatot kialakítani, a szülői szerep eredményesebb betöltésének elősegítése érdekében.
- Ismerni a helyi társadalom gyermekvédelmi rendszerében érintett szerveket, szükség esetén vegye kapcsolatfelvételt kezdeményezni.
- A prevenció minden gyermekre való kiterjesztése.
- Folyamatos kapcsolattartás az óvodai gyermekvédelmi felelőssel.
- A titoktartási kötelezettség minden családot érintő kérdésben érvényesüljön.
- A gyermekvédelem azt is igényli a pedagógusoktól, hogy ismerjék a velük kapcsolatban álló gyermekeket, a rájuk ható tényezőket, és segítsék elő a lelki traumák feldolgozását

IX.4. Gyermekvédelmi felelős feladata:

- Feljegyezni a nyilvántartásba, a gyermekekkel, illetve a családdal kapcsolatos intézkedéseket és azok eredményeit.
- Összehangolni a gyermekvédelmi tevékenységet az óvodában dolgozó óvónők között.
- A hátrányos helyzetű és veszélyeztetett gyermekek felmérése az óvodapedagógusok közreműködésével: nyilvántartásba vétel, a hátrányos helyzet és a veszélyeztetettség súlyosságának mérlegelése. Szükség esetén javaslattétel a további teendőkhöz.
- Munkájáról, az ügyek intézéséről az intézmény igazgatóját, és az adott gyermekre vonatkozó óvodapedagógusokat folyamatosan tájékoztatni.
- Folyamatosan ellenőrzi a nyilvántartásba vétel, illetve a megszüntetés okait.
- Nevelési év elején megtervezni a gyermekvédelmi munkatervet az adott évre, tanév végén éves értékelés készítése.

IX.5. Gyermeki jogok:

- A nevelési intézményben, biztonságban és egészséges környezetben neveljék, oktassák.
- Óvodai napirendjét életkorának megfelelően alakítsák ki (játékidő, levegőztetés, pihenőidő, étkezés, testmozgás).

- A gyermek emberi méltóságának és személyiségének tiszteletben tartása érdekében nem vethető alá embertelen, megalázó büntetésnek, testi fenyegetésnek, zaklatásnak, idetartozik az étel erőltetése, a levegőztetés megvonása is.
- A gyereket közvetlen vagy közvetett hátrányos megkülönböztetés nem érheti
- A gyermek joga, hogy képességének, érdeklődésének megfelelő nevelésben és oktatásban részesüljön.
- Vallási vagy világnézeti, nemzeti vagy etnikai kisebbséghez való tartozása, fogyatékosága, egészségi állapota nem sérthető.
- A gyerek nevelése és oktatása az intézmény pedagógiai programja alapján történik, mely szerint az ismeretek közlését, átadását tárgyilagosan és többoldalúan kell megvalósítani.
- Biztosítani kell a foglalkozásokon való részvételét.
- A gyerek cselekvési szabadságát, családi életéhez, magánéletéhez való jogát az óvoda nem korlátozhatja, de a gyerek e jogának gyakorlása közben nem veszélyeztetheti saját, illetve társai, az óvoda alkalmazottainak egészségét, testi épségét.
- Nem akadályozhatja viselkedésével a többiek művelődéshez, fejlődéséhez való jogát.
- A gyermek szüleitől vagy más hozzátartozójától csak a saját érdekében, törvényes, meghatározott esetekben és módon választható el.
- A gyermeket kizárólag anyagi okokból fennálló veszélyeztetettség miatt nem szabad családjától elválasztani.

IX.6. Szülői jogok és kötelességek

- A szülő joga, hogy megismerje a nevelési-oktatási intézmény pedagógiai programját, szervezeti és működési szabályzatát, házirendjét, az önértékelési programot és
- Tájékoztatást kapjon az abban foglaltakról. A házirend egy példányát a beiratkozáskor a szülőnek betekintés céljából át kell adni.
- Joga, hogy saját gyermeke fejlődéséről, magaviseletéről rendszeresen részletes és érdemi tájékoztatást, a gyerek neveléséhez tanácsokat, segítséget kapjon.
- Az intézmény igazgatója és a pedagógus hozzájárulásával részt vegyen a foglalkozásokon.
- Kezdeményezheti szülői szervezet, óvodaszék létrehozását, s abban tevékenyen közreműködhet.
- A szülő kötelessége, hogy gondoskodjon a gyermeke testi, érzelmi, értelmi és erkölcsi fejlődéséhez szükséges feltételekről.
- Kísérje figyelemmel gyermeke fejlődését, és a tőle elvárható módon segítse a fejlődés folyamatát, valamint a gyerek közösségbe való beilleszkedését, a közösségi élet szabályainak elsajátítását.
- Rendszeresen tartson kapcsolatot a gyermekével, foglalkozó pedagógusokkal, és részükre az együttnevelés érdekében a szükséges tájékoztatást adja meg.
- Tartsa tiszteletben az óvoda dolgozóinak emberi méltóságát és jogait.

IX.7. Gyermekvédelemmel kapcsolatos együttműködés lehetőségei

Gyermekorvosi, védőnői szolgálat

Tanácsadás, a szülők számára

Az együttműködő partnerekkel kialakított közös programok

Egészségügyi szűrővizsgálatok a gyermek fejlődésének nyomon követése, regisztrálása,

Szükség esetén szakorvosi - fogászat, szemészet, fülészet, ortopédia – vizsgálatának kezdeményezése, megszervezése

Család és Gyermekjóléti Szolgálat, Gyámügy, szociális segítő munkatárs

Esetkonferenciák, esetmegbeszélések, szakmai fórumok, továbbképzések

Gyermekjóléti szolgáltatások kezdeményezése, illetve szervezése (ruhák, játékok, könyvek gyűjtése, adományozása; kirándulások, rendezvények látogatása)

A szociális ellátórendszerrel való aktív együttműködés (egyetlen gyermek se maradjon ki az óvodából a szülők szegénysége, az óvoda által kért természetbeni és pénzbeli hozzájárulások fedezetének hiányában)

X. A GYERMEKEK ESÉLYEGYENLŐSÉGÉT SZOLGÁLÓ INTÉZKEDÉSEK

Az egyenlő bánásmód követelménye és az esélyegyenlőség előmozdítása nevelési alapelveinkben és értékeinkben rejlik, miszerint minden gyermeknek vele született joga van az emberi méltósághoz. Intézményünk óvodapedagógusainak alapvető feladata, hogy az ellátott gyermekek hozzájussanak mindenhez, ami a gyermeki személyiség szabadon történő kibontakoztatásához szükséges.

Az egyenlő bánásmód követelményét intézményünk minden tevékenysége során figyelembe veszi és alkalmazza.

Célunk:

- Az óvodai ellátáshoz kapcsolódó szolgáltatások biztosítása és igénybevétele során gyermeki jogok gyakorlása során,
- Az óvoda körzetében élő valamennyi 3-7 éves, rendszeresen járjon óvodába, ahol megfelelő minőségű óvodáztatással, tudatos óvodai nevelő-fejlesztő munkával biztosítjuk a gyermekek iskolai sikerességét, egyenlő esélyét az iskolakezdéshez.
- Együttműködő partneri kapcsolat kiépítése - a szülői házzal, a Gyermekjóléti és Családsegítő Szolgálattal, Szakszolgálatokkal, Általános Iskolával, Önkormányzattal, Civil szervezetekkel – annak érdekében, hogy a gyermekek sokoldalú fejlesztése, szociális támogatása sikeresen valósuljon meg
- Hogy a tehetséggéretes és a gyengébb képességű gyermek részére segítséget nyújtsunk a nevelés és az ismeretközvetítés gyakorlatában
- Humán erőforrás biztosítása, -fejlesztése.
- Az óvodapedagógusok szakmai továbbképzésében (esélyegyenlőség témában) való részvétel

Feladataink:

- A gyermeki képességek kibontakoztatása és lehetőségeik kibővítése, a tanulás iránti érdeklődés felkeltése.
- Minden gyermek optimális és egyenletes fejlődését biztosítani a nevelőmunka során
- Nevelés-oktatás eszközeivel a társadalmi leszakadás megakadályozása.
- Komplex személyiségfejlesztés játékoskeretek között.
- Nyugodt, kiegyensúlyozott óvodai légkör biztosítása.
- A gyermekek megfigyelése, egyéni fejlesztése
- Az óvodai programok kiválasztásában, alkalmazásában és fejlesztésében esélyegyenlőség biztosítása.
- Hiányzások minimalizálása

X.1. A helyi óvodai fejlesztő program alapvető feladatai és résztvevői

- Befogadó (és elfogadó) szemlélet attitűd,
- Gyermekbarát, biztonságot nyújtó és szeretetet nyújtó környezet,

- Integrációt támogató tanulásszervezési eljárások és módszerek alkalmazása a nevelés folyamatában,
- a széleskörű, választható, érdeklődésre is épülő tevékenységformák biztosítása, az egyéni bánásmód mindenre kiterjedő alkalmazása,
- az aktuális fejlettséget, hozott értékeket is figyelembe vevő, optimális fejlesztés
- Teljes körű, minél hosszabb ideig tartó óvodáztatás biztosítása a célcsoport körében: hátrányos helyzetű gyermekek óvodai beíratásának támogatása.
- Integrációt elősegítő csoportalakítás.
- Az igazolatlan hiányzások minimalizálása.
- Nevelőtestület együttműködése, esetmegbeszélések, hospitálások
- Rendszeres team munka valamennyi munkatárs részvételével.
- Óvoda-iskola átmenet támogatása.

X.1.1. Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek:

Az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján az életkorához viszonyítottan jelentősen alul teljesít, társas kapcsolati problémákkal, tanulási, magatartásszabályozási hiányosságokkal küzd, közösségbe való beilleszkedése, továbbá személyiségfejlődése nehezített vagy sajátos tendenciákat mutat, de nem minősül sajátos nevelési igényűnek

A tanulási zavar jellegzetes tünete, a figyelem zavarai, ami lehet nehezen rögzíthető figyelem éppúgy, mint letapadó. Előfordul, hogy a figyelem szelektáló funkciója nem működik megfelelően. Zavar keletkezhet az érzékelésben, ill. a motorikum területén, ami szintén tanulási nehézséghez vezet. A tanulási nehézségekből kialakulhatnak viselkedési rendellenességek, amelyek valójában stratégiák a kudarcok kezelésére (bohóckodó, nyafogó, szélsőséges érzelmi reakciót adó), de a gyermek testi tüneteket is produkálhat másodlagosan. A tanulási nehézséget általában több ok együttes hatása okozza. Hozzájárulhatnak társadalmi okok, káros szokások, (túl sok televízió nézés), de lehet genetikai háttere is. Az okok között szerepelhetnek lelki eredetűek is: traumák, önértékelési zavarok, szülő-gyerek kapcsolatban fennálló, ill. más családi problémák, pedagógussal való konfliktus.

X.1.2. Hátrányos helyzetű, gyermek:

Az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az alábbi körülmények közül egy fennáll

- a szülő vagy a családba fogadó gyám alacsony iskolai végzettsége, ha a gyermeket együtt nevelő mindkét szülőről, a gyermeket egyedül nevelő szülőről vagy a családba fogadó gyámról - önkéntes nyilatkozata alapján - megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor legfeljebb alapfokú iskolai végzettséggel rendelkezik,
- a szülő vagy a családba fogadó gyám alacsony foglalkoztatottsága, ha a gyermeket nevelő szülők bármelyikéről vagy a családba fogadó gyámról megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor az Szt. 33. §-a szerinti aktív korúak ellátására jogosult vagy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésének időpontját megelőző 16 hónapon belül legalább 12 hónapig álláskeresőként nyilvántartott személy,
- a gyermek elégtelen lakókörnyezete, illetve lakáskörülményei, ha megállapítható

- településre vonatkozó integrált városfejlesztési stratégiában szegregátumnak nyilvánított lakókörnyezetben vagy félkomfortos, komfort nélküli vagy szükséglakásban, illetve olyan lakáskörülmények között él, ahol korlátozottan biztosítottak az egészséges fejlődéséhez szükséges feltételek.

Halmazottan hátrányos helyzetű gyermek:

Az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében a fentnevezett körülmények közül kettő fennáll:

- ill. a nevelésbe vett gyermek

X.1.3. Sajátos nevelési igényű gyermek:

Az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján mozgásszervi, érzékszervi (látási, hallási), értelmi vagy beszéd fogyatékos, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmazottan fogyatékos, autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzd.

X.1.4. Kiemelten tehetséges gyermek:

Az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki átlag feletti általános vagy speciális képességek birtokában magas fokú kreativitással rendelkezik, és felkelthető benne a feladat iránti erős motiváció, elkötelezettségemelten tehetséges gyermek, tanuló,

X.1.5. Tartós gyógykezelés alatt álló gyermek:

Az a gyermek, tanuló, akinek egészségügyi ellátása az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (a továbbiakban: Eütv.) 89. §-a szerinti általános járóbetegszakellátásban vagy az Eütv. 91. §-a szerinti általános fekvőbeteg-szakellátásban részt vevő szakorvos véleménye alapján az adott nevelési évben, tanévben a harminchat nevelési napot, tanítási napot várhatóan meghaladja, és emiatt az óvodai nevelésben a 8. § (2) bekezdése szerinti formában nem tud részt venni, illetve tankötelezettségét iskolába járással nem tudja teljesíteni, tehát, a szakorvos véleménye alapján várhatóan 36 nevelési napot, 36 tanítási napot egészségügyi (járó -vagy fekvőbetegellátás) ellátásban részesülő tanuló, aki emiatt nem tud óvodába vagy iskolába járni.

1-es típusú diabétesz: ebben az esetben a hasnyálmirigy nem termel inzulint, így külsőleg kell bevinni a szervezetbe. Az 1-es típusú diabétesz általában genetikai okokra vezethető vissza.

A napi többszöri vércukormérés, inzulin beadás, szénhidrátszegény diéta betartása nehézséget okoz a gyermekek számára. Ezért a környezetet az óvodát is szükséges felkészíteni ennek elfogadására, és a betegséghez kapcsolódó teendőkre.

A köznevelési intézménynek biztosítani kell:

A 14 évnél fiatalabb 1-es típusú diabéteszrel élő gyermek, részére abban az időtartamban, amikor az óvoda, felügyelete alatt áll, az 1-es típusú diabéteszrel élő gyermek, tanuló szülőjének, más törvényes képviselőjének kérelmére, a gyermekkori diabétesz gondozásával foglalkozó egészségügyi intézmények szakmai iránymutatása alapján a speciális ellátást.

Az intézmény vezetője a pedagógus vagy érettségi végzettséggel rendelkező, nevelő-oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben foglalkoztatottja számára előírhatja:

- a vércukorszint szükség szerinti mérését,
- szükség esetén, orvosi előírás alapján, a szülővel, más törvényes képviselővel, a megadott kapcsolattartási módon egyeztetve, az előírt időközönként a szükséges mennyiségű inzulin beadását.

X.2 Az óvodapedagógusok, pedagógiai asszisztensek, dajkák feladatai

- Az óvodába járó gyermekek szociális, szociokulturális családi hátterének megismerése.
- Szükség szerint környezettanulmány végzése.
- Szükség szerint védőnő segítségnek igénybevétele.
- Hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű és veszélyeztetett helyzet jelzése az igazgatónak.
- A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetben lévő gyermekek differenciált nevelése, fejlesztése.
- A rendszeres óvodába járás figyelemmel kísérése, szükség esetén a hiányzás jelzése az igazgatónak.
- Egyéni képességfejlesztés, rendszeres, tudatosan szervezett és tervezett kötetlen és kötelező tanulási helyzet létrehozása.
- A sikeres iskolai beilleszkedéshez szükséges testi, szociális és értelmi érettség terén mutatókozó részképességbeli hiányosságok pótlása.
- Beszéd és gondolkodás összhangjának kiépítése.
- Felismerni a gyermekek tehetségében rejlő lehetőségeket
- Megfelelő helyet, időt, eszközt biztosítani a tehetség kibontakoztatására

Az igazgató feladatai

- Bizalom elvű kapcsolat kiépítése a családokkal.
- A törvények és rendeletek naprakész ismerete, a munka hozzáigazítása.
- Veszélyeztetettség esetén a Gyermekjóléti Szolgálat tájékoztatása.
- Étkezési kedvezmények meghatározása a törvényi jogszabályoknak és az önkormányzati rendeletnek megfelelően. Ezek dokumentálása.
- Beszámoló készítése.

XI. KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ GYERMEKEK ELLÁTÁSA

A köznevelési törvény (2011. évi CXCV. tv.) külön fejezetben foglalkozik azokkal a gyermekekkel, akiknek óvodai nevelési állapotuk, egyéni képességeik alapján az átlagostól eltérő törődést, nevelést, gondozást igényelnek. Sajátos nevelési igényük alapján különleges gondozásra tarthatnak igényt azok a gyermekek, akik testi, érzékszervi, értelmi, beszéd vagy más rendellenességgel rendelkeznek.

Az esélyegyenlőségről szóló törvény (1988. évi XXVI. Trv.) kimondja, hogy az óvodai nevelésben a többi gyerekkel együtt vesz részt a fogyatékos gyermek, ha ez fejlődése, képessége kibontakozása szempontjából előnyös.

A Sajátos Nevelési Igényű gyermekek ellátása, fejlesztése szükségessé teszi a csoportokban a két pedagógus vagy pedagógiai asszisztens jelenlétét, együttműködését. A sajátos nevelési igény az az állapot, amikor a gyermek egyedi sajátosságai oly mértékben térnek el az átlagostól, hogy annak alapján – a lehetséges fejlődés eléréséhez – sajátos pedagógiai eszközök, módszerek és segédeszközök biztosítása szükséges pszichés fejlődés zavarai miatt a nevelési, tanulási folyamatban tartósan és súlyosan akadályozott. (például dyslexia, dysgrafia, dyscalculia, mutizmus, kóros hyperkinetikus vagy kóros aktivitászavar autista, hallássérült). A sajátos nevelési igényű gyermek óvodai nevelése A sajátos nevelési igényű gyermek is az általános szabályok szerint – azaz hároméves korától hétéves koráig – vehet részt az óvodai nevelésben. Óvodánkban a sajátos nevelési igényű gyermekeket a többiekkel együtt integráltan neveljük, fejlesztjük, de a gyermekek befogadásához szükséges a Szakértői Bizottság szakvéleménye is. Gyermekközösségünkbe csakis olyan sajátos nevelési igényű gyermekek integrálhatók, akik a többiekkel együtt nevelhetők. A fejlesztés szervezeti keretének megválasztása függ a gyermekek állapotából fakadó egyéni szükségletektől, az alkalmazott speciális módszerektől, eszközöktől. Az együttnevelés és fejlesztés alapja minden esetben a Szakértői Bizottság szakvéleménye.

Célunk:

- Az átlagostól eltérő fejlődési ütemű, valamint a speciális fejlesztést igénylő gyermekek integrált nevelés keretében történő fejlesztése. (A fejlesztés rövid távú céljait minden esetben a fejleszthetőséget megfogalmazó gyógypedagógiai orvosi pszichológiai komplex vizsgálat diagnózisára, javaslataira kell építeni)
- A testi, érzékszervi értelmi, beszéd és egyéb fogyatékoságból, az autizmusból fakadó hiányzó vagy sérült funkciók helyreállítása, újak kialakítása.
- A meglévő ép funkciók bevonása, a hiányok pótlása érdekében a különféle funkciók egyensúlyának kialakítása
- A harmonikus, nyugodt, biztonságot adó óvodai környezetben természetessé váljon a gyerekek között személyiségük különbözősége.
- A sajátos nevelési igényű gyermekek esélyegyenlőségének biztosítása, fejlődésének elősegítése, hogy javuljon életminőségük és a későbbiek folyamán könnyebben tudjanak beilleszkedni a társadalomba.

Feladataink:

- A gyermekek speciális fejlesztési igényének felmérése, differenciált fejlesztésük biztosítása egyéni fejlesztési terv alapján a Nevelési Tanácsadó és a Szakértői Bizottság szakembereinek segítségével.
- A szükséges pedagógiai feltételek biztosítása (személyi, tárgyi, speciális eszközök)

- A sérülés-specifikus módszerek, terápiák, technikák szakszerű megválasztása, és alkalmazása.
- A kompenzációs lehetőségek körének bővítése a nem vagy kevésbé sérült funkciók differenciáltabb működésének tudatos fejlesztésével.
- Az óvoda pedagógusai, a nevelőmunkát segítő alkalmazottai, a gyermekek és a szülők megfelelő tájékoztatása a sajátos nevelési igényű gyermek befogadására, együttműködés a sérült gyermek családjával.
- Fokozott figyelmet fordítunk a sajátos nevelési igényű gyermekek és családjuk esetében az adatvédelemmel és a személyiségi jogokkal kapcsolatos szabályok betartására.
- Tárgyi feltételek biztosítása, különösen a nagymozgások fejlesztését, laterálisitást, térbeli tájékozódást, beszédészlelés és – megértés fejlesztését és a gondolkodási stratégiák támogatását szolgáló eszközök beszerzése.
- Olyan befogadó csoportlétkört kell kialakítaniuk, melyben a gyermekek magatartása, viselkedése kizárja a hátrányos megkülönböztetést, zaklatást (megfélemlítés, megalázás, az emberi méltóság megsértése).
- A fejlesztés rövid távú céljait minden esetben a fejleszhetőséget tükröző gyógypedagógiai – orvosi – pszichológiai komplex vizsgálat diagnózisára, javaslataira, illetve a szakértői és rehabilitációs bizottság javaslatára kell építeni.
- Egyéni képességfejlesztés, rendszeres, tudatosan szervezett és tervezett kötetlen és kötelező tanulási helyzet létrehozása.
- A sikeres iskolai beilleszkedéshez szükséges testi, szociális és értelmi érettség terén mutatkozó részképességbeli hiányosságok pótlása.

XI.1. A habilitációs, rehabilitációs ellátás elvei:

Az egyéni és csoportos fejlesztési gyógypedagógiai kompetencia az egyéni fejlesztési terv elkészítéséhez a gyermek fogyatékosságának típusához igazodó szakképzettséggel rendelkező pedagógus közreműködése szükséges, akinek tevékenysége kiterjed a gyermeket fejlesztő óvodapedagógusok felkészítésére, a sajátos teendők ellátásának tervezésére, a folyamatos tanácsadásra, a szülőkkel való együttműködésre is.

- Az egészségügyi és pedagógiai habilitációs, rehabilitációs tevékenység a nevelési folyamatban valósul meg, mely az egyes gyermekek vagy gyermekcsoport igényeitől függő speciális eljárások (időkeret, eszközök, módszerek, terápiák) alkalmazását teszi szükségessé.
- A sérült kisgyermek harmonikus személyiségfejlődéséhez az elfogadó, az eredményeket értékelő környezet biztosítása szükséges.
- A gyermek iránti elvárást és a terhelhetőséget fogyatékosságának jellege, súlyosságának mértéke, biológiai állapota határozza meg.

A fejlesztés tartalma, legfontosabb területei:

- A kognitív funkciók fejlesztése.
- Alapmozgások kialakítása, a nagymozgások koordinálásának javítása, az egyensúly érzék fejlesztése. (kúszás, mászás, járás, ugrások, futás).
- Manuális készség, finommotorika fejlesztése.
- Reprodukciós képesség fejlesztése.
- Térirányok felismerése térben és síkban.

- Szem-kéz koordináció és az iránykövetés fejlesztése.
- Alak-háttér megkülönböztetés fejlesztése.
- Alak-forma állandóság felismerésének fejlesztése, Gestalt látás.
- A szem dominanciájának erősítése és a szemfunkciójának javítása.
- Auditív megkülönböztetés fejlesztése.
- Kinesztetikus és taktilis érzékelés fejlesztése.
- Keresztcsatornák, dominanciák rendezése, fejlesztése.
- Fül dominancia kialakítása, hallásjavítás.
- Emlékezet, figyelem, érzékelés fejlesztése.
- Minimális kontaktus, kooperációs készség a nonverbális és verbális kommunikáció fejlesztése, a beszédszervek ügyesítése, beszédindítás a beszédmegértés fejlesztése aktív és passzív szókincs bővítése és a grammatikai rendszer kiépítése.
- Játéktevékenység alakítása, adekvát játék használat elsajátítása.
- Szociális kompetenciák kialakítása fejlesztése.

Fejlesztő pedagógus, gyógypedagógus és logopédus, TSMT terapeuta feladatai

- Segítik a diagnózis értelmezését, az egyéni fejlesztési tervek elkészítését, figyelemmel kísérik a gyermek haladását.
- Javaslatot tesznek a gyógypedagógiai-specifikus módszerek alkalmazására, a gyermek igényeihez igazodó környezet kialakítására.
- Segítséget nyújtanak a segédeszközök kiválasztásában.
- Együttműködnek az óvodapedagógusokkal, kapcsolatot tartanak a szülőkkel.

XI.1.1 Autizmus spektrum zavarral küzdő gyermek

Az autizmus spektrum zavarok meghatározó jellegzetessége a társas viselkedést, a kölcsönösséget igénylő kommunikációt és a rugalmas viselkedésszervezést megalapozó kognitív készségek minőségi károsodása, amely jellegzetes viselkedési tünetekben nyilvánul meg. Az állapot hátterében az idegrendszer fejlődési zavara áll. Az autizmus spektrum zavarral küzdő gyermekekre jellemző a kölcsönösséget igénylő társas helyzetek megértésének és azokban való részvételének zavara, a beszéd szintjéhez képest károsodott kölcsönös kommunikáció, a rugalmatlan sztereotip viselkedés, a viselkedésszervezés és kivitelezés zavara. Autizmus spektrum zavar minden értelmi szinten előfordul, ami azt jelenti, hogy jelen lehet átlagos (vagy átlag feletti) intelligencia mellett épp úgy, mint értelmi sérüléssel együtt járva.

Az autizmus spektrum zavarral küzdő kisgyermeknél lehető legkorábban megkezdett terápia megelőzheti egyes tünetek kialakulását, enyhítheti a fejlődés devianciáját. Ennek eredményeként a nem beszélő, vagy megkésett beszédfejlődésű gyermek, (ha mentális szintje megengedi) óvodába lépéskor már rendelkezhet korlátozott mennyiségű, de célszerűen használt kommunikációs eszköztárral és rendelkezhet a kölcsönösséget igénylő társas viselkedési helyzetekben, illetve környezetében az egyéni fejlesztéshez szükséges viselkedéselemekkel.

A korai speciális terápia hiányában ezek lesznek az óvodai fejlesztés fő céljai, kiegészítve a viselkedésszervezés, viselkedés- és gondolkodási készségek terápiájával, szükség esetén a korai elemi készségek kialakításával (szobatisztaság, rágás-evés, önkiszolgálás) fejlesztésének elemeivel.

A jó értelmi képességekkel rendelkező, jól beszélő autizmus spektrum zavarral küzdő kisgyermek számára is a kommunikációs, szociális és kognitív habilitációs terápia az óvodai nevelés elsődleges feladata. A fejlődési szint és szociális alkalmazkodás követése egyéni felméréssel történik. A gyermekek szükségleteinek megfelelő fejlesztéséhez az óvodai környezet megfelelő kialakítása, és a speciális módszerekben képzett szakember vagy asszisztens jelenléte szükséges.

XI.1.2. A fejlődés egyéb pszichés zavarával (súlyos tanulási, figyelem-, vagy magatartásszabályozás zavarral) küzdő gyermek

A sajátos nevelési igényű gyerekek egy csoportját a különböző súlyosságú és komplexitású -az ismeretelsajátítást, a tanulást, az önirányítás képességeinek fejlődését nehezítő- részképesség-zavarok, vagy azok halmozott előfordulása jellemzi. Az érintett gyermekek az átlagnál nehezebben viselik el a várakozás és a kivárás okozta feszültségeket, a váratlan zajokat. Aktivációs szintjük erősebben ingadozik, nyugtalanabbak. Fokozottabban igénylik a tevékenységet meghatározó állandó kereteket, szabályokat, valamint a pozitív visszajelzést, a sikeres teljesítmények megerősítését, a dicséretet. A kognitív, az emocionális - szociális képességek eltérő fejlődése késleltetheti a sikeres beilleszkedést, és az iskolára való felkészítési folyamatot.

Az óvodai nevelés és fejlesztés során kiemelt feladat: a gyermek szakértői bizottsági véleményében foglaltakra alapozva a részképesség-zavarok egyéni fejlesztési terv szerinti korrekciója és kompenzálása.

Az egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitáció a pszichés fejlődési zavar jellegét megállapító, komplex-gyógypedagógiai, pszichológiai és orvosi - szakértői véleményben foglaltak alapján történik.

XI.1.3. Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek

A tanulási zavar jellegzetes tünete, a figyelem zavarai, ami lehet nehezen rögzíthető figyelem éppúgy, mint letapadó. Előfordul, hogy a figyelem szelektáló funkciója nem működik megfelelően. Zavar keletkezhet az érzékelésben, ill. a motorikum területén, ami szintén tanulási nehézséghez vezet. A tanulási nehézségekből kialakulhatnak viselkedési rendellenességek, amelyek valójában stratégiák a kudarcok kezelésére (bohóckodó, nyafogó, szélsőséges érzelmi reakciót adó), de a gyermek testi tüneteket is produkálhat másodlagosan. A tanulási nehézséget általában több ok együttes hatása okozza. Hozzájárulhatnak társadalmi okok, káros szokások, (túl sok televízió nézés), de lehet genetikai háttere is. Az okok között szerepelhetnek lelki eredetűek is: traumák, önértékelési zavarok, szülő-gyerek kapcsolatban fennálló, ill. más családi problémák, pedagógussal való konfliktus.

XI.1.4. Kiemelten tehetséges gyermek

Minden köznevelési foglalkoztatotti jogviszonyban álló alapvető feladata, hogy segítse a tehetségek felismerését, kiteljesedését, figyelemmel kövesse a tehetséges gyermekeket.

Az óvodáskorban csak tehetségígéretekről beszélünk, azonosítása és fejlesztése, képességeik és személyiségük megismerése által lehetséges

Feladatunk:

- A gyermeki tehetség kibontakoztatása és lehetőségeik kibővítése, a tanulás iránti érdeklődés felkeltése, komplex személyiségfejlesztés játékoskeretek között

- Nyugodt, kiegyensúlyozott óvodai légkör biztosítása a tehetség fejlesztéséhez
- A fejlődés feltételeinek biztosítása, támogatás, tevékenységek biztosítása
- Intellektusuk és kreativitásuk ösztönzése, különbözőségek elfogadása.
- A tehetség és megjelenési formájának felismerése
- A szülő segítése a kiemelten tehetséges gyermeke nevelésében.

XI.2. Az óvodapedagógusok, pedagógiai asszisztensek, dajkák feladatai

- Egyéni fejlesztési tervet készít, individuális módszereket, technikákat alkalmaz.
- A foglalkozások során a pedagógiai diagnózisban szereplő javaslatokat beépíti a nevelőmunkájába, az adott szükséglethez igazodó módszereket megválasztja.
- Alkalmazkodik az eltérő képességekhez, viselkedésekhez, egy-egy nevelési helyzet megoldásához, alternatívákat keres.
- Együttműködik a különböző szakemberekkel: logopédus, fejlesztőpedagógus, gyógypedagógus, iránymutatásait, javaslatait beépíti a pedagógiai folyamatokba.
- Inkluzív szemlélettel a különbözőséget elfogadó viselkedés és magatartás alakítása a gyermekközösségekben, ezen belül különösen a tolerancia, türelem, megértés, figyelmesség, segítőkészség, empátiás készségek alakítása.
- A sajátos nevelési igényű gyermekek optimális nevelésének érdekében a pedagógusok ismereteinek bővítése, elsősorban gyógypedagógiai téren.
- A megismert sérülés, lemaradás, fogyatékoság függvényében, szakmai kompetenciánk határain belül, speciális fejlesztési terv kidolgozása, megvalósítása, értékelése.
- Az óvodáskor végére, a sérülés arányában a sajátos nevelési igényű gyermeket is juttassa el az óvodai nevelés általános célkitűzéseiben megfogalmazott minimális szintre: alkalmazkodó készség, akaraterő, önállóságra törekvés, együttműködés.
- Felismerni a gyermekek tehetségében rejlő lehetőségeket
- Megfelelő helyet, időt, eszközt biztosítani a tehetség kibontakoztatására
- Hagyjuk szabadon szárnyalni a gyermekek kreativitását, alkotó fantáziáját
- Differenciált feladatadással egyéni, és mikro csoportos foglalkoztatási formában az egyéni képességek fejlesztése.
- A gyermekek fejlődését nyomon követő dokumentációban feljegyzések készítése a tehetségígéretnek megnyilvánulásairól, fejlődéséről, sikereiről.
- A gyermekekről kapott információk felettesei felé való továbbítása.
- Az óvodapedagógus útmutatása alapján alkalmazza az egyéni bánásmód elvét és a differenciált módszereket
- Óvónő pedagógiai asszisztens dajka kapcsolata a gyermek számára modell értékű.
- A dajkasegítő szerepet tölt be.

XI.3. A fejlődés jellemzői óvodáskor végére

- A sajátos nevelési igényű gyermekek is szívesen járnak óvodába.

- A közösségen belül megtalálják helyüket, társaik elfogadják, nem kerülnek peremhelyzetbe.
- Örömmel vesznek részt a speciális foglalkozásokon.
- A bemeneti fejlettséghez képest kimutatható a fejlődés.
- A sajátos nevelési igényű gyermekek esetében folyamatos, speciális szakemberek segítségével végzett pedagógiai munka mellett érhető csak el a fentiekben leírt fejlettség.

XII. A NEVELŐTESTÜLET ÁLTAL SZÜKSÉGESNEK TARTOTT TOVÁBBI ELVEK, MEGHATÁROZÁSOK FELADATOK

Az óvodai nevelés tervezését, valamint a gyermekek megismerését és fejlesztését, a fejlődésük nyomon követését különböző kötelező dokumentumok szolgálják.

XII.1. Az óvoda által használt nyomtatványok:

- a felvételi előjegyzési napló,
- a felvételi és mulasztási napló,
- az óvodai csoportnapló,
- az óvodai törzskönyv,
- a gyermek fejlődését nyomon követő dokumentum.

A gyermekek fejlődésének nyomon követése folyamatos. A gyermek és körülményeinek megismerése már a beiratkozást követő családlátogatással elkezdődik, majd folytatódik az óvodába kerülés előtti időszak feltárásával, anamnézis felvételével.

A gyermek fejlődését fejlődési naplóban követjük az óvodába lépéstől az iskolakezdésig. A gyermekek képességeinek feltérképezését a csoportban dolgozó óvodapedagógusok végzik, melyet a csoportnaplóban rögzítenek. A papírlapú fejlődési naplót helyett a KRÉTA rendszer bevezetésével elektronikus formát használunk.

A sikeres óvodai nevelőmunkánk megteremtésének fontos feltétele a gyermekek minél több irányú, alapos ismerete. A gyermekek óvodáskor előtti és óvodán kívüli életének történéseiről, eseményeiről a család és az óvoda között fennálló kapcsolat segítségével tájékozódhatunk.

A gyermekek fejlődésének nyomon követése érdekében a **Fejlődési naplóban** meghatározott pontok alapján végezzük munkánkat.

A képességértékelés során egyesével értékeljük (tapasztalatok/megfigyelés/mérések) a gyermekeket 5 képességterületen- motoros, - értelmi, - érzelmi akarati, - szocializációs, - anyanyelvi képességterület és kapcsolódó részképességek alapján évente két alkalommal mérjük, és készítünk egyéni fejlesztési tervet.

Az értékelések eredményeként elkészített fejlesztési tervekről, illetve a gyermek fejlődésének nyomon-követéséről a *szülőket tájékoztatjuk, majd erről aláírásukkal nyilatkoztatjuk.*

Az **egyéni fejlesztési terv** segítségével határozzák meg az óvónők a kitűzött célokat, melynek figyelembevételével készül el az év végi összegző értékelés.

Az értékelés egyénre szabott, figyelembe veszik az óvónők a mérések eredményeit, a gyerekek egyéni fejlődését.

Az SNI gyerekekről a gyógypedagógus a gyerekekkel foglalkozó szakemberek véleményének kikérésével készíti el a féléves és év végi értékelést.

Iskolaérettségi vizsgálat eredményét a Szakszolgálat munkatársa szakértői véleménnyel alátámasztva ad értékelést a gyerek egyéni fejlődéséről.

Az SNI gyerekek értelmi és szociális képességeik, egyéni fejlődési ütemük megismerésében segít a gyógypedagógus, a megfelelő szakember.

Az együtt dolgozó kollégák a csoportjukba járó gyermekek fejlődését, fejlődésének vonulatait folyamatosan figyelemmel kísérik. A gyermekek fejlődésének nyomon követése megfigyelésükön alapszik, mely elsősorban a játékokon, de természetesen egész óvodai életükön keresztül valósul meg

Óvodánkban évente két alkalommal végzünk **Difer** mérést, és ehhez kapcsolódó fejlesztési terveket készítünk. az eredményeket óvodai szinten összehasonlító táblázat formájában dokumentáljuk.

Nevelési terv:

Az óvodai csoport ez első félévre vonatkozó nevelési tervét félévkor (január-február) értékeljük, akkorra már eldönthető, hogy az I. félévre javasolt nevelési feladatokat a gyermek elsajátította, vagy még nem elég magabiztos bennük.

Neveltségi szintmérést a következő területeken végzünk valamennyi csoportban:

Az egészséges életmód alakítása (pihenés, alvás, étkezés, öltözködés, tisztálkodás, edzés-levegőn tartózkodás).

Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása (értelmi /kognitív/ fejlesztés, esztétikai szükségletek, játék).

Az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés (társas kapcsolatok, közösségi élet, szokás és normarendszer).

Szakértői Bizottság szakvéleménye alapján a harmonikus fejlesztés biztosítása.

Egyéni igényeiknek megfelelő szakemberek biztosítása – pszichológus; gyógypedagógus; fejlesztő pedagógus; logopédus.

A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek fejlesztése két síkon valósul meg: csoportban és csoportból kiemelten / pl. tehetséggondozó műhelyek, felzárkóztató csoportok/.

- Egyénileg a fejlesztőszobában heti egy alkalommal a csoportból kiemelve és a csoportszobában párhuzamosan egy időben a többi gyerektől.
- A csoportszobában a többi gyerekekkel, csoportosan közös tevékenységek alkalmával.
- Számukra hosszabb távú fejlesztési tervet dolgozunk ki, melynek hatékonyságát folyamatosan elemezzük.

A halmozottan hátrányos helyzetű gyermek fejlesztésénél figyelembe vesszük a gyermek életkori sajátosságait, egyéni képességeit. A csoportban történő fejlesztésekre a nap folyamán minden lehetőséget megragadunk, legyen az a gyermek játéka vagy az általunk tudatosan irányított tevékenység. Speciális fejlesztésre jó lehetőség a kisebb csoportokban való fejlesztés, hogy megállapítsuk, hogyan tud társaihoz alkalmazkodni, velük együtt dolgozni. Az egyéni fejlesztések lehetőséget adnak arra, hogy a gyermek részképesség-hiányait megszüntessük. A fejlesztések során változatos tevékenységeket biztosítunk, a könnyebbtől haladunk a nehezebb felé, figyelembe véve a komplexitás elvét. Szívesen alkalmazunk egyénileg feladatlapot, melynek segítségével jobban megismerjük a gyermek erősségeit, gyengeségeit.

Úgy gondoljuk, akkor tudunk igazán eredményt elérni, ha a családokkal is jó a kapcsolat, az együttműködés. Fontos, hogy a szülőknél kialakuljon a felelősségérzet, kötelességtudat saját gyermekükkel szemben.

Minden gyermeknek egyéni szükségleteinek megfelelő fejlesztést biztosítunk. Nélkülözhetetlen pedagógiai eljárásnak tartjuk a differenciálást

A PEDAGÓGIAI SZAKMAI MUNKA EREDMÉNYESSÉGE

A munkaterv mindig az előző nevelési év éves beszámolójára, tartalmi elvárásaira fókuszál. Ez lehetőséget ad arra, hogy segítse a rendszerlátást, ennek megfelelően a megvalósítási területek megegyeznek az intézmény értékelés területeivel a munkaterv tartalmi struktúrájával:

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény elrendelte a köznevelési intézmények egységes szempontok alapján történő, külső ellenőrzési és értékelési rendszerének bevezetését. Az Oktatási Hivatal megalkotta a jogszabályban meghatározott célok alapján és a kívánt tartalomnak megfelelően a pedagógus, a vezető és az intézmény ellenőrzése és értékelése alapjául szolgáló tanfelügyeleti standardokat.

- Pedagógiai folyamatok (tervezés, megvalósítás, ellenőrzés, értékelés, korrekció)
- Személyiség- és közösségfejlesztés
- Eredmények
- Belső kapcsolatok, együttműködés, kommunikáció
- Az intézmény külső kapcsolatai
- A pedagógiai munka feltételei
- A Kormány és az oktatásért felelős miniszter által kiadott az Óvodai nevelés országos alapprogramban megfogalmazott elvárásoknak és a pedagógiai programban megfogalmazott céloknak való megfelelés.

Az intézmény ellenőrzési területei:

- Elégedettségmérés eredményei,
- Tagintézmények arculatának megfelelő mérőeszközök eredményei,
- A belső és külső mérési eredmények (teljesítményértékelés)
- Belső kapcsolatok, együttműködés, kommunikáció.
- Az intézmény külső kapcsolatai.
- A pedagógiai munka feltételei.
- A Nemzeti alaptantervben megfogalmazott elvárásoknak és a pedagógiai programban megfogalmazott intézményi céloknak való megfelelés.

Komplex ellenőrzés esetén-: vezetői, tanfelügyeleti ellenőrzés

- A nevelési, tanulási fejlesztési folyamat stratégiai vezetése és operatív irányítása.
- A változások stratégiai vezetése és operatív irányítása.
- Önmaga stratégiai vezetése és operatív irányítása.
- Mások stratégiai vezetése és operatív irányítása.
- Az intézmény stratégiai vezetése és operatív irányítása.

A vezetőség ellenőrzési tevékenysége:

- gyakorisága igazodik a külső ellenőrzések rendjéhez
- tartalmában, az aktuálisan megfogalmazott intézményi célok jelennek meg.

- az ellenőrzések alanyainak kiválasztása során a vezetőség az alábbi kiemelt szempontokat veszi figyelembe: új alkalmazottak, gyakornoki vizsga előtt állók, tanfelügyeleti ellenőrzésre kijelölt személyek, áthelyezések, új feladatkörök ellátása, minősítési eljárásban résztvevők, teljesítményértékelés, valamint a vezetőség által javasolt egyéb szempontok, ill. rendkívüli ellenőrzések.

Pedagógus ellenőrzése, teljesítményértékelés

Teljesítményértékelés: A Púétv. 98. § (3) előírásának megfelelően a munkáltató minden évben köteles értékelni a pedagógus és a pedagógus szakképesítéssel vagy szakképzettséggel rendelkező Nok-s-munkakörben foglalkoztatott személy teljesítményét, gyakornok esetén azonban a teljesítményértékelést nem kell lefolytatni. A teljesítményértékelést írásba kell foglalni. minden nevelési év kezdetén egy egyedi intézményi értékelési szempontot kell kijelölni. Az egyedi intézményi értékelési szempontot a teljesítményértékelési időszak kezdetét megelőző augusztus 25-ig az igazgató határozza meg a nevelőtestület egyetértésével, az az adott nevelési évre szólóan, az a nevelési év során nem módosítható. A pedagógusok számára minden évben három teljesítménycélt kell kitűzni, amelyek megvalósítását 8-8 ponttal lehet értékelni. A teljesítményértékelés legfontosabb szabályait, intézményi sajátosságait, a közreműködésre felkért kollégák kiválasztásának elveit és körét az SZMSZ határozza meg. A személyre szabott éves teljesítménycélok minden óvodapedagógus esetében egyediek és egymástól eltérőek, sőt nevelési évenként jelentős mértékben változnak.

1. Szakmai feladatok, szaktudományos szaktárgyi tudás.
2. Pedagógiai folyamatok, tevékenységek tervezése és a megvalósításához kapcsolódó önreflexió.
3. A tanulás támogatása.
4. A gyermek személyiségének fejlesztése, az egyéni bánásmód érvényesülése, a hátrányos helyzetű, sajátos nevelési igényű vagy beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, többi gyermekkel, együtt történő sikeres neveléséhez, fejlesztéséhez szükséges megfelelő módszertani felkészültség
5. A tanulói csoportok, közösségek alakulásának segítése, fejlesztése, esélyteremtés, nyitottság a különböző társadalmi-kulturális sokféleségre, integrációs tevékenység, csoportirányító tevékenység.
6. Pedagógiai folyamatok és a tanulók személyiségfejlődésének folyamatos értékelése, elemzése.
7. A környezeti nevelésben mutatott jártasság, a fenntarthatóság értékrendjének hiteles képviselése és a környezettudatossághoz kapcsolódó attitűdök átadásának módja.
8. Kommunikáció és szakmai együttműködés, problémamegoldás.
9. Elkötelezettség és szakmai felelősségvállalás a szakmai fejlődésért.

Valamennyi ellenőrzési szinten meghatározásra kerülnek az erősségek és a fejlesztendő területek. Az erősségek ismeretében aktualizálódik a humánerőforrás jobb felhasználása, módosulhat az intézményi feladatelosztás, újra gondolkodásra kerülhetnek az érintett pedagógiai területek

XVII. 2. Boldog Óvoda

Célunk: a pozitív pszichológia kutatásainak eredményeire építve és annak módszereit alkalmazva az óvodás gyerekek csoportosan és egyénileg ismerjék meg a boldogság fő összetevőit. Mindeközben

olyan gyakorlatok elvégzésére ösztönözzük őket, amelyek – a boldogságkutatók tapasztalatai alapján – hozzájárulnak a gyerekek boldogság szintjének növekedéséhez.

Feladataink:

A cím elnyerésével és szándéknyilatkozattal vállaltuk, hogy az intézmény pedagógiai programjában és munkatervében szerepelni fog a Boldogságóra projekt.

A munkatervben a tízhónapos program tematikájának megfelelő ütemezése, a felelősök és határidők meghatározása.

Minden hónapban legalább egy csoportnak tartunk boldogságórát a cím elnyerésével járó oktatási csomag használatával.

A nevelési év végén készítünk egy összefoglaló beszámolót az elvégzett havi feladatokról és azt töltjük fel a bejegyzéseihez az utolsó feladatot követően.

A programban való részvételünket Elek város honlapján is kommunikáljuk a cím elnyerése után.

Az eredmény: optimista, magabiztos és kitartó óvodások és iskolások, akik megoldandó feladatként kezelik a mindennapi kihívásokat, észreveszik az élet szépségeit, az örömteli pillanatokat, és boldog, határozott, pozitív énképpel rendelkező iskolássá, majd felnőtté válnak.

XIII. A SZÜLŐK ÁLTAL IGÉNYELT EGYÉB SZOLGÁLTATÁSOK

Nevelési időn túl szervezett térítésmentes szolgáltatás:

- Hitoktatás. Tiszteletben tartjuk a szülők világnézeti - vallási meggyőződését. Telephelyenként a szülők igényei alapján lehetővé tesszük, hogy heti egy alkalommal a gyermekek az egyházi személy által szervezett fakultatív hitoktatásban részt vegyenek. A hitoktatás az általunk is megismert hitoktató által elkészített munkaterv alapján történik.

Ingyenes szolgáltatásaink:

Ovi-Foci program

Szülők által igényelt, nem kötelező szolgáltatások:

Néptánc

Színházlátogatás

Bábszínház

Gyermek jóga(szülők igény alapján, térítés köteles)

Mazsorett(szülők igény alapján, térítés köteles)

Balet(szülők igény alapján, térítés köteles)

XIV. ÉRVÉNYESSÉGI RENDELKEZÉSEK

Jelen Pedagógiai program érvényességi ideje: A határozatszámom elfogadott és jóváhagyott Pedagógiai Program az **igazgató** által jóváhagyott a felülvizsgálat, módosítás idejéig.

A pedagógiai program módosításának módja:

A nevelőtestület, a szülők, az óvodavezetés kezdeményezésére, a véleményező közösségekkel egyeztetve a nevelőtestülettel megszavaztatva. Amennyiben a módosítás érinti az óvoda gazdálkodását, támogatási igényét, a módosítást a fenntartóval egyeztetni, elfogadtatni kell.

A módosítás lehetséges indokai:

- Személyi és tárgyi feltételek változása
- Belső strukturális változtatások
- Pedagógiai tartalmi változtatások
- Fenntartó részéről kezdeményezett változtatások
- Törvényi módosítások követése

Érvényessége: 2010.09.01.

Módosítás: 2013.09.10.

Módosítás: 2015.08.31.

Módosítás: 2016.03.05.

Kiegészítés: 2017.08.28.

Módosítás: 2018.09.03

Módosítás: 2021.08.27.

Módosítás 2025.08.27.

A helyi pedagógiai program nyilvánossága

Egy példány az **igazgató** irodájában
Elek város és az intézmény honlapján
A KIR be megjelentetjük

Az óvoda **főigazgatója** vagy az általa kijelölt pedagógusok kötelesek a szülők részére tájékoztatást adni a pedagógiai programról.

Pedagógiai Program időbeli hatálya

A **5-2025** határozatszámom elfogadott és jóváhagyott Pedagógiai Program az óvoda **főigazgatójának** jóváhagyásával a kihirdetés napján lép hatályba és határozatlan időre szól.

Ezzel egy időben hatályát veszti a korábban elfogadott Pedagógiai Program.

Felülvizsgálata: évenként, illetve jogszabályváltozásoknak megfelelően.

Módosítása: az **főigazgató** hatásköre, kezdeményezheti a nevelőtestület.

A Pedagógiai Program személyi hatálya kiterjed:

Az óvodával jogviszonyban álló minden pedagógusra és pedagógiai munkát közvetlenül segítőkre. Azon személyekre, akik az intézménnyel jogviszonyban nem állnak, de részt vesznek az óvoda feladatainak megvalósításában.

A szülőkre (azon területeken, ahol érintettek).

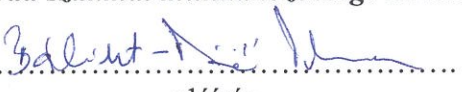
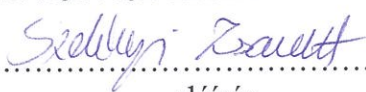
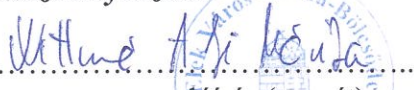
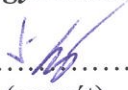
A Pedagógiai Program területi hatálya kiterjed:

Az óvoda területére.

Az óvoda által szervezett- a pedagógiai program végrehajtásához kapcsolódó – óvodán kívüli programokra.

Hatálybalépésének dátuma: Elek, 2025. szeptember 1.

LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK

Intézmény OM - azonosítója: Elek Város Óvoda-Bölcsőde 5742 Elek, Táncsics utca 22/A. Tel.: 66/240-137 OM azonosító: 028172 Adószám: 16655025-1-04	Készítette: Főigazgató aláírás, pecsét
Legitimációs eljárás	
Nevelőtestületi határozat elfogadás határozatszáma: 2-2025	
Nevelőtestület nevében: aláírás	
Véleményezők	
A 20/2012. (VIII.31.) EMMI r. 118.§ (3) a) pont alapján Az óvoda szakmai munkaközössége nevében: aláírás	Az Nkt. 72.§ (5) bek. alapján a Szülői Szervezet a pedagógiai programról szóló tájékoztatást megkapta: Szülői Szervezet elnöke: aláírás
A 20/2012. (VIII.31.) EMMI r. 128.§ (6) (8) pont alapján Védőnő: aláírás	A 20/2012. (VIII.31.) EMMI r. 6.§ (6) f) pontja alapján Német és Román Nemzetiségi Önkormányzat: aláírás Nemzetiségi
Intézményvezető: aláírás (pecsét)	Fenntartó nevében egyetértését megadta: aláírás (pecsét)
A Elek Város Óvoda - Bölcsőde pedagógiai programját az intézményvezető 5-2025 számú határozatával jóváhagyta	
A dokumentum jellege: nyilvános	Megtalálható: az intézmény honlapján
Hatályos: a kihirdetés napjától visszavonásig	
Verziószám:	Készült: 2 példányban
Iktatószám: 248/2025	

XV. FELHASZNÁLT IRODALOM

- Az Óvodai nevelés országos alapprogramja. SEMIC INTERPRINT Kft. 1996.
- Mérey Ferenc- V. Binét Ágnes: Gyermeklélektan. Bp. Gondolat Kiadó, 1978.
- Kovács György- Bakos Éva: Játék az óvodában. Debrecen, 1995.
- Dr. Buda Béla: A személyiségfejlődés és a nevelés szociálpszichológiája. Nemzeti Tankönyvkiadó Bp.
- Dr. Kiss Tihamér: A gyermekek értelmi fejlesztése az első hat életévben Piaget szellemében. Módszertani Segédanyagok, Hajdú – Bihar - Megyei Ped. Int. Debrecen, 1992.
- Varanka Zoltánné: Az óvodai nevelés és tanulás tervezése a csoportnaplóban. LITOGRAPH Kft.
- Falvay Károly: Ritmikus mozgás-énekes játék. Országos Ped. Int. Iskolafejlesztési Központja és a szerző közös kiadása, 1994.
- Az óvodai nevelés programja. 1989.
- Porkolábné dr. Balogh Katalin- Dr. Pál Judit- Pintér Éva- Szaitzné Gregorits Anna: Komplex prevenciós óvodai program. Bp. 1996.
- Porkolábné dr. Balogh Katalin: Kudarc nélkül az iskolában. Alex-typó Bp. 1992.
- Pereszlenyi Éva- Porkolábné dr. Balogh Katalin: Játék-Mozgás-Kommunikáció Bp. Alcuis Bt. 1996.
- Nagy Jenőné: Óvodai program készítés- de hogyan? NAT-TAN Sorozat Bp. OKI 1996.
- Nagy Jenőné: Óvodai nevelés a művészetek eszközeivel JNSzM Ped. Int. 1997.
- Szabó Zsuzsa: Te is bábozz velünk! Pécs Ferling - Press 1992.
- Dankó Ervinné dr.: Az óvodai irodalmi nevelés kérdései korunkban Bp. Dinasztia Kiadó 1993.
- Dr. Tótszöllősyné Varga Tünde: Mozgásfejlesztés az óvodában Bp. FER-CO Kft. és a Váci Ofszet Kft. 1994.
- Népszokások Endrődön Honismereti Egyesület kiadása. Endrődi füzetek 4. szám Gyomaendrőd 1995.
- Tarján Gábor: Mindennapi hagyomány. Néprajzi ismeretek mai használatra. Dabas Mezőgazdasági Kiadó 1984.
- Dömötör Tekla: Magyar népszokások Corvina Kiadó.
- Forrai Katalin: Ének az óvodában. EDITINO MUSICA Bp. 1974.
- Zilahi Józsefné- Stöckert Károlyné- Dr. Ráczné Dr. Főző Klára: Óvodai nevelés játékkal, mesével Bp. 1997. Eötvös Könyvkiadó
- Zilahi Józsefné: Mese-vers az óvodában I. Nemzeti Tankönyvkiadó 1994.
- Makra Lajosné-Fülöpné Kiss Ibolya- Laki Judit: Óvodai élet a "százholdas pagonyban" 1997. Dezső László nyomdája
- Balázsne Szűcs Judit: Az EMBER aki óvodás. Bp. 1997. LITOGRAPH Kft.
- Horgas B- Levendél J: "Gyermekek között" Gondolat Kiadó 1997.
- Agárdy Sándor: Praktikum az óvodai és az általános iskolai környezeti neveléshez mindenkinek. AQUA Kiadó Bp.
- Angela Wilkes: Első természetbúvár könyvem. Képes útmutató a környező világ felfedezéséhez. Passage Kiadó

Barbara Cork és Helen Gilks: Az erdő könyve. Usborn természetbúvár könyvek Novotrade Kiadó

Dr. Fejes Erzsébet- Kanczler Gyuláné dr.: Mesélő természet. KINCS KÖNYV Kiadó 1995

Dr. Havas Péter: A kisiskolások környezeti nevelése. "Réce füzetek", Alapítvány a Magyarországi Környezeti Nevelésért 1993

Dr. Havas Péter: Körlánc kalauz- gyakorlati útmutató a helyi közösségek bevonásával történő környezeti neveléshez Bp. AQUA Kiadó 1994

Horváth Györgyné- Lengyel Jánosné: Tanuljunk meg harmóniában élni a természettel. Kézikönyv óvónők számára. MÉDIAMIX Bp.

Dr. Kuti István- Dr. Kuti Istvánné: Körlánc Környezeti nevelés az óvodában Kecskemét 1995.

Papst, Susanne és Bronn, Christian: Környezeti nevelés szobában és szabadban. Bécs ARGE 1991.

Schantlné Farkas Julianna: Játékos természetvédelem. NODUS 1994

Vargáné Biharvári Gabriella: Ötletgyűjtemény kisgyermekek környezet- és természetvédelmi neveléséhez. Szolnok 1995.

Napról-napra. A mi kalendáriumunk. Pedellus Bt. Debrecen

Óvodapedagógiai fejlesztő játékok gyűjteménye. Vésztő 1997.

Balogh Zsuzsanna, Becsei Józsefné, Dancsóné Kasznár Mária, Vargáné santa Mariann: Anyanyelvi, Kommunikációs Képességfejlesztés című részprogram